RAMAPOST
ESTABLISHED 2009
MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL
"ESSENTIALLY" ABOVE & BEYOND!

info@ramapost.com | www.Ramapost.com
P: 845.369.9600 | F: 845.369.9601
382 Route 59 Suite 264, Airmont, NY 10952

BS"D • Vo. 3 | Issue 5 | No. 104 • MONSEY: Candle Lighting - 5:45 • Yom Tov Ends - 7:14 (72 min past shkiah) • October 24, 2020 • 6 Cheshvan, 5781

רס התורה

אבגדה וזחטי

DIVREI TORAH FREELY PRINTED & DISTRIBUTED BY RAMAPOST

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"

PARSHAS NOACH

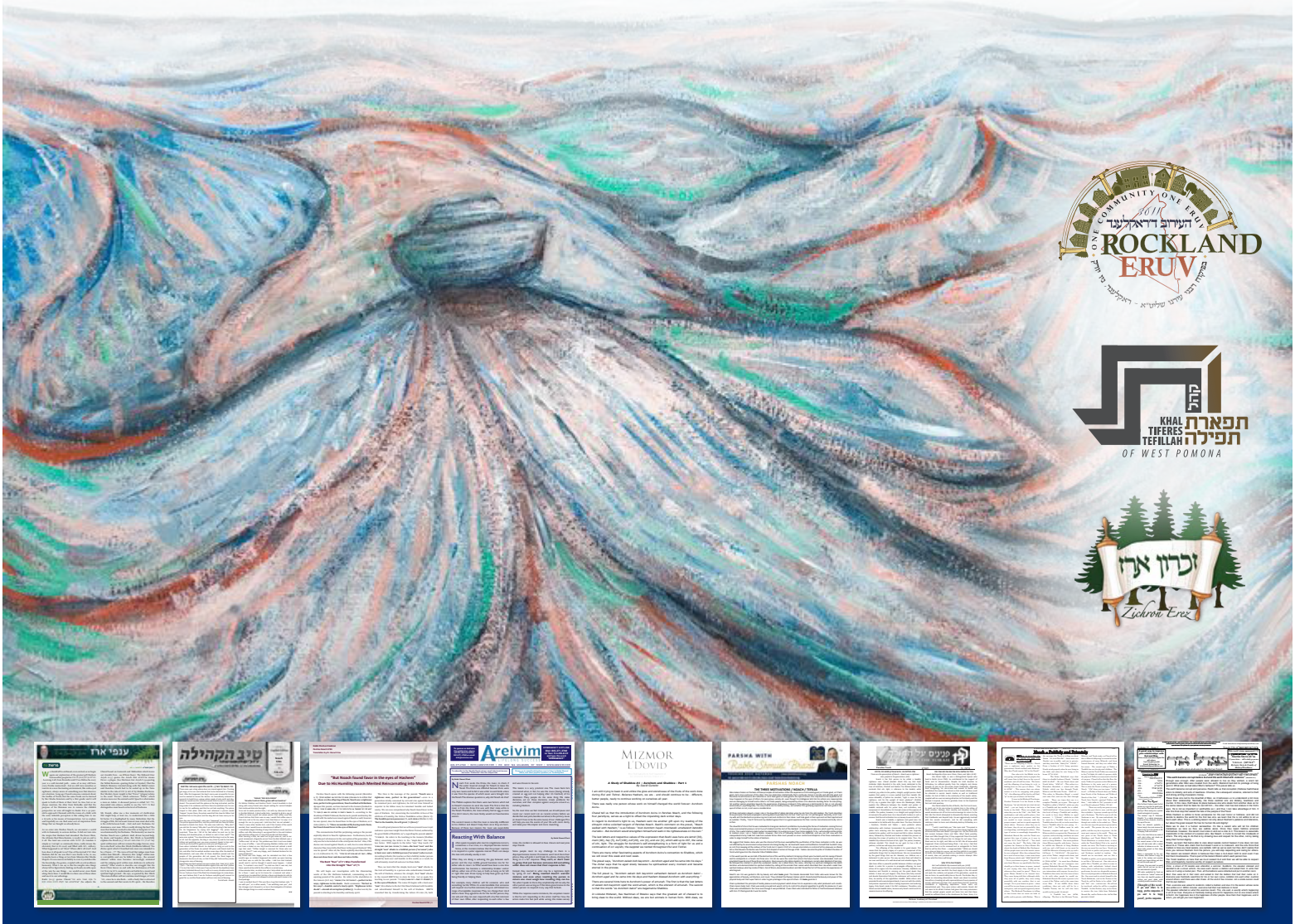

ENGLISH
DIVREI TORAH

ANFEI EREZ • TIV HAKEHILA • SHVILEI PINCHAS • AREIVIM • MIZMOR L'DOVID
RAV BRAZIL • PENINIM ON THE TORAH • PARSHA PSHETEL • MIGDAL OHR

FOR SPONSORSHIP OPPORTUNITIES, CONTACT MITZVOS@RAMAPOST.COM SEE INSIDE FOR DETAILS >>

YOUR FREE AD HERE! *Send your artwork to mitzvos@ramapost.com to secure your ad space.*

A COLLECTION OF TORAH THOUGHTS BY
Rabbi Chaim Z. Levitan

ענפי ארז

branches of a cedar tree

בס"ד

VOL. 1 / ISSUE 57 ו' חשון תשפ"א

פרשת נח

We should all be enthused, even excited, as we begin again our exploration of the greatest gift Hashem bestowed his peopleאמת והבדילנו מן התועים ונתן לנו תורת . Learning it all, from Beraishis until Vzos Habracha every year is a well-traveled path - some of us may still have every Parsha memorized - but we still view ourselves as tourists in a new fascinating environment, like wide-eyed sightseers, always aware of something new that deserves our attention. Long ago I heard someone comment about the Gadlus of Torah; that the same Pasuk can be learned by Rav Moshe Feinstein and by a first grader and it will speak to both of them at their level. So true, but as we always mention, the Alter from Slobodka said that the purpose of his Shmuzen was to remove the childish perspective we were all taught in cheder. For a 40-year-old to approach Chumash with the vision of a child, with the same infantile perception is like asking him to use a tricycle as his means of transportation. Let us explore and hopefully we can find some sort of inspiration from things that we thought we already knew.

As we enter into Parshas Noach, we encounter a world with its humanity in serious decline. It did not turn into the utopia that Hashem had intended. The Borei Olam, the ultimate Baal Harachamim, is ready to put an end to it all. The land was overrun with השחתה (to translate it simply as 'corrupt', as commonly done, really misses the obscenity that is it's root) and filled with חמס, robbery. What happened to us? How? Where did it all start? And how does it all speak to us? One of the myriad חסדים that Hashem did for me was that I was Zoche to be, to see, to maybe learn a thing or two from Moreinu Rav Moshe Shapiro. It is an exercise in futility to even try and describe the knowledge, the genius, coupled with an extraordinary humanity. What I can say is that his insights into things always left us figuratively shaking our heads, mouths open at the way he saw things - we would never even think along those lines. I would like to share one of those ideas and use it to our advantage.

Rashi (6:13) quotes Chazal: "כל מקום שאתה מוצא זנות אנדכלמוסיא באה לעולם והורגת טובים ורעים" (he adjusts the Chazal based on Gemarah and Midrashim which leaves out Avodah Zara - see R'Eam there). The Maharal (Gur Aryeh 6:13) quotes the Aruch that אנדכלמוסיא means Dever- a plague. (See Hartman Gur Aryeh #139 quoting the Yalkut Reuvaini- quoting Zohar in Vayakel.) That the Malach Hamaves traveled along with the Mabul waters and therefore Noach had to be sealed up in the Teiva similar to the rule of לא תצא מן הבית by Makkas Bechoros. Rav Moshe's classic insight is that "Dever" (plague) relates to the word "Dovor", which references "Dibur", which elevates man over the animal world. Speech is what makes a man an Adam. A deceased person is called יורדי דומה, descended into silence, unable to use the כח הדיבור that distinguishes man based on his level of Neshama.

My friends, allow me a few moments of clarification that might help, at least me, to understand this a little bit better. It is highlighted by many Mefarshim that the struggle of life, the incessant tension man must deal with, is the strife between body – Guf, and soul- Neshama, for dominance over man. Who is really driving the bus? The man that Hashem wanted to describe as beingהנה טוב מאד was dominated by his Neshama. The humanity we meet in Parshas Noach was a pathetic shell, driven beyond help, by desire and hopeless whim. Rav Hirsh so beautifully explains the Pasuk (6:3) "לא ידון רוחי באדם בשגם הוא בשר my spirit within man will not remain the judge forever, since he is also flesh" writes Rav Hirsh (Feldheim Edition) "the divine spirit which I breathed into man was intended to be a Dayan - דין". The voice of God that judges man from within man himself.... However, this "judge" within man is corruptible and can be lulled to sleep... the sensual element within man becomes increasingly animated and the judging spirit within man abdicates its authority entirely." What words to describe our struggle! But the Borei Olam knows us and with the Rachmanus of both כרחם אב ואם על בנים, understands our battle for a moral and spiritual high ground . He says, as quoted by Rav Hirsh "this state of affairs will not continue much longer, בשגם הוא בשר , since he is also flesh.... with a body that is attracted to the sensual and that resists G-D's spirit... He therefore

LAYOUT: RAMAPOST.COM

MOSDOS ZICHRON EREZ was established in 2005 under the leadership of Rav Chaim Zev Levitan and is dedicated to older Bais Medrash bochurim who have chosen to pursue the path of Zevulon while rooted in the tents of Yissochor. B"h they have had great siyata d'shmaya in enabling these bochurim to shteig and face the world as real Bnei Torah. Rav Levitan's reputation in the chinuch field and his warm and caring personality have led to the tremendous hatzlocho of this wonderful mosod.
For more information please visit WWW.ZICHRONEREZ.COM

RAMAPOST MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה
אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה

רם התורה

set a limit to this tendency of 120 years. That was the time He allotted for the test of this struggle."

Let's return to the idea Rav Moshe is developing (Mimamaakim Beraishis Maamar 8). He quotes a Zohar on the Pasuk (6:2) ויראו בני האלוקים את בנות האדם כי טובות הנה ויקחו להם נשים מכל אשר בחרו the "Bnei Haelokim" saw the daughters of man when they were good (attractive- Rashi) and they took themselves wives FROM WHOEVER THEY CHOSE. Says the Zohar, this Pasuk lays bare the root of the Dor Hamabul - they took - as per Rashi - new brides, on their way to the Chuppah; married woman – אף הזכר והבהמה. Indiscriminate, whoever and whatever they desired, whatever it may have been, without ANY RESTRAINT. They became slaves to whatever craze the Guf solicited them for. Rav Moshe seems to follow the approach of Rav Tzadok Hacohen (Noach 2) that the עיקר חטא of the Dor Hamabul was הפריצות הנוראה והזנות (they reconcile that with Chamas- see there). That piece of Rav Tzadok requires our attention. They had it too good, says Rav Tzadok, with no responsibility to work - they only had to plant ONCE in forty years (B'RR 34) - nor to Heaven. Man devoid of any responsibilities WILL SIN. Therefore, as some of us know, the Mabul did not have to be rain. We know from Chazal, the Arizal etc. that Hashem wanted to give Torah to the Dor Hamabul (Shmos Rabbah 30). It could have been a Mabul of Torah, but "ולא בקשו". The reason for that was to straighten out man's priorities - ולתת עצות נגד יצר לב האדם הרע מנעוריו, because we know that without Torah and Mitzvos we are lost - אבדתי בעניי.

So we now know the culprits that caused the world's first major disaster - the בני האלוקים. Who were they? Rashi brings two Pshatim: 1. Sons of the Lords and judges - people of real or imagined royalty, who know no bounds and experience no restraints 2. Angels sent by Hashem to mingle amongst man. I am almost certain that the issue of an angel having Bechira, the ability to do good or bad, is a Sugya that needs clarification. Angels, it seems, do not have Yetzer Harah as seen in the Gemara Shabbos (89a) כלום יצר הרע יש ביניכם - how could THEY have created such a Churban? To get a fuller picture of that "Dor" and try and compare it to our "Dor", see Pirkei D'Reb Eliezer chapter 22 - it is frightful. The level of promiscuity, incest of all kinds, public and private, indicate a world not just abandoning its moral compass but trampling it. Says the P"DRE, angels were also tempted by the flagrant immodesty and fell - שנפלו ממקום קדושתן מן השמים. All of the above just raises more questions than answers.

We need to turn again to two pieces in the fabulous works of Rav Tzadok Hakohen. He explains a Gemorah in Yuma 67B that the name 'לעזאזל' is after the incident of עזא ועזאזל. Rashi clarifies those are the names of the two בני האלוקים that came down and created the revolution of עריות before the Mabul- and that this Karban is a Kapparah even for the sin of עריות. Rav Tzadok lights up the room: These two angels were against man being created, saying he's unworthy, he won't heed the Neshamas direction. So Hashem sent them down – with all of man's abilities and frailties and allowed all of the temptations to overcome them in order to teach them, in Rav Tzadok's words "אל תדין חבירך עד שתגיע למקומו" (Takonas Hashuvim 72B). They had to be sent into the darkness of Olam Hazeh to appreciate man's Nisayon. (Yisroel Kidoshim 62B). They had to experience the ambiguity of being surrounded by the bout that darkness brings, all the while being buffeted by the never-still Guf.

This is all very fascinating but what am I supposed to learn? I'll tell you what it tells me. Pay attention to the constant war we are in. Be aware of its ups and downs. We need to remind ourselves that even Angels who were exposed to immodesty lost sight of what's right and wrong. What are we to say about ourselves? May Hashem allow us to renew ourselves in Torah, refresh our moral compass and dedicate ourselves to continue to find favor - חן בעיני ה'.

Amongst those that are מצפים לישועה

ממני רוקח הה
תיים נאה לוינטן

LAYOUT: RAMAPOST.COM

MOSDOS ZICHRON EREZ was established in 2005 under the leadership of Rav Chaim Zev Levitan and is dedicated to older Bais Medrash bochurim who have chosen to pursue the path of Zevulon while rooted in the tents of Yissochor. B"h they have had great siyata d'shmaya in enabling these bochurim to shteig and face the world as real Bnei Torah. Rav Levitan's reputation in the chinuch field and his warm and caring personality have led to the tremendous hatzlocho of this wonderful mosod.
For more information please visit WWW.ZICHRONEREZ.COM

RAMAPOST MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה
אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה

רם התורה

בס"ד

טיב הקהילה

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו הרה"צר' גמליאל רבינוביץ שליט"א

English Edition

Noach

5781

No.

538.436

טיב המערכת

ויהי הגשם על הארץ – And the rain was upon the earth

There once was a king whose dear son sinned against him. The king got angry at his son and ordered that he be banished to a faraway land. After this happened, the king's mercy was aroused for his son and he wanted to lessen the decree. He immediately ordered his servants to build him a unique palace made of only earth and clay. Whoever would see this structure would think he was in a desolate desert. The servants built the palace as the king instructed, and the king made it his residence and from there he watched over his son to see for his wellbeing and that he not lack anything. The prince stayed in that place while sad, and whenever a person would 'happen' to pass there, the prince would tell him how his father had banished him to this place and the king did not have mercy on his son.

One day one of the king's wise men 'happened' to pass by there. The prince approached him, and the prince told him how his father decreed to banish him there. The wise man told him, "Why don't you ask him for mercy? Why don't you fall at the king's feet and ask for his forgiveness by crying and begging?" The prince was surprised, "How can I fall at his feet when he sent me to this faraway and desolate place, as distant as east is from west?" The wise man replied, "You should know that the king is not so far away at all. Just the opposite, the king is very close by and he has been sitting and watching over you every moment. Speak to him and I assure you that with his generous mercy he will forgive you."

Even when HaKadosh Baruch Hu decided to bring an end to the generation of the flood, He waited 120 years until Noach built the ark, and after that He waited another seven days after the death of Mesushelach, and even after all these deadlines passed and the people of the generation did not repent, the flood began to descend in the form of rain, so that if they did Teshuva they would change into rains of blessing.

Sometimes we think and we are even certain that 'כלתה הרעה מאת המלך' – 'the king's evil determination against him was final' (Esther 7:7), but the truth is that even if we see that all the deadlines have passed, HaKadosh Baruch Hus is with us in every situation and waits for our Teshuva. Even if the flood has already begun to come down, we must believe that if we do Teshuva everything will convert to good for us, and the flood waters will turn into rains of blessing.

- Tiv HaTorah - Noach

טיב ההשגחה

'הבוטח בהם חסד יסובבנו'
'He who trusts in them, grace will surround us'

On Motzei Shabbos and Simchas Torah I heard Havdalah in shul along with many friends who stayed waiting for second *hakafos* that continued late into the night.

So as not to waste precious time, I sat with my *chavrusa* to learn in the Bais Midrash. A short while later, I wanted to drink a cup of coffee to revive myself, but where would I find coffee now? My friend told me that there was no way I would find coffee now in that area, and as for me, when I hear that there is 'no way', it is enough for me to jump and I told him that '*ein od milvado*' – 'there is none other beside Him', and if the Creator of the world wanted, then I would have an abundance of coffee!!!

I immediately began thinking of ways that Hashem could send me coffee, and after discussing it, we agreed that in the end Hashem will send the coffee only in a way that we did not think about.

After learning a little, we went out to get some air, and to our great amazement, diagonally across from the Bais Midrash was a 'coffee room' all set up. The problem was that it cost one shekel for a cup of coffee… I was still wearing Shabbos clothes and I did not have a shekel on me. My friend turned and noticed a small sign that read: "Coffee tonight is reserved for those who are learning, free!!!" I was very happy, and I thanked Hashem for His many kindnesses.

My friend was also happy, and he reminded me that a few months ago, an incident happened also while we were learning and there was no milk for the coffee. I told him that Hashem would send it, and he thought it would never happen… I asked him, "Is Hashem's arm short?" He told me that it was not, but there would not be milk for the coffee in a normal way.

A few minutes later, an older man who I help called me and asked for a favor. I went up to his home for a moment and when I turned to go, he asked that I do him a favor and donate his milk to the yeshiva since he is not allowed to drink milk and it came in his food package.

I was so excited then!!! This was like a hug that Hashem said, "I am with you", or in other words, "I am watching over you", and the stronger one's *Emunah* is, so too is the *hashgacha* of Hashem Who changes things in a most unnatural way.

א.א.

RAMAPOST MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה
אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה

רם התורה

בתחבולות תעשה לך מלחמה
Through strategies you can wage war

טיב הפרשה

תמים היה בדרתיו (ו:ט) - Perfect in his generations (6:9)

Rashi explains: There are some Rabbis who expound this as praise, all the more so if he had been in a generation of righteous people, he would have been even more righteous. And there are those who expound it detrimentally, when compared to his generation he was righteous, but if he had been in the generation of Avraham, he would not have been considered anything.

Seemingly, this is difficult, if we are able to expound Noach for praise, then why expound him detrimentally? Also, we must understand Rashi's intent by using the anonymous term "some of our Rabbis" without naming them since their names are explicitly mentioned in the Gemara (Sanhedrin 108a), as R' Yochanan and Reish Lakish. Additionally, even if Rashi had reason to be anonymous and not mention the Rabbis, we have to understand why Rashi did not use this format: 'There is an argument in the Gemara, one expounds for praise etc.' The way Rashi wrote it is misleading since the expression 'some Rabbis' might lead one to think that there many taking sides in the argument, but the truth is there were only two wise men in the Gemara who disagreed.

Perhaps we can say that Rashi is coming to teach us the acceptable way in *avodah*. That is, from then and forever the great ones of our nation disagree on the correct way for a person to go in the ways of *avodah*. Some Rabbis say that a person should consider every deed that he does for HaKadosh Baruch Hu should arouse a joy within him that he merited to fulfill it since by doing this he will encourage many others to do the same. Some Rabbis say that a person should minimize every deed he does and to think that he has still not truly done the *avodah*. These Rabbis are the opposite of the other Rabbis as they claim that their approach can bring a person to arrogance.

This is what Rashi is hinting to with his words 'some Rabbis expound for praise', as they say that one must consider every deed that a person does for good. According to their way of thinking, Noach felt that he deserved praise since his actions were very meaningful, and he would say about himself, 'Had I been in the generation of Avraham, I would have been more righteous'. That is, not only am I pleased with my portion that I merited to arouse satisfaction for HaKadosh Baruch Hu with my actions, there is another attribute, that I want to be in the generation of Avraham, for then Avraham would have enlightened my eyes and my understanding and I would have been able to serve Hashem Yisbarach even better. I would have been more righteous. From the power of this desire my actions would have been elevated and they would have been considered by Heaven as if I had fulfilled them in their entirety like in the generation of Avraham. They would have then been categorized as stated in the Gemara (Berachos 6a) 'If one thought to do a mitzvah but did not actually do it, the Torah counts it as if he did it'.' This is how Noach acted according to the Rabbis who expounded for praise, to arouse the craving to do more and more good deeds. However, 'some Rabbis expounded detrimentally' that a person must minimize his actions, perhaps he will come to haughtiness. According to them, even Noach minimized himself by saying when compared to Avraham, his actions are not worth anything.

Rashi brings both views to teach that nowadays it is fitting to expound both ways. Sometimes a person has to serve Hashem Yisbarach this way, and sometimes that way, and only by grabbing hold of both ways will he avoid the trap of the *yetzer*.

In earlier times, people knew how to choose between encouragement and boasting. In those times a person could look for praise from the general public and he need not be concerned that the people will think that he is blending encouragement and boasting. Nowadays, due to our small-mindedness things are different. The result is that the one seeking praise might cause arrogance, therefore, one should not grab hold of this trait. However, on the other hand, one cannot focus on minimizing his actions too much like those who expound detrimentally, and he will minimize his actions to the point that it will bring him to sadness. Therefore, he has no choice but to grab hold of both together, and when he sees that sadness brings him to laziness, he must be encouraged with the joy in that he merits to bring satisfaction with his deeds, and he will think about his actions. However, if he sees that this results in wanting honor, which is arrogance, then he should minimize the value of his deeds in his eyes. The matter goes around in a circle, and though he is pleased with himself, there is a thread of sadness that makes him minimize his actions and tells him they are valueless. Then, his soul will be saved from the claws of the *yetzer*, and his heart will enlarge in the ways of Hashem to seek out more praise, and joy will arouse through the merit of devoting his time to Hashem Yisbarach and His Torah. This will save him from the guiles of the *yetzer*.

Similarly, I heard from Rebbe Natah Freund zt"l, on that which is written in the Torah when Hashem spoke to Kayin (4:7) 'הלוא אם תיטיב שאת ואם לא תיטיב לפתח חטאת רובץ' – 'Is it not true that if you do good, you will be forgiven? But if you do not do good, at the entrance, sin crouches.' The explanation is: 'If you do good' – if a person thinks that he is doing good, then he will come to 'you will be forgiven' [*se'ais* literally means lift up] which is arrogance, the mother of all sin. If so, then it would be better not to think about his actions. 'But if not', if he considers his actions and *avodah* as completely nothing, then, this is worse for 'at the entrance sin crouches', that is, then the *yetzer* of sadness will break him as he does nothing acceptable to Heaven. We find that there is no way to save him from the *yetzer*, so what is the remedy? 'נע ונד תהיה בארץ' – 'you will be a vagrant and a wanderer on earth' (4:12), one must always wander from thought to thought. If the *yetzer* tells him that he is nothing, he should think about his actions. If it tells him that he is accomplished, then he should think that his actions are minimal, then his Torah and *avodah* will be acceptable to Heaven.

I saw an *avodah* like this by my *mechutan*, Rebbe Zundel Kroizer zt"l. R' Zundel had the custom not to eat meat during the week. He based this on Chazal (Pesachim 49b) that an unlearned person is not allowed to eat meat. Whoever knew R' Zundel knew he was a man of truth and if he did not consider himself unlearned, he would not have taken on this custom, since he was very humble.

Once, the opportunity arose, and I asked him, "Our Rebbe, teach me! How can you call yourself unlearned? You are familiar with all aspects of Torah, the *sefer* 'Ohr HaChamah' on the Torah and on Shas is before us and testifies to your brilliance, how can you say that you are an unlearned person?"

Rebbe Zundel replied: "Whenever I start to think thoughts like this, I turn my mind to the truly righteous of the previous generations, and I think to myself that my writings help our generation, but if these *seforim* were in earlier years, even in the generation of the Chazon Ish, they would be considered nothing." In his humility, this is how R' Zundel replied, but as anyone who looks in his *seforim* can testify, the truth is, his words are sweet and illuminate the eyes, and are fit to be on the table of the *Talmidei Chachamim* of earlier generations.

RAMAPOST
MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה
אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה

Rabbi Pinches Friedman
Parshas Noach 5781
Translation by Dr. Baruch Fox

Shvilei Pinchas

"But Noach found favor in the eyes of Hashem"
Due to His Humility Noach Merited Reincarnating into Moshe

Parshas Noach opens with the following passuk (Bereishis 6, 9): **"אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היה בדורותיו את האלקים התהלך נח"—these are the offspring of Noach; Noach was a righteous man, perfect in his generations; Noach walked with Hashem.** Apropos this passuk, we have learned in the Gemara (Sanhedrin 108a): **"תנא דבי רבי ישמעאל, אף על נח נחתך גזר דין, אלא שמצא חן בעיני ה', שנאמר ניחמתי כי עשיתים, ונח מצא חן בעיני ה'"**—according to the Academy of Rabbi Yishmael, the decree to punish and destroy the world with the mabul was issued against Noach as well; however, he was spared, since he found favor in the eyes of Hashem, as it states (ibid. 6, 7): **"I have reconsidered My having made them; but Noach found favor in the eyes of Hashem."**

The commentaries find this perplexing, seeing as the passuk explicitly attests to Noach's righteousness. Furthermore, he did not take part whatsoever in the corruption of his generation. So, why was he to be included in the cataclysmic decree? Also, if the decree was issued against Noach, as well, due to some inherent character flaw, how did he find favor in the eyes of Hashem? Why was he spared? After all, the Torah explicitly describes Hashem as a G-d (Devarim 10, 17): **"אשר לא ישא פנים ולא יקח שוחד"—Who does not show favor and does not take a bribe.**

The Bent "Nun" of נ"ח Was Transformed into the Straight "Nun" of ח"ן

We will begin our investigation with the illuminating words of the Ohr HaChaim hakadosh, commenting on the opening passuk of the parsha. He refers to the elucidation in the Gemara (A.Z. 6a): **"תמים בדרכיו, צדיק במעשיו"—perfect in his ways, righteous in his deeds.** Rashi comments: **"Perfect in his ways"—humble and of a lowly spirit. "Righteous in his deeds"—devoid of corruption (robbery).** In other words, the passuk is attesting to his humility and lowly spirit.

This then is the message of the passuk: **"Noach was a righteous man, perfect in his generations"**—even in a generation totally consumed by evil and sins against Hashem, he remained pure and righteous; he did not view himself as superior to his fellow man; he remained humble and lacked vanity. We can now comprehend why Noach found favor in the eyes of Hashem. For, concerning the incredible virtues of the attribute of humility, the Orchos Tzaddikim writes (Sha'ar 2): **The humble person possesses חן"ח, as it states** (Mishlei 3, 34)**: "But to the humble, He will grant חן"ח (favor)."**

It is with great pleasure that we will now present to our royal audience a precious insight from the Divrei Yisrael, authored by the great Rabbi of Modzhitz, zy"a, regarding the passuk: **"ונח מצא חן בעיני ה'"**. He refers to the teaching in the Gemara (Shabbas 104a) concerning the letters in the "aleph-Beis" that have two forms. With regards to the letter "nun," they teach: **"נו"ן כפופה, נו"ן פשוטה, נאמן כפוף, נאמן פשוט"—the bent "nun" and the straight "nun" allude to a faithful person ("ne'eman") who is bent over and a faithful person ("ne'eman") who is erect.** According to Rashi, this teaches us that a faithful, kosher person should be bent over and humble in this world; as a result, he will ultimately stand tall and erect in Olam HaBa.

Thus, we learn that the simple, bent-over **"nun"** alludes to the trait of humility, to a person who subordinates himself to the will of Hashem; whereas the straight, final **"nun"** alludes to the reward HKB"H has in store for him. Let us apply this teaching to our passuk: **"ונח מצא חן בעיני ה'"—but נ"ח found חן"ח in the eyes of Hashem.** The name נ"ח begins with a bent-over **"nun"**; this alludes to the fact that Noach behaved with humility and subordinated himself to the will of Hashem. HKB"H rewarded him by transforming the letters נ"ח into **ח"ן;** both

RAMAPOST MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL
לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה
רם התורה

contain a **"nun"** and a **"ches"**; however, the latter has an erect **"nun."** This alludes to the fact that by saving Noach from the mabul, HKB"H enabled him to stand tall and erect.

Let us add a tasty morsel apropos this passuk. We have learned in the Gemara (Megillah 31a): **"כל מקום שאתה מוצא גבורתו של הקב"ה אתה מוצא ענוותנותו"—wherever you find HKB"H's greatness, you find His humility.** The Megaleh Amukos on Vaeschanan (179) explains that this is why HKB"H chose to be known by the name **Havaya**, because the gematrias of the full names of these four letters are the lowest of all the letters of the "aleph-Beis." The letter **"yud"** is spelled יו"ד, which equals 20; the letter **"hei"** is spelled ה"י, which equals 15; the letter **"vav"** is spelled וי"ו, which equals 22; and the final **"hei"** once again equals 15. The numerical values of the names of the other letters of the "aleph-Beis" are all higher. (Translator's note: There are alternate spellings of the **"hei"** and **"vav"** whose values are even less.)

So, now, let us return to the passuk. It states that because **Noach** acted with humility, symbolized by the bent-over **"nun"**; **"he found favor (חן)"**—during the mabul, he personified the erect **"nun"**—i.e. HKB"H transformed the letters נ"ח into ח"ן. While his entire generation drowned in the waters of the mabul, Noach stood erect in the "teivah." He merited this salvation and transformation, because he found favor **"in the eyes of Havaya"**—whose sacred name reflects how much He values humility.

Noach Was Included in the Decree because He Neglected to Intervene on Behalf of His Generation

Following this line of reasoning, we will proceed to explain how Noach, in the merit of his humility, was spared from the decree of extermination. We will introduce an explanation from the Chasam Sofer, zy"a: **Noach's sin was that he was agreeable both to Heaven and to human beings. In that generation, however, in which the people were wicked, performing acts of corruption and thievery, he was obliged to be strict with them—in keeping with the passuk** (Tehillim 18, 27)**: "With the trustworthy You act trustingly and with the crooked You act deceitfully" . . . but the reason he found favor in the eyes of Hashem was because "Noach walked with G-d."**

He goes on to explain why HKB"H saved Noach from the treacherous waters of the mabul by incarcerating him in an ark with animals and beasts for an entire year. As the Midrash Tanchuma (Noach 2) explains, this was an extremely difficult ordeal: **"אמרו רבותינו, י"ב חודש בתיבה לא ראה שינה לא ביום ולא בלילה, שהיה עוסק וזן הבריות שעמו"**—according to our Rabbis, during the twelve months in the "teivah," Noach did not sleep during the day or at night, because he was occupied taking care of and feeding the animals that were with him. Undoubtedly, the Almighty could have saved Noach and his household in numerous other ways. So, why did HKB"H choose to incarcerate him in an ark?

Evidently, Noach was being punished for not having rebuked the people of his generation. This is consistent with the teaching in the Gemara (Shabbas 33b): **"משפט רשעים בגיהנם שנים עשר בחודש"—the sentence of the wicked in Gehinom is twelve months.** So, even though Noach is depicted as a pure tzaddik, as a rule, HKB"H is stricter and more exacting in His dealings with tzaddikim. Therefore, Noach was incarcerated in the "teivah" for precisely twelve months.

We find another explanation provided by the Yismach Moshe, zy"a. He refers to the Zohar hakadosh (Noach 67b) that asserts that although Noach was pure and righteous, he had a significant character flaw and shortcoming; he failed to pray on behalf of his generation. In stark contrast, Moshe Rabeinu, after the "cheit ha'eigel," prayed to HKB"H on behalf of Yisrael (Shemos 32, 32): **"ועתה אם תשא חטאתם, ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת"--and now, if You would but bear their sin; but if not, erase me from Your book that You have written.** Noach should have done the same to save his generation from extermination. It is for this reason that the mabul is associated with Noach, as per the passuk (Yeshayah 54, 9): **"כי מי נח זאת לי אשר נשבעתי מעבור מי נח עוד על הארץ"—for like the waters of Noach shall this be to Me, as I swore that the waters of Noach would never again pass over the earth.** This explains very nicely why Noach was included in the decree to wipe out all of mankind with the mabul; it was because he should have prayed for the people of his generation.

With this in mind, the Yismach Moshe explains the significance of the juxtaposition of the conclusion of parshas Bereishis and the beginning of parshas Noach. Parshas Bereishis concludes: **"ויאמר ה' אמחה את האדם אשר בראתי מעל פני האדמה... ונח מצא חן בעיני ה'"—and Hashem said, "I will wipe out mankind, whom I created, from upon the face of the earth . . . But Noach found favor in the eyes of Hashem.** As we

RAMAPOST MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה
אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה

רם התורה

learned above, the Gemara deduces from these pesukim that the cataclysmic decree also applied to Noach; however, he was spared by the grace of Hashem. Therefore, the following parsha, parshas Noach, opens: **"These are the offspring of Noach; Noach was a righteous man, perfect in his generations."** This passuk explains why he was included in the decree to wipe out mankind. Because he was righteous, he possessed the ability to pray to Hashem and annul the decree; yet, he failed to do so. On the contrary: **"Noach walked with Elokim."** In other words, he concurred with the attribute of "din," associated with the name Elokim, to punish the people of his generation. For this failure, he, too, deserved to be punished, since HKB"H is strict and demanding in his dealings with tzaddikim.

So, why did Noach find favor in the eyes of Hashem? Why wasn't he punished along with his generation for failing to rebuke them and pray for them? He did not refrain from doing so because he was lazy, but rather because he was so humble. Due to his low self-esteem, he deemed himself unworthy to rebuke the people of his generation and to pray on their behalf. Thus, the very same quality of humility that prevented him from rebuking the people of his generation and praying for them—making him deserving of dying in the mabul—was the very reason that he found favor in the eyes of Hashem and was spared.

Noach Reincarnated into Moshe Rabeinu

I had a wonderful idea! I would like to elaborate on the magnificent allusion the Divrei Yisrael pointed out in the passuk: "ונח מצא חן בעיני ה'": In the merit of his humility, alluded to by the bent **"nun"** in the name נ"ח, HKB"H transformed those letters into ח"ן, with an erect **"nun."** We will refer to a revelation from our master, the Arizal, in Likutei Torah (Ki Sisa). There, he teaches us that Noach reincarnated into Moshe Rabeinu to make amends for his failure to pray on behalf of the people of his generation. As explained above, this is the reason that the mabul is referred to as **"the waters of Noach."**

To rectify Noach's flaw, Moshe Rabeinu prayed for Yisrael in the aftermath of the "cheit ha'eigel" and was willing to sacrifice his life on their behalf, as it is written: **"And now, if You would but bear their sin; but if not, erase me (מחנ"י) from Your book that You have written."** Now, the term מחנ"י is an anagram for מ"י נ"ח—**the waters of Noach**—alluding to the fact that Moshe was willing to sacrifice his life to spare Yisrael in order to rectify Noach's flaw.

This explains very nicely HKB"H's remark to Moshe (Shemos 32, 10): "ועתה הניחה לי ויחר אפי בהם ואכלם ואעשה אותך לגוי גדול"—**and now, desist from Me! Let My anger burn against them, and I shall annihilate them; and I shall make you a great nation.** For, this is precisely what happened with Noach; HKB"H annihilated all of mankind and made Noach into a great nation. After all, the entire population of the world after the mabul descended from Noach. Therefore, HKB"H offered the same thing to Noach's reincarnation, Moshe; He offered to annihilate Yisrael, chas v'shalom, and to make a great nation out of Moshe alone. In reality, Moshe was being tested to see if he would act as Noach did. Would he refrain from praying on behalf of the people or would he jeopardize his own life to correct Noach's character flaw? Perceiving Hashem's will, Moshe placed his own life in jeopardy to save Yisrael from extermination.

This coincides magnificently with the explanation that Noach's failure was due to his humility and low self-esteem. Therefore, he achieved his tikun by reincarnating into Moshe, of whom the Torah attests (Bamidbar 12, 3): "והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה"—**now the man Moshe was exceedingly humble, more so than any person on the face of the earth!** Yet, despite his extreme humility, he chastised Yisrael. On the one hand, after the "cheit ha'eigel," he announced zealously (Shemos 32, 26): "מי לה' אלי"—**whoever is for Hashem, to me!** On the other hand, he was willing to sacrifice his life by praying to save Yisrael from annihilation. In this manner, he rectified both of Noach's flaws; he rebuked the people and prayed for them.

"For it is you that I have seen to be righteous before Me in this generation" Alludes to Moshe's Generation

In the sefer Kisfos HaEifod on this week's parsha, we find a fascinating allusion related to the passuk (Bereishis 7, 1): "ויאמר ה' לנח בא אתה וכל ביתך אל התיבה, כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה"—**then Hashem said to Noach, "Come to the 'teivah,' you and your entire household, for it is you that I have seen to be righteous before Me in this generation.** We can suggest that this passuk alludes to Moshe Rabeinu who was the seventeenth generation from Noach. Let us refer to the Mishnah (Avos 5, 2): "עשרה דורות מנח ועד אברהם"—**there were ten generations from Noach to Avraham.** From Avraham to Moshe, there were seven more generations: **Avraham, Yitzchak, Yaakov, Levi, Kehas, Amram** and **Moshe.** All told, there were seventeen generation from Noach to Moshe.

RAMAPOST MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה
אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה

Now, let us interpret the passuk: **"Come to the 'teivah,' you and your entire household"**—even though you are guilty of not praying on behalf of your generation; **"for it is you that I have seen to be righteous before Me in this generation (בדור הזה)"**—this alludes to the generation of Moshe, since the gematria of הז"ה is seventeen. In other words, the passuk informs us that Noach's flaw will be rectified in the seventeenth generation through his reincarnation into Moshe. We can also add that the gematria of the phrase: "צדי"ק לפנ"י בדו"ר הז"ה" (603) equals מש"ה רבנ"ו (603).

We can use this allusion to explain the following pesukim (Shemos 2, 2): "ותהר האשה ותלד בן ותרא אותו כי טוב הוא ותצפנהו שלשה ירחים, ולא יכלה עוד הצפינו ותקח לו תיבת גומא ותחמרה בחמר ובזפת ותשם בה את הילד ותשם בסוף על שפת היאור". **The woman conceived and gave birth to a son. She saw that he was good and she hid him for three months. She could not hide him any longer, so she took for him a wicker basket and smeared it with clay and pitch; she placed the child into it and placed it among the reeds at the bank of the river.** These pesukim describe the birth of Moshe by Yocheved. Why did she presume that she could save his life specifically by placing him in a "teivah" on the bank of the river?

Based on what we have learned, we can suggest that the text itself provides the answer: **"She saw that he was good"--ב"טו.** The gematria of ב"טו is seventeen. Thus, the passuk informs us that she saw that Moshe was the seventeenth generation from Noach; she realized that it was to him that HKB"H alluded when he said to Noach: **"For it is you that I have seen to be righteous before Me in this generation (בדור הזה')."** Thus, she understood that he represented the tikun of Noach; it would be incumbent upon him to pray for his generation. Therefore, through her "ruach hakodesh," she perceived wisely that he would be saved in a "teivah" on the bank of the river. Just as Noach was saved in a "teivah" in the waters of the mabul, so, too, his reincarnation, Moshe, would be saved in a "teivah" in the waters of the Nile.

This explains wonderfully the passuk (ibid. 10): "ותקרא שמו משה ותאמר כי מן המים משיתיהו"—**she named him Moshe, as she said, "For I drew him from the water."** Batya, Pharaoh's daughter, perceived via "ruach hakodesh," that this infant was a gilgul of Noach—who was also saved in a "teivah" from the waters of the mabul—and it would be his sacred duty to correct Noach's flaw of not praying for his generation. So, **"she named him Moshe, as she said, 'For I drew him from the water.'"** In other words, she recognized that he was the gilgul of Noach, whom HKB"H drew from the water and rescued from the mabul.

Moshe the Gilgul of Noach Rectified the Neshamos of the Generation of the Mabul Who Reincarnated into Mitzrayim

Now, we can explore the wonders of divine supervision and the tikun that was afforded Noach via reincarnation—"gilgul neshamos." We have learned from the Arizal in Sha'ar HaPesukim (Shemos) that the people of the generation of the mabul were holy neshamos that became corrupt and perverted. Furthermore, we know that HKB"H wants the world to achieve a state of tikun, as it is written (Shmuel II 14, 14): "וחשב מחשבות לבלתי ידח ממנו נידח"—**He ponders thoughts** (devises means)**, so that no one will be banished from Him.** Therefore, He arranged for those corrupted neshamos to reincarnate into the neshamos of Yisrael in Mitzrayim. Due to the suffering they endured in Mitzrayim, they were purified in the iron crucible. Subsequently, they departed Mitzrayim, received the Torah and rectified the flaws of the generation of the mabul.

Based on this premise, the Arizal explains the specific sufferings that they were subjected to by Pharaoh. For instance (Shemos 1, 22): "כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו"—**every male child that will be born, you shall throw him into the river.** Just as they were punished by water during the generation of the mabul; so, too, they were subjected to punishment by water in Mitzrayim. In Mitzrayim, however, a significant percentage achieved tikun through other forms of suffering and by ultimately receiving the Torah. This is the gist of his sacred teaching.

This coincides magnificently with the Arizal's assertion that Noach himself reincarnated into Moshe in order to correct his own flaws. Therefore, to make amends for not having rebuked the people of his generation in the generation of the mabul, HKB"H arranged for that generation to reincarnate into Yisrael in Mitzrayim. Thus, they would achieve their tikun with the assistance of Noach's gilgul, Moshe, who would take them out of Mitzrayim, give them the Torah, rebuke them and guide them in the ways of the Torah.

Additionally, to rectify Noach's second flaw—his failure to pray for the generation of the mabul and save them from extermination—Moshe jeopardized his own life to save

RAMAPOST MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL
לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה
רם התורה

Yisrael—the reincarnations of the generation of the mabul—from annihilation after the "cheit ha'eigel." Thus, we see how the reunion and tikunim of these two gilgulim—the gilgul of Noach into Moshe and the gilgul of the generation of the mabul into Bnei Yisrael—go hand in hand magnificently.

Yetzias Mitzrayim Is Mentioned Fifty Times Corresponding to the Fifty Gates of Binah

Continuing onward on this sacred pilgrimage, let us explore another tikun the generation of the mabul achieved due to their reincarnation in Mitzrayim. We learn in the Zohar hakadosh (Yisro 83b) that "yetzias Mitzrayim" is mentioned fifty times in the Torah alluding to the fact that HKB"H employed the "fifty gates of binah" to facilitate the exodus of Yisrael from Mitzrayim. This is conveyed by the passuk (ibid. 13, 18): **"וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים"—and Bnei Yisrael ascended from the land of Mitzrayim armed ("חמשים").** [Translator's Note: The word **"חמשים"** that appears in the passuk is being expounded as **"chamishim,"** meaning fifty.] Accordingly, the Sefer HaKaneh (30a) explains that Bnei Yisrael exited Mitzrayim with the assistance and power of the "fifty levels of binah."

So, why did HKB"H utilize the "fifty gates of binah" to facilitate the exodus? Due to the extreme suffering of Yisrael in Mitzrayim, the Torah says (ibid. 12, 39): **"ולא יכלו להתמהמה"—because they could not delay.** In the siddur of the Arizal (Haggadah shel Pesach), he explains that Bnei Yisrael had sunk to the forty-ninth level of tumah in Mitzrayim. Had they remained there any longer, they would have sunk to the fiftieth level of tumah, and they would never have been able to leave. Therefore, they had to leave Mitzrayim immediately, without any delay. To overcome the forty-nine levels of tumah, HKB"H provided Yisrael with the illumination of kedushah from the "fifty levels of binah."

In last year's essay on parshas Noach, we discussed at length HKB"H's pronouncement: **"I will wipe out mankind, whom I created"** and His statement to Noach (Bereishis 6, 13): **"קץ כל בשר בא לפני"—the end of all flesh has come before Me.** We pondered the obvious question. Why didn't HKB"H offer them the hope of tikun through some form of teshuvah or other form of punishment? We explained that they had sunk to the fiftieth level of tumah, which is beyond the realm of tikun.

We learn this fact from the Gemara (A.Z. 17a). A person who is obsessed with sexual immorality is compared to someone who is consumed by heresy. Even if he renounces the heresy, he must die, since there is no tikun for that transgression in this life. Of these sinners, it is written (Mishlei 2, 19): **"כל באיה לא ישובון ולא ישיגו אורחות חיים"—all who come to her** (avodah-zarah, heresy) **do not return** (do not perform teshuvah)**, and they will not attain the paths of life.** To emphasize our point, let us point out an allusion in this passuk. The gematria of the word **כ"ל** is fifty. Thus, the passuk states that **whoever has sunk to the fiftieth level of tumah will not return and will not attain the paths of life.** In other words, they are not afforded tikun while still alive; they must die.

Let us apply this notion to the generation of the mabul. They were consumed with sexual immorality and perversion. Accordingly, they had sunk to the fiftieth level of tumah; they were rotten through and through; no good remained within them. This is the implication of the passuk (Bereishis 6, 5): **"וירא ה' כי רבה רעת האדם בארץ וכל יצר מחשבת לבו רק רע כל היום"—Hashem saw that man's wickedness on earth was great, and that every inclination of his heart was only for evil all day long.** Once again, the word **כ"ל** suggests that they had sunk to the fiftieth level of tumah. This prompted Hashem to declare: **"I will wipe out mankind (האד"ם)."** The gematria of **האד"ם** is also fifty. So, since they had sunk to the fiftieth level of tumah, there was no point in waiting for a tikun by means of teshuvah. Therefore, HKB"H announced to Noach: **"The end of all (כ"ל) flesh has come before Me."**

Thus, we have demonstrated the wonders of divine supervision. HKB"H arranged for Noach to reincarnate into Moshe in order to make amends for his failure to rebuke the people of his generation. Since they had sunk to the fiftieth level of tumah, He arranged for their neshamos to reincarnate into Yisrael in Mitzrayim to be purified through hard labor and servitude. After sinking to the forty-ninth level of tumah in Mitzrayim, HKB"H sent Moshe, the gilgul of Noach, to take them out immediately. For, it was imperative that they not sink to the fiftieth level of tumah as they had in the generation of the mabul.

With this clarification, we can now make sense of the Gemara's statement: **"The divine decree also applied to Noach"** for failing to rebuke the people of his generation, to attempt to correct their ways and pray that they not be

RAMAPOST MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה
אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה

רם התורה

exterminated. **"Nevertheless, Noach found favor in the eyes of Hashem,"** because He knew that Noach would reincarnate into Moshe, who would find favor in the eyes of Hashem, as it is written (Shemos 33, 17): **"ויאמר ה' אל משה גם את הדבר הזה אשר דברת אעשה כי מצאת חן בעיני"—Hashem said to Moshe, "This matter, too, of which you spoke, I will do, for you have found favor in My eyes."** Moshe found favor in the eyes of Hashem by rectifying the neshamos of the generation of the mabul who had reincarnated into Yisrael in Mitzrayim and by praying to save them from annihilation after the "cheit ha'eigel."

The Elongated Final "Nun" Alludes to the Sha'ar HaNun

Following this glorious, majestic path, we will now interpret the passuk: **"ונח מצא חן בעיני ה'"—and Noach found favor in the eyes of Hashem.** Let us refer to the passuk related to the request of the daughters of Tzlofchad to receive their just inheritance (Bamidbar 27, 5): **"ויקרב משה את משפטן לפני ה'"—Moshe presented their case to Hashem.** Rabeinu Bachayei explains why the ruling pertaining to their claim eluded Moshe. He explains that this law is related to the fiftieth level of "binah"—the "sha'ar hanun"—which had not yet been revealed to Moshe. He asserts that this is why tradition dictates that the word **"משפטן"** is written in a sefer Torah with an enlarged **"nun."** In a similar vein, our master, the Arizal, teaches in Likutei Torah (Terumah), that the elongated, final **"nun"** alludes to the fiftieth level of the gates of "binah." Hence, it extends downwards (below the written line) fearlessly into the domain of the klipah.

With great joy, and a sense of accomplishment, we can now address the allusion presented by the Divrei Yisrael in greater depth. Let us recall his interpretation of the passuk: **"And ח"ן found נ"ח in the eyes of Hashem."** In the merit of acting with humility—symbolized by the bent-over **"nun"**—HKB"H transformed the letters נ"ח into ח"ן—the same letters but with an elongated, erect **"nun."** This transformation alludes to the fact that He arranged for Noach to reincarnate into Moshe, who extricated the generation of the mabul that had reincarnated into Mitzrayim from the forty-nine levels of tumah. He accomplished this feat by enlightening them with the "fifty levels of binah"—symbolized by the elongated, erect **"nun"**—in the merit that they would receive the Torah that embodies the "fifty levels of binah."

Before concluding, let us add an intriguing idea. The Kehillas Yaakov explains that the term "חן" alludes to "binah," which is acquired in the merit of the "midah" of humility, in keeping with the passuk: **"But to the humble, He will grant ח"ן."** So, let us add a wonderful allusion of our own. "Binah" is the eighth of the ten midos/sefirot counting from the bottom up: Malchus, yesod, hod, netzach, Tiferes, gevurah, chesed, binah, chochmah, keser; it encompasses all "fifty levels of binah." This is alluded to by the letters ח"ן: The letter **"ches"** alludes to the eighth midah, "binah," while the elongated, straight **"nun"** alludes to the "fifty letters of binah." Therefore, נ"ח, who personified humility—symbolized by the bent **"nun"**—found ח"ן in the eyes of Hashem by reincarnating into Moshe, who enlightened Yisrael with the "fifty gates of binah"—symbolized by the elongated, erect **"nun."**

Our thanks and blessings are given to those who donated for the publication of our weekly dvar Torah for the merit of אחינו בני ישראל

Family Madeb - לעילוי נשמת
their dear mother
Lea bat Virgini ע"ה

Arthur & Randi Luxenberg לזכות
of their wonderfull parents, children and grandson
לעילוי נשמת His Father ר' יצחק יהודה בן ר' אברהם ע"ה

To receive the mamarim by email: mamarim@shvileipinchas.com

RAMAPOST MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה
אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה

רם התורה

To sponsor or dedicate this publication, please call the Areivim office: 845-371-2760 or email info@areivim.com

Areivim
LIFELONG SUCCESS

EMERGENCY HOTLINE
Dial: 845-371-2760
or Text: 914-490-8129
and type the word "EMERGENCY"

845-371-2760 | INFO@AREIVIM.COM | P.O. BOX 166 HILLBURN, NY 10931 | WWW.AREIVIM.COM

To subscribe to the Weekly Email, please email info@areivim.com and enter "Subscribe" into the subject line.

Please go to www.TorahAnytime.com to listen to Rabbi Shmuel Gluck, and other popular speakers, on TorahAnytime.

By Rabbi Shmuel Gluck

Noach first sends the Oreiv, the raven, to check if the water lowered enough for Noach to leave the Teivah. The Oreiv was offended because there were only two ravens and he felt it was unfair to send birds unless it was from the species of which seven were brought into the Teivah. The obvious question is, why did Noach do that?

The Malbim explains that there were two factors which led to Noach's decision to send the raven. The first is that the raven is from the three that was with their mate while in the Teivah. Therefore, the raven already had an egg, so even if he didn't return, the raven family would not have become extinct.

The second reason is that the raven is naturally indifferent to his children and doesn't help them once they are born. Because of these two reasons the raven was expendable and was chosen to be sent.

This lesson is a very practical one. The raven feels he's mistreated when, in fact, he was the cause (having already created an egg and not helping after it's hatched) of his treatment. Many people do the same thing. We make decisions, act on those decisions, create problems for ourselves, and then complain against everyone around us, including Hashem.

So, the next time we feel mistreated, we should pause and revisit our recent (and not so recent) actions before we decide that everyone, besides ourselves, is the primary cause (it doesn't have to be the sole cause) of our challenges. This will help you see the events of your life with more clarity and make your life simpler and more rewarding.

Reacting With Balance

By Rabbi Shmuel Gluck

I often speak to people who react to a legitimate concern, sometimes a true crisis, in a disproportionate manner. Some, at the moment, believe that the proper reaction is to respond in a polar opposite manner. That's not always the case and, actually, usually is not.

What they are doing is widening the gap between each person and the true middle ground becomes too far for either side to return to. What would have been a one time confrontation has become a relationship breaker and/or defines either one of the two, or both, as being so far left or right that even those trying to help have given up from being friendly or helping them.

For example, many children will hit someone who said something hurtful. While it's understandable that someone will respond to a hurtful comment, they are still limited to a range of acceptable responses. They can change their mind about a favor they agreed to do for the hurtful person, they can sulk, and they can even respond with a hurtful comment of their own. Often, after responding to each other a few times, the incident is allowed to have closure and everyone stays friends.

Some people react to any challenge to them in a disproportionate manner. If someone won't lend them their phone, they will grab it and break the phone, claiming that doing so is a fair response. **They can't, or don't want to, grasp that just because someone did something unfair does not mean that their response is fair.**

Instead, they reacted to what may be a legitimate slight by "going all out". **Being insulted doesn't warrant violence and even when insulting the person in return one must weigh how insulting they can be.** Yet, when I speak to them, they emphatically tell me why the other person was wrong, as if that alone gives license to the violent person to respond in any way that he feels.

While the response seems immature, the unspoken reason is that he isn't responding to the action itself but how the action made him feel (and while wrong, this makes sense).

LAYOUT BY RAMAPOST.COM

PARSHAS NOACH 5781

RAMAPOST
MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה
אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה

רם התורה

Because the hurtful comment made him feel terrible, and he may feel as if he was hit by the other person, in his mind he is allowed to actually hit that person. As we become older, hopefully, we realize that it is only appropriate to respond to the action.

In addition to not being appropriate, we should appreciate that it also isn't effective. No one sees how we feel, only what was done. If we want the support of others, we have to present ourselves as balanced. Responding to how we feel appears to outsiders, even our advocates, as if our responses are exaggerated ones. This will cause them to lose interest in helping us, as they will see us as unhinged and impossible to help.

While, over the years, we stop hitting, we continue to respond disproportionally. Instead of distancing ourselves (in a calculated manner) from someone who hurt our feelings, we may completely cut ourselves off from them. With friendships, we have a choice whether to keep in touch with anyone. But when we do this with close relatives and the person Davening next to us in Shul, it is counterproductive. Even with friends, cutting ourselves off only to reconnect again when we're less angry makes us further from closure than we otherwise would be.

"When we respond in an extreme manner we're not solving the problem, we're running from it."

When we respond in an extreme manner we're not solving the problem, we're running from it. That's because any extreme response leads to another response and then another, making it more complex to solve the initial incident than it would have been had we not chosen to run from it. Eventually, people must, and most people will, find the middle ground. The question is only whether we will do it immediately or wait for the problem to expand before solving it.

There are several reasons people overreact. Some always think in a distorted manner and believe their response is deserving. "Of course I hit him. He didn't answer my question." This is the most difficult to repair as the person believes that he is right because he is so self-absorbed that he is incapable of logical thought, or may have an even more serious diagnosis. Changing such a person requires, in the least, significant therapy as the problem is not with their reaction but with their thought process.

Others overreact because, when they become stressed, they lose their ability to think logically. In one case, the wife poured motor oil in the cholent right before Shabbos. This is a more compartmentalized challenge. As difficult as it may be, all that is required is to give them the skills to help them learn to respond more effectively when stressed.

In other cases, people respond with an extreme because they are trying to make a point. They believe that if they act extreme, others will respect, or fear them. They are calculated, even if they are wrongly assessing the short and long term advantages or disadvantages of their reaction. I know of one husband who removed the hoses of the washer and dryer to demand obedience. They believe that they will show "who's boss" when, in truth, they simply come across as being unbalanced.

Reacting in the extreme is more damaging when husband and wife, or parent and child, both do it. Besides the specific conflict, both sides may think in the extreme on a regular basis. In general, this means that they think in the extreme in opposite directions. **When that happens, the home becomes host to distorted norms, leaving the family with no healthy point of reference.** This is particularly damaging for the children, the effect on whom will not be noticed until after they marry.

People should be careful that they are not responding in an extreme manner. When they do, it affects how others think about them for more than the 75 seconds that it took. It usually takes weeks, long enough for the next incident to take place, then the next, until most people look at the person as unhealthy, even if they speak to him/her nicely.

One last thought on this topic. Most people are generally aware of the pitfalls of reacting in an extreme manner. But most people won't realize if others consider it extreme, even when it isn't. That happens when people of different cultures are interacting. What's balanced in an adult world is often considered extreme in a teenage world and vice versa. Not only are we responsible to act with balance, we are responsible to appear balanced regardless of the people we're interacting with. Mastering this will enhance our lives and the lives of those we surround ourselves with.

RAMAPOST
MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה
אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה

רם התורה

Mizmor L'Dovid

Divrei Torah Inspired by the Torah Commentaries of
Rav Shimshon Raphael Hirsch zt"l

A Study of Shabbos #1 – Avrohom and *Shabbos* - Part 1

By David Gurwitz

I am still trying to bask in and utilize the glow and storehouse of the fruits of the work done during *Elul* and *Tishrei*. *Be'ezras* Hashem, we are - and should continue to be - different, better people, ready to continue working on ourselves all year.

There was really one person whose work on himself changed the world forever: Avrohom Avinu.

Chazal tell us that the introduction of Avrohom Avinu in *Parshas Noach*, and the following four *parshiyos,* serves as a light to offset the impending dark winter days.

In regard to Avrohom's light to us, Hashem sent me another gift upon my reading of the *shnayim mikra ve'echad targum* of *Parshas Noach*. *Rashi*'s comment on the *posuk*, "*Noach walked with Hashem*," is as follows: "*Avol Avrohom hayah mischazeik umehaleich betzidko mei'eilov - But Avrohom would strengthen himself and walk in his righteousness on his own.*"

The last letters and respective values of the expression that *Rashi* uses here are *lamid* (30), *mem* (40), *hey* (5), *kuf* (100), *kof* (20), *vov* (6), and *vov* (6), which add up to 207, the value of *ohr*, light. The struggle for Avrohom's self-strengthening is a form of light for us and a continuation of *ori veyishi,* the *kappitel* we recited throughout *Elul* and *Tishrei.*

There are many other fascinating aspects of Avrohom Avinu's connection to *Shabbos*, which we will cover this week and next week.

The *posuk* says, "*Avrohom zakein boh bayomim - Avrohom aged and he came into his days*." The *Zohar* says that he aged slowly because he spiritualized every moment and became eternal in the process.

The full *posuk* is, "*Avrohom zakein boh bayomim vaHashem beirach es Avrohom bakol – Avrohom aged and he came into his days and Hashem blessed Avrohom with everything.*"

There are several hints here to Avrohom's power of *emunah*. The first is that the last letters of *zakein boh bayomim* spell the word *amein,* which is the *shoresh* of *emunah.* The second is that the words "*es Avrohom bakol*" are *begematria Shabbos.*

In Likkutei Moharan, Rav Nachman of Breslov says that the greatest act of *chessed* is to bring *daas* to the world. Without *daas*, we are but animals in human form. With *daas*, we

RAMAPOST MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL
לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה
אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה
רם התורה

become *bnei adam*, true human beings, cognizant of the meaning and preciousness of life. However, the foundation of *daas* is *emunah,* deep faith in Hashem's Oneness and His dominion over all. This *emunah* enables us, like Avrohom, to recognize Hashem in all things and to see that everything that happens reflects *Hashgochah Protis.* We follow Avrohom Avinu's example of bestowing this gift of *daas* to the world through studying and spreading Torah.

Furthermore, Avrohom is associated with the *middah* of *chessed*, kindness. We say, "*Vayechulu hashomayim vehaaretz - And Hashem completed the heavens and the earth*," in the Friday night *Kiddush*. As I have written before, the *gematria* of "*Vayechulu"* is 72, the same as that of the word *chessed.* Hashem's last act of creation and completion was to fill the world with *chessed*, which we can better appreciate on *Shabbos*, whose *gematria*, 702 is connected to 72.

Additionally, *Chazal* remind us to feel at the time we say "*Vayechulu"* that we are partners in completing creation. This was also the characteristic of Avrohom, who recognized in the *briah* the work of *chessed* of the Creator and devoted his life to bringing that message to the world.

Rabbi Eliyahu Hoffmann provides a wonderful insight from the Bobover Rebbe *zt"l*: *"There is an interesting connection in Parshas Lech Lecha to the meeting that takes place between the two great individuals living at that time, Avrohom and Malki-Tzedek, whom Chazal identify as Sheim, son of Noach. While their encounter is shrouded in mystery and metaphor, the Torah recounts that Malki-Tzedek, upon meeting Avrohom, 'brought out bread and wine - and he [Malki-Tzedek] was a priest to G-d, most exalted' (14:18).*

"What is the symbolic significance of the bread and wine that Malki-Tzedek served?

"The Torah describes Avrohom Avinu in his older years: 'And Avrohom was old - he had come with his days' (Bereishis 24:1). This means, explained the Rebbe, that Avrohom brought the days of his youth with him into his elder. Normally, youth carries with it the advantage of energy and enthusiasm. As one gets on in his years, he loses the vigor of his youth, but is graced with the wisdom and maturity that come with age. Rare is the individual who can retain the vitality of his youth even as the candles on his proverbial birthday cake fruitfully multiply.

"Yet this was exactly what Avrohom Avinu achieved. While by no means a youngster, he served Hashem with the freshness and enthusiasm usually reserved for those still wet behind the ears. As a tribute to this unique combination of youth and age, Malki-Tzedek served bread and wine, two foods that possess the opposite qualities of freshness and maturity, yet together form a meal pleasing to even the most refined taste buds."

To be continued…

David

RAMAPOST
MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה
אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה

רם התורה

בס"ד

PARSHA WITH

Rabbi Shmuel Brazil

YESHIVA ZEEV HATORAH www.zeevhatorah.org

For sponsorship and to subscribe please email Yaakov@zeevhatorah.org

PARSHAS NOACH

THE THREE MOTIVATIONS / NOACH / TEFILLA

Man makes choices on the basis of three principles of motivation. Either the experience is intrinsically good, or it looks good, or it feels good. Each one is exclusive of the other. One can determine intellectually that a particular choice is morally and ethically good and therefore he will choose to do it whether or not it feels good or looks good in the eyes of others. One may base his life experiences on how it appears in the eyes of others, his peer group, society etc. even though his intelligence tells him his actions are inappropriate and are damaging to himself and to others. For these people, being accepted by others is his absolute deciding factor for everything. Yet another person gravitates towards the experiences of pleasure irrelevant if the pleasure is detrimental to him or not, physical emotionally or psychologically. The only criteria are his bodily ecstasy, and whether this gratifying experience will look good in the eyes of others or not, is not even a consideration.

All three motivators played a major role in the downfall of *Adam Harishon* when he ate from the *Aitz Hadaas*. The Torah describes three principles that were employed in enticing Adam to partake from its fruit. כי טוב העץ למאכל it will feel good. Secondly, תאוה לעינים my wife and the *Nachash* are pressuring me to eat and conform to their ideas. I will look good in their eyes and not feel rejected and an outsider. Thirdly, ונחמד להשכיל and my intellect agrees that it is a good experience for then I can be more divine and G-dly והייתם כאלהים.

The downfall of אדם is that he was motivated to transgress Hashem's prohibition by involving the forces of motivation coming from (א אשתו environmental pressure (ב דעת lure of intellect and the דעת of the *Nachash* (ג מאכל physical pleasure which spell the acronym of אדם. This is what Hashem meant when he asked Adam איכה where are you? Your name suggests אדמה, I will emulate and be similar to Hashem since I am a *Tzelem Elokim*. However, that אדם of following Hashem has departed, and you are left now with the manipulated אדם by מאכל **מ** דעת **ד** אשה **א** from outside forces. Man must possess an inner control and discipline of his three motivators in order to align himself to the *ratzon* of Hashem.

We suggest that *Yaakov Avinu* who was the choice of all the *Avos* exemplified the purification of the three motivators in life. He was not affected by his environment and pressured into living the Big Lie. He lived with Lavan and testified on himself that he didn't stray an inch from keeping all the *mitzvos* of the Torah ולא למדתי ממעשיו הרעים. He was also totally in control of all his pleasures as *Chazal* tell us that Reuvein his *Bechor* was from his first droplet of semen at the age of 84. Yaakov was also the pillar of intellect the *daas* of Torah which gave him the character title of *Middas Emes*.

In this week's *parsha* we are told of the destruction of the world by Hashem's bringing a Flood upon humanity and His saving of Noach and his *mishpacha* in a *Taivah*. His three sons שם חם יפת were the roots from whom the future human race descended. Each son gravitated towards one of these three motivators. Shem served as the *Kohen Gadol* in *Yerushalayim*. He led a *Bais Medrash* of learning. He followed the intellect in which the *neshamah* resides. He is called Shem, the name, referring to a spiritual intelligence like Adam Harishon who demonstrated his spiritual intellect by calling all the animals their names which described their שם which coded their spiritual makeup what lay inside of them. Out of Shaim, descended Avraham and *Klal Yisrael* the דעת of the world, the experiences of what **is** good.

Noach's son יפת was guided in life by beauty and what **looks** good. The Greeks descended from Yefes who were known for the appreciation of beauty, architecture, and music. They initiated the Olympic Games which characterized the beauty and power of the physical body and their super feats in order to gain prestiege in the eyes of others. If it **looks** good do it.

Cham symbolized the principle of bodily pleasure and enjoyment which drove him to experience only what produced such results. Cham means body heat. Cham was easily aroused and would not try to control his physical appetites to gratify his pleasures. It was Cham who cohabitated in the *Taiva* even though it was prohibited. It was Cham who castrated his father or had homosexual relations with him. If it feels good do it was his motto.

RAMAPOST MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה
אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה

רם התורה

בס"ד

PARSHA WITH
Rabbi Shmuel Brazil

YESHIVA ZEEV HATORAH www.zeevhatorah.org

For sponsorship and to subscribe please email Yaakov@zeevhatorah.org

Noach, who fathered these three children who symbolize the prime motivators of the future humanity, possessed all three "goods" channeled into spirituality **טובים** מעשים (Rashi Bereishis 6,9). The *passuk* says נח איש צדיק תמים היה בדורותיו את האלהים התהלך נח. The Baal Haturim says **נח** התהל**ך** האלהי**ם** the end letters of these three words spell **חכם**. Noach was motivated by spiritual intellect and recognition of Hashem and in this manner he strove to fix the falling of Adam of eating from the *Aitz Hadaas* because of ונחמד להשכיל.

Noach also did not follow herd conformity, the ways and lifestyles of his generation and did not experience life through the lens of his peer pressure or culture. In this way he strove to correct the falling of Adam by being enticed with תאוה הוא לעינים. Concerning Noach, the Torah testifies מצא חן בעיני ה' (6,8) that one must look good in the eyes of **Hashem** even though through such conduct he was considered a pariah by his environment.

The Torah testifies that Noach was a צדיק the term *tzadik* which is applied to one who is שומר הברית restrains himself from immorality and prohibited relations. While his generation was decadent in this manner as the *passuk* describes כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ , Noach remained a *tzadik* and did not follow his animal instincts to experience immoral bodily pleasures. In this fashion he strove to make a *tikkun* to the motivator of lust and desire of physical pleasure of טוב העץ למאכל which caused the downfall of Man.

However, after Noach left the *Taivah* the Torah relates that he planted a vineyard ויטע כרם. According to the opinion that the *Aitz Hadaas* was a vine, Noach by planting a vine was feeling an arrogance that he already make the proper *tikkun* since he is the second edition of Man in a new world. Little did he know that is was Shem's descendants, the *Avos* and *Klal Yisrael*, who were the true Second Edition of Man. Until this point Noach took all three motivators and channeled them into the service of Hashem. This act of planting the vineyard motivated by the feeling of pride and self accomplishment led to no good just as we found by *Adam Harishon*. According to *Chazal* the *Aitz Hadaas* was also a vine with grapes. This planting and partaking from it compromised the three principles that Noach once controlled and purified for the good. For uncontrolled drinking of wine causes immorality as we find by Sotah where the Kohen tries to persuade the *Sotah* to admit to her guilt by saying this is what drinking excess wine causes. It also clouds up the intellect and vision, and thirdly because of both of these you don't find favor in the eyes of Hashem.

The Torah describes Noach at this juncture of time as ויחל נח איש האדמה. Instead of being the את האלקים with Hashem, he is now described as איש האדמה the earthly man. Before planting the vine he was איש צדיק תמים and not ויחל he is called חולין profane and mundane. What happened? By planting the vineyard and partaking from it he demonstrated the compromising of his three motivators of his children שם חם ויפת.

Everyone possesses a שם חם ויפת inside of him during one time or another. One can easily sin by falling into the pursuit of pleasure or because he feels the pressure to look good and be accepted by those who sway him, or he can be intellectually deceived by his own self interests. What is the advice to purify ourselves from these three motivators that are deviant and can cause us a great downfall?

The answer is *tefillah* which is called שיח as we find in the *passuk* ויצא יצחק לשוח בשדה and *Chazal* say the שיח means *tefillah*. It is no coincidence that **שיח** is the acronym of the three motivators **שם חם** ויפת. This demonstrates that through sincere *tefillah* and *deveikus* one can subjugate and channel these three drives into *kedusha* and enlist them in the role to achieve *shelaimus*. This *avodah* is hinted in the three steps we take before *Shemoneh Esrai* to parallel the *tikkun* of these three motivaters. The time of *tefillah* is a time of conscious subjugation to Hashem the master of the universe. Even the word שח means to bend and prostrate oneself. שיח also means to drench with tears as Dovid Hamelech said (Tehillim 8,6) אשחה בכל לילה מטתי. A heartful *tefillah* to Hashem that includes tears demonstrates deep sincerity and specializes one's *tefillah* that it is guaranteed to be accepted above שערי דמעות לא ננעלו. Such a *tefillah* can purify our motivations towards the fulfillment of our *tachlis* in life and deepen our relationship with Hashem.

The Zohar writes that Noach paralleled Shabbos. We can explain it in the same way. Noach was saved from annihilation because he purified the three motivators in the arena of free choice. So too, Shabbos with the *neshama yesairah* that a Yid receives' helps to purify his three motivators, correct them, and channel them to serve Hashem. An allusion to this is the *gematriah* of שיח spelled with its hidden letters שין יוד חת which is the *gematriah* of בבח יום שבת. With this we can understand why the the *sefarim* stress the *inyan* of *tefillah* of Shabbos more than the days of the week.

Rav Brazil | Gut Shabbos

RAMAPOST MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה
אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה

רם התורה

Parashas Noach תשפ"א פרשת נח

אלה תולדות נח. נח איש צדיק תמים היה בדרתיו

These are the generations of Noach – Noach was a righteous man, perfect in his generations. (6:9)

Noach is the first person to be called a *tzaddik*, righteous man. *Chazal* (*Avodah Zarah* 25ב) say that *Sefer HaYashar* (*Sefer Bereishis*) is the *sefer*, book, dedicated to the lives of Avraham, Yitzchak and Yaakov. The *Talmud* (*Taanis* 15a) contends that *ohr*, light, is reference to the *tzaddik*, while *simchah*, joy, refers to the *yashar*, straight, upright person. *Rashi* explains that *yashar* is a more exalted level than *tzaddik*. *Ohr zarua latzaddik, u'l'yishrei lev simchah*, "Light is sown for the righteous, and for the upright of heart, gladness" (*Tehillim* 97:11). Joy is greater than light. *Horav Zev Weinberger*, *Shlita*, explains the difference between the *tzaddik* and *yashar*. A *tzaddik* contends with his *yetzer hora*, evil inclination, and overpowers it. Nonetheless, his triumph comes at the expense of a battle. The *yashar*, however, is so straight and upright that he circumvents the *yetzer hora*. He is bound with Hashem in such a manner that the evil inclination has no leeway to worm itself in.

Noach was a *tzaddik*, a righteous and good man. He succeeded in his battle with the *yetzer hora*. The *Avos*, Patriarchs – Avraham, Yitzchak and Yaakov – were *yesharim* whose relationship with Hashem transcended the possibility of the *yetzer hora* entering into the equation. Man was originally created to be *yashar*, until he sinned and fell in status. Avraham *Avinu,* followed by Yitzchak and Yaakov initiated the process of returning the crown of *yashrus* to its original state. Thus, the *tzaddik* only achieves the level of *ohr*, light. The *yashar*, however, achieves *simchah*. This should be our goal: to live a life of *yashrus,* so that we will enjoy true *simchah*.

The offspring of the *tzaddik* is his good deeds. This means that the primary legacy of a person is comprised of the worthwhile things that he does/achieves. We are remembered by the good things that we do. Likewise, our children are a testament to who we are. The way we raise them will attest to our own worthiness of a well-deserved and valuable legacy. The *Sfas Emes* offers a powerful parallel between children and good deeds. In order for a person to propagate offspring, he must infuse all his vigour into the endeavour. Likewise, *tzaddikim* are tenacious and forceful in carrying out the good deeds they initiate. It does not just happen. Only those who fully commit and devote themselves fully to the endeavour will succeed and, thus, be worthy of the appellation *tzaddik*. While others who preceded Noach executed good deeds, it was not with the vitality and passion required to leave a lasting impression and enduring legacy. Only Noach made it his life's endeavour. Therefore, only Noach earned *tzaddik* status, because only Noach could count his *maasim tovim* as his offspring.

ויולד נח שלשה בנים את שם את חם ואת יפת

Noach had begotten three sons: Shem, Cham, and Yafes. (6:10)

Rav Daniel Yoffe, zl, was a distinguished layman who lived in Berlin (circa 1760). He contributed to the support of Torah and its disseminators. Despite his total devotion to Orthodoxy, he suffered greatly from the indignity and shame brought on him by his son-in-law, David Friedlander. Originally from Konigsberg, his son-in-law had moved to Berlin and established the Jewish Free School so that Jewish children could be schooled in secular Jewish studies as well as traditional studies. His lack of faith in the continuity of the Jewish nation, coupled with an ever-increasing attraction to Christianity and the lifestyle it inspired, led him to gravitate closer to the baptismal font and total apostasy.

Rav Daniel asked the *Rav* of Berlin, *Rav* Tzvi Hersh Levin, to reach out to his son-in-law to include him in the milieu of Torah scholars. Perhaps, their sanctity and devotion to Torah would somehow rub off on him and encourage his return to the fold. *Rav* Tzvi Hirsch attempted to dissuade *Rav* Daniel, asserting that Friedlander was beyond help. He was aggressively involved with the secular movement, and he did everything with malicious intent to harm and ultimately destroy Orthodoxy as a way of life.

"I wish I could help you," *Rav* Levin said. "The *pasuk* in *Parashas Noach,* however, prevents me from being hopeful. We all know that Cham was Noach's youngest son. Yet, the Torah lists him second, between Shem and Yafes. Why? Quite possibly, Shem and Yafes thought that, if they supported Cham from both sides, they would influence him to change his evil ways. Thus, Shem was on his right, and Yafes on his left. We all know what happened. Cham continued being Cham. I am sorry. I feel that your son-in-law is so far removed and so antagonistic to Torah that he will be like Cham – unapproachable." While we should *never* give up hope on *anyone*, we must be realistic in our goals. At times, the challenge is beyond our capability to succeed. This, of course, does not preclude making a sincere attempt. Who knows what the future will bring?

והקמתי את בריתי אתך

But I will establish My covenant with you. (6:18)

Rashi explains that the covenant/promise Hashem made with/to Noach was two-fold: the food supply in the Ark would not spoil; the *reshaim*, evil people of the generation, would do him no harm. He would safely live on the ark. The *Brisker Rav, zl*, makes an interesting observation. Noach was about to enclose himself on a traveling ark with representatives of every species of animal, wild beast and fowl. One would think that this would be considered a frightening experience. These were not domesticated pets. They were vicious wild animals. Noach did not seem to be afraid. Hashem had given him many assurances that the wicked people would not harm him and that there would be sufficient food in the storehouse for them. Scary. It is

RAMAPOST MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה
אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה

רם התורה

well-known that the lion attacked Noach because he was late with his dinner. Multiply that by thousands, and one can have an anxiety attack. It seems that Noach was not concerned.

The *Rav* explains that protection from clear and present danger was not necessary. Noach knew that Hashem would protect him. In order to ensure that the *reshaim* of that generation did not attack the ark and kill him, however, Noach required a *bris*, covenant.

Horav Meshullam David Soloveitchik, Shlita, supplements his father's remarks. Noach's concern for the future was after the rain began, and the Flood was apparently imminent. When the *reshaim* clearly saw that their end was near, they were about to die, what was it that concerned them most? What were they involved in at this moment, when the shades of life were rapidly closing on them? To kill the *tzaddik*, Noach! Why? He was doing nothing to them. On the contrary; for one hundred and twenty years, he had done everything possible to convince them to alter their perverted way of life and repent. He warned them of the impending doom. They refused to listen. Now, they wanted to kill him, because he represented the truth – pure, unmitigated, unvarnished truth. This is a reality that the secular left cannot tolerate. Since they could not change the truth which was glaring them straight in the eyes, however, they wanted to kill the messenger. This has been the case throughout the millennia. Some things just do not change. They would rather quash the truth than concede that they were living a life of falsehood.

וירא חם אבי כנען את ערות אביו ויגד לשני אחיו בחוץ

And Cham, the father of Canaan, saw his father's nakedness and told his brothers outside. (9:22)

"The apple does not fall far from the tree" is a well-known maxim. Let us attempt to cultivate a picture of Cham and Canaan, his son, to better understand the flawed character manifest by Cham, which was transmitted to his son, Canaan. Canaan, whose moral degeneracy ultimately exceeded even that of his father and mentor. The Canaanite nation was a most despicable people, having sunk to such an abyss that the land/*Eretz Yisrael* which they had inhabited could no longer tolerate their residence. Mitzrayim, Egypt, was a cousin and paralleled Canaan in moral bankruptcy. Two apples from the Cham tree. If Noach had a flaw, a weakness in his character, Cham inherited and magnified it. Canaan outdid his father. The lesson for us is obvious and invaluable: children pick up on every flaw, and, in the course of its development, evolution, augment it, as we see with Canaan.

Let us analyse Cham's actions vis-à-vis his father. Noach debased himself, but he did so in his tent. It was not a public spectacle. For whatever reason, Noach revealed a side of himself that following the Flood and all of its accompanying tension, emerged in a negative behavioural display. It could have, however, been kept respectfully quiet, concealed within the confines of the tent. Cham did not think so. Already a father himself, he was aware of the effect his denigration of Noach would have on his son, Canaan, Cham related the incident in gory detail to his brother, thoroughly enjoying his father's shame, not realising that, with his actions, he was destroying three lives: his father, himself, his son.

Klal Yisrael is later warned concerning the two nations that descended from Cham. *Horav S.R. Hirsch, zl*, posits that Egypt's social degeneracy and Canaan's moral turpitude both were the "apples" that sprouted from Cham's tree. It all began with Cham's reprehensible behaviour towards his father. The entire world of humanity is predicated on the relationship of children towards their parents. *Rav* Hirsch expands on this idea. Parents are present for their children (indeed, their children should be the focus of their lives): the mother is the condition for their existence; the father's life should be devoted to the well-being of his children. Both, however, are predicated on the *mitzvah* of *Kibbud Av v'Eim*, Honouring one's father and mother.

This *mitzvah* retains critical importance and stands as the keystone of the first Tablet (*mitzvah* five) of the Ten Commandments. The significance and functionality of this *mitzvah* relies on the children's ability to view their parents as the repository of Hashem's mission and to look up to them because of the spiritual being within them. If the spiritual faction is absent from the child's mind, if parents are no more than physical beings who begot them, if reverence for the parents is missing (or, at best, infrequent), then the stem connecting the child to the parents, the stem through which the future nurturing should nourish, has been severed. Without *kavod*, we can have no future.

Two words in Hebrew apply to inheritance: *yerushah;* and *nachalah*. *Rav* Hirsch explains that the distinction between the two is that the *yoresh* supplants his predecessor. Being younger, stronger and more vigorous, the second/younger generation usurps the place of the older generation and steps into its shoes. *Yorash* is to dispossess someone (related to *gorash*, drive out, banish). Our intergenerational relationship is one of *nachalah*, a stream, a flow, in which the older, previous generation transfers its strength and powers, its spiritual and material treasures, to the younger, next generation. Thus, the older generation remains reverently within the picture.

We have before us what can be considered to be the root of the family crisis that emerges more often than we would like to reveal: a lack of honour for parents. We are presented with two options that are dependent upon how one raises his/her children. When parents have demands, expectations, and accountability, all expressed in a rational, loving manner, the children will respect and give honour to parents. When children are able to recognise the spiritual lessons of the past, it allows for the transition from parents to children to flow smoothly as a *nachalah*, stream. The other alternative, *yerushah*, is when the younger generation ignores its predecessor and ultimately seizes its bounty from the older, weaker generation. This, unfortunately, is the accepted way of life commonplace for a *ben* Noach.

ויאמר ברוך ד' אלקי שם

And he said, "Blessed is Hashem, the G-d of Shem. (9:26)

Noach did not directly bless Shem; rather, he said that the G-d/Hashem of Shem be blessed and glorified. By saying this, Noach intimated the mission of Shem/ his descendants, of whom the standard bearer is *Klal Yisrael*. Their primary goal is to serve Hashem and glorify His Name in the world. Thus, when people bless Hashem, we, His children, are – by extension – blessed. *Horav S.R. Hirsch, zl*, points out that Hashem is the universal G-d. He is everyone's G-d. (Indeed, when the accursed Nazi held his gun to the head of the *Telzer Rav* and asked, "Jew, where is your G-d now?" the *Rav* replied, "He is your G-d too.") It is just that we are His most trusted servant and that He is especially manifest in our history. The mere fact that we continue to exist, despite the many calamities that we have endured, is testament to this verity. Furthermore, who else but *Klal Yisrael* has recognised, acknowledged and proclaimed Hashem's greatness?

Peninim is published by Peninim Publications in conjunction with the Hebrew Academy of Cleveland
©2020 All Rights Reserved by Rabbi A. L. Scheinbaum
Sponsorship - e-mail: peninim@dvar.info

RAMAPOST MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה
אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה

רם התורה

Our mission in the world is to glorify Hashem's Name, so that the nations of the world will, upon seeing our behaviour, bless the "G-d of Shem," the *Ribono Shel Olam*. When the *Chafetz Chaim, zl,* was *niftar*, passed away, one of the gentiles who lived in the vicinity of Radin (the *Chafetz Chaim's* home) came to be *menachem avel*, comfort the family. When he was asked concerning his relationship with the saintly deceased, who was one of the *gedolei ha'dor*, leaders of the generation, the man related that he was a shepherd by profession. He had occasion to pasture his herd in one of the grassy forests near Radin. Suddenly, he heard bitter weeping. He strained his ears and focused his eyes to identify from where the sounds were emanating. He searched until he came to a clearing and saw an elderly Jew standing beside a tree, weeping bitterly.

As he moved closer to hear what the man was saying, he was shocked to hear the man pleading with (he assumed) G-d that no mishap/stumbling block arise as a result of the books that he had authored. He later reported, "I stared at this man who stood before me. Here, before my eyes, stood an honest man, a man whose integrity was so pristine, his veracity so deeply committed to his G-d, that he found it necessary to shelter himself in the forest where no one would stop him. By us gentiles, such a person is unheard of. It is only by the Jews that such a person could exist and thrive.

"From that day on, I did everything within my power to get close to this holy man. I followed him and watched his mannerisms closely and saw that everything about him was ingrained in his psyche. This was not some elaborate show. He was not trying to garner attention for himself. He was the real thing."

Furthermore, the gentile related how impressed he was that the *Chafetz Chaim* did not recognise the appearance of the *ozeres*, woman who helped out in the house. Despite the fact that she had been working in his house for a number of years, the *Chafetz Chaim* never looked at her. This was unheard of in his world. Thus, he felt that he must come and share his emotions with the saintly man's family.

הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים ונעשה לנו שם

"Come, let us build a city and a tower with its top in the heavens, and let us make a name for ourselves." (11:4)

Researchers say that those who participate in extreme sports do it because they want to have a life-altering experience. They are individuals who are anything but irresponsible risk takers, but rather, highly trained men and women with a deep knowledge of themselves, who simply want to experience an activity that is life-enhancing and life-changing. For them, it is an exhilarating experience that makes them come alive, transcending everyday ways of being and glimpsing their own potential. They view dealing with death as an affirmation of life that gives it greater meaning. There are those who seek to carve out a niche for themselves by which they will be remembered, with "being remembered" serving as the antidote to cessation of life. We all want to live, but how many want to live on, to establish a legacy of life whereby we connect with eternity?

The early builders of the Tower of Bavel thought that it was all about making a name for themselves. Thus, they were willing to risk building an impossibly high tower, in which one slip meant certain death. It was all worth it, because they wanted to be remembered. Their legacy was their tower. The Great Wall of China cost its builders thousands of lives, as did the Siberian railroad. They thought that somehow, some way, they were, by virtue of the name they made for themselves, connecting with eternity and cheating death. Others have gone so far as to act negatively to achieve their goal of being remembered. *Naase lanu shem*; "Let us make for ourselves a name": We all want to be remembered, but only positive memories are of value. We all want to share in a piece of eternity, but how many are willing to change, to alter their lifestyle in order to connect with eternity? A lasting monument, an enduring legacy, is not one which makes a name for ourselves, but one which transforms and betters the lives of others. Eternity is achieved by connecting with something eternal. The only true eternity is Hashem. One who wants to be remembered, to share in an enduring legacy, has one recourse: connect with Hashem through Torah, *tefillah* and *mitzvah* observance. This eternalises our every action.

Hashem told Avraham *Avinu* that He would establish an eternal covenant with him and his descendants. What more can a person ask for than to be a part of the eternal people, the nation which Hashem promised that He would never reject? In one way or another, every human seeks to immortalise himself. No one wants to have lived and be forgotten. The physical achievements of man are temporary testaments to temporary actions which are about as eternal as the nations of the world who meant us harm, persecuting and murdering, pillaging and destroying. Where are they now? Gone and forgotten – as useless as their goals in life. We are the only eternal people, because we connect to Hashem. We listen to Him when we study His eternal Torah. We speak to Him via the medium of sincere prayer. We earn a place in the eternal world of *Olam Habba*, World-to-Come. We do not have to make a name for ourselves. We already have an eternal name: *Yehudi*, the name that Hashem conferred upon us.

Va'ani Tefillah

מודים דרבנן

Modim D'Rabbanan.
The Rabbinical Modim Prayer.

We can never have enough of some prayers. Hundreds of years after *Chazal* instituted the *Shemoneh Esrai tefillah*, the *Amoraim* of the *Talmudic* period determined that the congregation should recite a second *Modim* prayer during the time in which the *Shaliach Tzibbur*, *chazzan*, repeats the *Shemoneh Esrai*.

This enables the congregants to thank Hashem, *again*. If the congregants were to sit quietly during the repetition, it *might* imply that they had exhausted their thanks to Hashem. True, the *chazzan* is their representative, but we never know what courses through the mind of the *chazzan*. He might have his own issues/reasons for offering thanks. Thus, he might not sufficiently represent the congregation.

In order to demonstrate that we can never sufficiently thank Hashem, we thank him – *again*.

To sponsor a mazaltov, simcha or yartziet, email:
peninim@dvar.info

This publication is available worldwide via email and e-readers.
For info call: ISRAEL 02 532 6058 / USA (216) 371-7609 / e-mail: peninim@dvar.info

RAMAPOST MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה
אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה

רם התורה

Noach – Publicly and Privately

אלה תולדות נח נח איש" 6:9 צדיק תמים היה בדרתיו, את האלקים התהלך נח"

"These are the offspring of Noach – Noach was a righteous man, perfect in his generations; Noach walked with Hashem." Why does Torah repeat, "נח" in the Posuk?

One who is נח, his Midah is to be easy going, and speaks nicely to people, this will cause him to find favor in the eyes of mankind, and all will love him. The fruits and the offspring of one being נח, is חן, is finding favor in the eyes of others. "אלה תולדות נח" – This means that one whose nature is to be נח, easygoing with people, "נח" – the offspring will be that he will find, "חן" in the eyes of others. (אדרת אליהו)

It says in the Medrash Tanchuma, Parshas Tetzaveh 5 on the Posuk in Shir Hashirim, "הנך יפה רעיתי, הנך יפה בבית הנך יפה בשדה" – you are lovely in the house, and lovely in the field. There are people who when they are in the "שדה" – the "field," the marketplace and other public places, that they are at peace with everyone, and they are careful to treat everyone with the proper respect, and not to speak negatively about others. However, when they are in the home, they do not act peacefully; they are degrading, and denigrate others. This type of action is exceedingly despicable to Hakodosh Boruch Hu, and the Torah was against this type of action as it says in Vayikra 19:14 "לא תקלל חרש" – "You shall not curse the deaf." The Sefer ארץ חמדה explains the Gemara in Bava Metzia 86a about the death of Rabbah Bar Nachmani. All the people went out to the marsh, where he was eulogized. After they eulogized him for a total of seven days, a note came down from Heaven which said, "לכו לבתיכם לשלום" – "Go to your homes in peace." Why did the note from Heaven say specifically that they should go to their homes in peace, instead of just saying that they should go (to wherever they want) in peace? There is a great Musar Haskel to be learned here. They were being told that although while they were all in public, they were acting peacefully with one another, that is not enough. Go to your homes in peace – when you will be in your homes you must also act with peace, and not speak negatively about others. The Medrash Tanchuma is telling us this lesson that we must act both in public and in private, with Sholom. This is the message the Torah is telling us about Noach. "אלה תולדות נח, נח" – there were two Noachs; one in public, and one in private, and they were both, "צדיק תמים." "בדורותיו" – From a Loshon of דירה, living quarters. Noach acted properly when he was living in the field, and when he was living in his home. (ברכת הרי"ח)

The Zohar Hakodosh says that there is a double Loshon of Noach, "שהוא נח לעילא ונח לתתא" – He was Noach above and Noach below. "נח לעילא" – This refers to a Menuchas Hanefesh, a rested and calm Nefesh, which one has through Torah, Mitzvos and Ma'asim Tovim. "נח לתתא" – This refers to Menuchas Haguf, a rested and calm Guf, and one has that through wealth. There are times that one is a complete Tzaddik, yet is poor. This type of Tzaddik is called a "נח לעילא", while one who is a Tzaddik and has wealth, he is called, "נח לעילא ונח לתתא." If one wants to achieve this level of being a Tzaddik and wealthy, he needs to have three Middos in equal measure. 1 – "איש צדיק" – while he is a בחור he must be a Tzaddik: Just as he is a Tzaddik when he is old, so too he must have been a Tzaddik when he was young. 2 – "צדיק תמים" – his Tzidkus must be with Temimus, complete and equal. There are Mitzvos which are against the Chumriyos of a person, such as fasting, and there are ones which are palatable to one's Ruchniyos, such as Oneg Shabbos. One must perform these Mitzvos equally, with desire. Just as he fulfills the Mitzvah of Oneg Shabbos with joy, and a full heart, so too must he fulfill the Mitzvah of fasting with joy and a full heart. 3 – "היה בדורותיו" – He must be a part of the Tzibur, mingle with them, and not be a hermit, at the same time, "את האלקים התהלך נח" – he must have Hashem guiding his life, and not transgress sins against Hakodosh Boruch Hu. The person who does not see anyone, and does not have any interactions with anyone, he may be a Tzaddik in that state, but if he were to have to do with other people he would sin. Hakodosh Boruch Hu wants a person to be a part of the Tzibur, and at the same time serve Him. If one fulfills these three conditions, then not only will he be a Tzaddik Tamim, but he will also have wealth in this world. (בן איש חי)

A Tzaddik has two תולדות, offspring. The first is his Ma'asim Tovim, Mitzvos, and Torah study, as Chazal tell us that a Malach (offspring) is created from the performance of every Mitzvah, and from Limud Hatorah, and they are called after his name. The second type of Toldos a Tzaddik has are his physical children. The Mitzvos and the Torah Toldos are connected to the נר"ן (נפש, רוח, נשמה) of a person, while the physical Toldos are connected to the Guf of a person. Chazal tell us that the Ikar, the main, Toldos of a person are his Mitzvos, for Ruchniyos is the main part of a person. This is what the Torah is telling us here by Noach. "אלה" there are two types, "תולדות נח, נח" – of Toldos of Noach: there are Toldos from Noach of the Neshama and Toldos of Noach of the Guf. "איש צדיק..." – first the Torah lists Noach's spiritual Toldos, and then, "ויולד נח שלשה בנים..." proceeds to tell us of Noach's physical Toldos. (פני דוד)

There are really two parts to every person: the part that is seen, and the part that is hidden. A person is made up of a Guf and a Neshama. The Guf is seen to all, the Neshama is not. By some individuals, the Neshama is seen more than by others, though not visible to the naked eye. There are also two ways the person is perceived to the world. The person the way he is in public, and the way he is in private – for the most part unseen to the world. There are two parts of the Torah; there is Torah Shebiksav and Torah Shebal Peh. The Torah Shebiksav is written down, is seen, while the Torah Shebal Peh is by word of mouth, not seen. The Torah is teaching us the way we must live our lives. Noach was Noach both in public and private, his Guf and Neshama worked in tandem. One should not be two-faced, and act like a Tzaddik in public, yet in private forget how to act like a Yid must act. One who acts in public like a Tzaddik, yet when it comes to dealing with individuals, behind closed doors, where it will not have an effect on his good name, he acts in a despicable manner, that is truly despicable to Hakodosh Boruch Hu. One must seek to attach himself to the Torah Hakdosha, and in the Zechus of the Torah he will be Zoche to be called, "אדם" and "אחד" – one – and not two. He will not be two-faced, rather he will be a complete Tzaddik. In this Zechus, may we be Zoche to receive the true אהבה from Hakodosh Boruch Hu, and be Zoche to the גאולה שלימה במהרה בימינו אמן!

For questions, comments, to purchase the Sefer "Parshah Pshetl", or to receive a free weekly *Dvar Torah* on the *Parsha*- Please email: ParshaPshetel@gmail.com Thank you, Y. Schechter

RAMAPOST MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

לע"נ ליבא בת ר' ישראל ניסן, שמואל שמעלקא בן הר' משה, רבקה בריין בת החבר ר' אליעזר ומשה בן מנחם ע"ה
ו יבדלח"ט לזכות רפואה שלימה למרים עליזה בת רבקה ברין, יוסף בן חי' סערל, רחל בת שולמית
חיים מאיר בן נעמי חנה, אפרים בן רבקה, דוד משה בן ריזל, רוחמה בת רבקה

E-mail Subscribe to info@JewishSpeechWriter.com

Volume 23 – Issue 2

Noach 5781 פ' נח ו' מרחשון תשפ"א

A great way to improve your relationships with G-d and Man.
Print, e-mail, and share Migdal Ohr with others.
You'll be glad you did.
E-mail 'Subscribe' to info@JewishSpeechWriter.com

©2020 – J. Gewirtz

מגדל אור

A publication dedicated to Harbotzas Torah

This week's issue sponsored לע"נ
מרדכי בן ר' אברהם שטערן ז"ל
Martin Stern ob"m
33 years later… still a daily presence
Yahrtzeit - י"ב מרחשון
By Larry Stern & Family of Monsey/Woodmere

Zmanim for שבת

Wesley Hills, NY

הדלקת נרות שבת	5:44 -
שקיעה	6:02 -
זק"ש מ"א	9:18 -
זק"ש גר"א	9:59 -
סוף זמן תפילה	10:52 -
שקיעה	6:01 -
צאת הכוכבים	6:44* -
צאת 72	7:13 -

Times courtesy of MyZmanim.com
* Based on Emergence of 3 Stars

Now You Know!

After the flood, Hashem made the first rainbow as a sign that He would never bring another flood upon the earth to destroy it. When seeing one, a person should contemplate its meaning.

"The rainbow," says R' Yehonoson Eibushitz, "is a natural phenomenon made up of dirty, cloudy air, struck by the rays of the sun.

These two elements symbolize a human being's two main excuses for failure to live up to his mission in life of keeping Torah and mitzvos.

First, is the claim that we are made of earth which dirties and clouds our pure and clean neshama.

Our second excuse is that we were born with bad mazal, with a natural inclination to behave as we do. Our inborn traits prevent us from doing Hashem's will.

Mazal is represented by the sun. Therefore, when Hashem is angry, He looks at the rainbow and consoles himself over human failings and does not vent His wrath upon us."

Of course, if we were smart, we would realize that dirt and sun are two of the main elements of growth.

With water, symbolized by Torah, we can nurture our "natural" selves and turn them into beautiful gardens of mitzvos and good deeds which constantly produce wondrous things.

Thought of the week:

If you want others to be happy, practice compassion. If you want to be happy yourself, practice compassion.

"ותשחת הארץ לפני האלקים ותמלא הארץ חמס." (בראשית ו:יא)

"The earth became corrupt before G-d and the earth filled with violence." *(Beraishis 6:11)*

Enough was enough. After people were allowed to live as they wished, a scant ten generations after Man was created from the earth, Mankind had lost its privilege of living upon it. What was so bad about Man's behavior? This posuk tells us.

The earth became corrupt and perverse. Rashi tells us that corruption (Hebrew *hashchasa*) refers to idolatry and acts of lewdness. Chamas, the subsequent violence, referred to theft and strong-arming of people's money.

These three sins led to the downfall of Man, so it behooves us to understand a bit more about their relationship. Normally, the three cardinal sins are idolatry, lewdness and murder. In this case, theft takes its place because one who steals from another does so for the same reason that he feels he can kill him – the other man has lost stature in the first's eyes. He is not as important or worthwhile as I, and thus I can take advantage of him. It was this final step that sealed the fate of the people of the Flood.

While Hashem is willing to forgo vengeance for His own honor or holiness, and did not decide to destroy the world for the first two sins, we learn that He is not willing to let us harm each other. This is a striking lesson not only about Hashem's patience and tolerance, but about the great respect He has for human life and dignity!

Were we to give it a human perspective, it's like a parent who will let his children misbehave as long as they are getting along. Once they begin fighting amongst themselves, however, the parent must step in and put a stop to it. This lesson is especially meaningful in the context of a person who, like Noach, is trying to correct the misdeeds of others. The only way to do that is by showing love and respect for the other, not by taking away their human dignity.

Finally, we learn that being able to care about people cannot happen if one does not care about G-d. Those who claim that G-d doesn't exist or is irrelevant, and the only thing that matters is how you treat people, are partially right as we've said, but they don't realize that once you remove Hashem from the picture, you will stop respecting and caring for others. The reason we respect others is because they have a G-d-given right to exist even if we find them troublesome. That is part of the tzelem Elokim which each person has.

The Torah teaches us here that we must respect G-d and then we will be able to respect Man, and hopefully, become worthy of respect ourselves.

Once, a group of 50 people was attending a seminar. Suddenly, the speaker stopped and decided to do a group activity. He gave each person a balloon and asked them to write their name on it using a marker pen. Then, all the balloons were collected and put in another room.

Next, they were let in that room and asked to find the balloon that had their name on it. Everyone was frantically searching for his or her own name, colliding into each other, pushing around others, and there was utter chaos. At the end of five minutes, not a single person could find his own balloon.

Then, everyone was asked to randomly collect a balloon and give it to the person whose name was written on it. Within minutes, everyone had their own balloons in hand.

The speaker reflected on what this exercise meant. This, she said, is exactly what's happening in all of our lives. Everyone is frantically looking around for happiness, but no one knows where to find it. Our happiness lies in the happiness of other people. Give them their happiness, and in return, you will get your own happiness.

RAMAPOST MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה
אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה

רם התורה

RAMAPOST
ESTABLISHED 2009
MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

MENTION THIS AD FOR
10% OFF
YOUR FIRST ORDER*
*RESTRICTIONS APPLY

WE ARE YOUR

ONE-STOP-SHOP

TO MARKETING SUCCESS

WE ARE A ONE-STOP ADDRESS FOR ALL YOUR MARKETING, GRAPHIC DESIGN, PRINTING & MAILING NEEDS.

We take care of all details from start to finish - under one roof.

MARKETING - DESIGN - PRINT - MAIL

845.369.9600 | info@ramapost.com | www.Ramapost.com | 382 Route 59 Suite 264, Airmont, NY 10952

את האלקים על ההר הזה". ופירש רש"י שיקבלו ישראל את התורה על הר סיני, והרי התורה כלולה מנ' שערי בינה, לכן בזכות זה יזכו לצאת ממצרים על ידי הגילוי של נ' שערי בינה, והרמז בזה מילת **תעבדו**"ן היא אותיות "**תעבדו ן**"', שתעבדו את ה' בקבלת התורה שיש בה נ' שערי בינה.

בני דור המבול שקעו בנ' שערי טומאה

ויש להוסיף נקודה יקרה על פי מה שהארכנו לבאר במאמר לפרשת נח בשנה שעברה, כי מה שהחליט הקב"ה למחות את דור המבול מן העולם, באומרו "**אמחה את האדם אשר בראתי**". וכן אמר לנח (בראשית ו-יג): "**קץ כל בשר בא לפני**", ולא נתן להם תקוה לתקנם בתשובה, משום ששקעו בנ' שערי טומאה, שכל מי ששוקע בו אין לו תיקון בחיים.

דבר זה למדנו ממה ששנינו בגמרא (עבודה זרה יז.) כי מי שדבוק מאד בעריות, הרי הוא כמי שדבוק במינות שהפורש ממנה מת כי אין לו תיקון בחיים, ועליהם הכתוב אומר (משלי ב-יט): "**כל באיה לא ישובון ולא ישיגו אורחות חיים**". לפי דברינו הרמז בכתוב: "**כל באיה**" - **כ"ל** בגימטריא נ', מי ששקע בנ' שערי טומאה, "**לא ישובון ולא ישיגו אורחות חיים**", בעודם בחיים אלא הם צריכים למות.

לפי זה נראה כי דור המבול שהשחיתו את דרכם בעריות, שקעו בנ' שערי טומאה שהם רק רע בלי שום טוב, וזהו שכתוב (בראשית ו-ה): "**וירא ה' כי רבה רעת האדם בארץ וכל יצר מחשבת לבו רק רע כל היום**" - **כ"ל** בגימטריא **נ'** שערי טומאה. "**ויאמר ה' אמחה את האדם**" - **האד"ם** בגימטריא נ', כי מאחר ששקעו בנ' שערי טומאה אין שום תועלת להמתין שיתקנו בתשובה. וזהו שאמר הקב"ה גם כן לנח: "**קץ כל בשר בא לפני**" - **כ"ל** בגימטריא נ', כי מאחר ששקעו בנ' שערי טומאה אין להם תיקון.

הנה כי כן זכינו לראות את פלאי ההשגחה העליונה, שסיבב הקב"ה שנח יתגלגל במשה, כדי שיתקן את הפגם שלא הוכיח את בני דורו, ועל ידי זה שקעו בנ' שערי טומאה, לכן סיבב גם כן שהנשמות של דור המבול יתגלגלו בישראל במצרים, כדי להזדכך שם בכור הברזל בשעבוד הקשה, וכאשר שקעו במצרים במ"ט שערי טומאה, שלח הקב"ה את משה גלגול נח שיוציאם מיד לפני שישקעו בנ' שערי טומאה, כדי שלא יקרה להם מה שקרה להם בדור המבול ששקעו בנ' שערי טומאה.

על פי האמור ירווח לנו להבין ביאור הגמרא: "**אף על נח נחתך גזר דין**", שלא הוכיח ולא תיקן את בני דורו, ולא התפלל עליהם להצילם מכליה, "**אלא שמצא חן בעיני ה**'", שראה כי נח יתגלגל במשה שימצא חן בעיני ה', כמו שכתוב (שמות לג-יז): "**ויאמר ה' אל משה גם את הדבר הזה אשר דברת אעשה כי מצאת חן בעיני ואדעך בשם**", כי הוא תיקן את נשמות ישראל גלגולם של דור המבול במצרים, וגם מסר נפשם להתפלל עליהם להצילם מכליה אחרי חטא העגל.

ן' פשוטה רמז לשער הנ' משערי בינה

בדרך המלך נלך לפרש בזה מה שכתוב: "**ונח מצא חן בעיני ה**'", על פי מה שכתוב בפרשת מסעי בבקשת הירושה של בנות צלפחד (במדבר כז-ה): "**ויקרב משה את משפטן לפני ה**'". ופירש רבינו בחיי הטעם שנעלם משפטן ממשה רבינו, כי משפט זה היה שייך לשער הנ' שלא השיג משה. וביאר בזה הטעם שנמסר במסורה לכתוב "**משפטן**" עם **ן'** רבתי, לרמז שמשפט זה היה שייך לשער הנ' שלא נמסר למשה. וכן מבואר ב"לקוטי תורה" לרבינו האריז"ל (פרשת תרומה) כי **ן'** פשוטה היא רמז על שער הנו"ן של נ' שערי בינה, שמתפשט ויורד למטה בתוך הקליפה בלי פחד.

מעתה יאירו עינינו וישמח לבנו לבאר ביתר שאת הרמז הנפלא של ה"דברי ישראל" בפסוק זה: "**ונח מצא חן בעיני ה**'", פירוש, בזכות שהתנהג במדת הענוה בבחינת **נ'** כפופה של **נ"ח**, הפך הקב"ה את **נ"ח** לצירוף **ח"ן** שהוא **ן'** פשוטה, שסיבב שיתגלגל במשה שהוציא את דור המבול שנתגלגלו למצרים ממ"ט שערי טומאה, על ידי שהאיר עליהם חמישים שערי בינה שהם בבחינת **ן'** פשוטה, בזכות שיקבלו את התורה שיש בה' נ' שערי בינה.

ויש להוסיף תבלין על פי המבואר ב"קהלת יעקב" (ערך חן אות ט) כי "**חן**" הוא רמז על בינה שנקנית בזכות מדת הענוה, כמו שכתוב: "**ולענוים יתן חן**". וב"אורח לחיים" (פרשת יתרו ד"ה בחודש השלישי) כתב גם כן שבזכות הענוה זוכים לבינה, וציין מקור ברור לכך בתיקוני זוהר (הקדמה ה:) כי מדת הענוה היא השכינה העליונה בינה.

ונראה לומר בזה רמז נפלא, כי בינה היא המדה השמינית מלמטה למעלה [מלכות, יסוד, הוד, נצח, תפארת, גבורה, חסד, בינה, חכמה, כתר] שיש בה נ' שערי בינה. הנה כי כן זהו הרמז באותיות **ח"ן**, אות **ח'** היא רמז על בינה המדה השמינית, ואות **ן'** פשוטה היא רמז על **נ'** שערי בינה. לכן **נ"ח** שהתנהג במדת הענוה בבחינת נ' כפופה, מצא **ח"ן** בעיני ה' בבחינת **ן'** פשוטה, על ידי שנתגלגל במשה שהאיר לישראל נ' שערי בינה בבחינת **ח"ן**.

דבר בעתו מה טוב לצרף מה שמצינו חידוש עצום בדברי המהר"ל מפראג זי"ע ב"אור חדש" על המגילה בפסוק (אסתר ה-ד): "**יעשו עץ גבוה חמישים אמה**", שהציל הקב"ה את נח בתיבה שרחבה חמישים אמה, כי היא בבחינת שער החמישים מנ' שערי בינה, ובכניסתו לתיבה הרי זה כאילו נכנס לשער הנו"ן מהעולם הבא [הארכנו בביאור דבריו הקדושים בשנה שעברה במאמר לפרשת נח].

לפי האמור הענין הוא נפלא, כי מאחר שבני דור המבול השחיתו את דרכם ושקעו בנ' שערי טומאה, לכן כדי להתגבר עליהם היה נח צריך להיכנס בתיבה שהיא בבחינת שער הנ' מצד הקדושה. אולם מאחר שלא הוכיחם ולא תיקן אותם, לכן גם על נח נחתך גזר דין למות עמהם, אלא שמצא חן בעיני ה', שראה כי הוא עתיד להתגלגל במשה, שתיקן את גלגולם של דור המבול בישראל במצרים, על ידי ששמר עליהם שלא ישקעו בנ' שערי טומאה במצרים, ונתן להם את התורה הכלולה מנ' שערי בינה, ובזכות זה זכה נח להינצל מהמבול בכניסתו לתיבה שהיא בבחינת שער הנ'.

זהו שרמז הקב"ה באומרו לנח: "**בא אתה וכל ביתך אל התיבה**", שהיא בבחינת שער הנ' של הקדושה, ואף שאינך ראוי לכך, כי לא הוכחת את בני דורך למנוע מהם מלשקוע בנ' שערי טומאה, עם כל זאת אני מציל אותך בתיבה שהיא שער הנ', "**כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה**", בדור הי"ז בגלגול משה ראיתי אותך צדיק, והרי הוא יציל את ישראל גלגולם של דור המבול על ידי שיאיר עליהם נ' שערי בינה של התורה, לכן בזכותו גם אתה זוכה להינצל בתיבה שהיא שער הנ'.

תודתנו וברכתנו נתונות לאלו שנדבו את הוצאת הגליון לזיכוי אחינו בני ישראל

משפחת מהדב הי"ו - לעילוי נשמת אמם האשה החשובה מרת לאה בת וירג'ני ע"ה

לקבלת המאמרים באימייל: mamarim@shvileipinchas.com

רם התורה

לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה
אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה

RAMAPOST MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

רבינו האריז"ל: נח נתגלגל במשה כדי לתקן מה שלא התפלל על בני דורו, לכן אמר מחנ"י אותיות מ"י נ"ח

בני דור המבול שהיו נשמות גדולות נתגלגלו בישראל במצרים וזכו לתיקון נפלא על ידי משה גלגול נח

בתיה בת פרעה ראתה ברוח הקודש שהוא גלגול נח לכן קראה לו משה כי מן המים של המבול משיתיהו

משה גלגול נח שמר על גלגול דור המבול שלא ישקעו במצרים בנ' שערי טומאה כשם ששקעו במבול

דהיינו בגלגול משה שהוא דור י"ז מנח יתוקן פגם זה, על ידי שהוא ימסור נפשו למען ישראל ויאמר **מחנ"י נא לתקן מ"י נ"ח**. ויש להוסיף: **"צדי"ק לפנ"י בדו"ר הז"ה"** בגימטריא **מש"ה רבנ"ו**.

יומתק לפרש בזה רמז הפסוקים (שמות ב-ב): **"ותהר האשה ותלד בן ותרא אותו כי טוב הוא ותצפנהו שלשה ירחים, ולא יכלה עוד הצפינו ותקח לו תיבת גומא ותחמרה בחמר ובזפת ותשם בה את הילד ותשם בסוף על שפת היאור"**. וצריך ביאור איך עלתה על דעתה של יוכבד, שתוכל להציל את משה דוקא על ידי הנחתו בתיבה על שפת היאור.

אך לפי האמור יש לומר שהפסוק עצמו מגלה לנו הסוד: **"ותרא אותו כי טוב הוא" - טו"ב** בגימטריא י"ז, שראתה כי משה הוא דור הי"ז מנח, שעליו רמז הקב"ה לנח באומרו: **"כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור 'הזה'"**, מזה הבינה שהוא יהיה תיקונו של נח להתפלל על בני דורו, לכן השכילה להבין ברוח קדשה, כי כמו שנח ניצול על ידי התיבה במי המבול, כן ינצל משה גלגולו על ידי התיבה שעל שפת היאור.

נפלא להבין בזה מה שכתוב (שם י): **"ותקרא שמו משה ותאמר כי מן המים משיתיהו"**. כי בתיה בת פרעה השיגה ברוח הקודש, כי ילד זה שניצל בתיבה שעל שפת היאור הוא גלגולו של נח שניצול גם כן בתיבה ממי המבול, ועבודתו בקודש היא לתקן את הפגם של נח שלא הוכיח ולא התפלל על בני דורו, לכן **"ותקרא שמו משה ותאמר כי מן המים משיתיהו"**, כלומר שהוא גלגולו של נח שהקב"ה מָשָׁה והצילו ממי המבול, ועתה מוטלת עליו החובה לתקן את הפגם של נח.

משה גלגול נח תיקן את נשמות דור המבול שנתגלגלו למצרים

הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד, להתבונן בנפלאות דרכי ההשגחה בענין התיקון של נח בגלגול משה, על פי מה שגילה רבינו האריז"ל ב"שער הפסוקים" (פרשת שמות), כי בני דור המבול היו נשמות קדושות שקלקלו את דרכם, ומאחר שהקב"ה רוצה בתיקונו של עולם, כמו שכתוב (שמואל ב יד-יד): **"וחשב מחשבות לבלתי ידח ממנו נידח"**, לכן סיבב שיתגלגלו בנשמות ישראל במצרים, ועל ידי היסורים שסבלו במצרים נזדככו בכור הברזל, ואחרי שיצאו ממצרים קיבלו את התורה ותיקנו את אשר פגמו בדור המבול.

על פי האמור מבאר האריז"ל הטעם שהיו צריכים ישראל לסבול מגזירת פרעה (שמות א-כב): **"כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו"**, כי היות שהם היו הנשמות שחטאו בדור המבול, לכן כמו שנענשו בדור המבול במים כן נענשו עכשיו במים, אלא שחלקם הגדול נתקנו במצרים על ידי היסורים ועל ידי קבלת התורה. אלו דבריו הקדושים.

כאשר נתבונן נראה כי ענין זה מתאים להפליא, למה שנתבאר מדברי האריז"ל עצמו כי נח נתגלגל במשה כדי שיתקן מה שפגם, לכן כדי לתקן הפגם של נח שלא הוכיח את בני דורו דור המבול, סיבב הקב"ה שיתגלגלו בבני ישראל במצרים, ויזכו לקבל תיקון נפלא על ידי משה גלגול נח, שהוציא את ישראל ממצרים, ונתן להם את התורה, והוכיחם והדריכם בדרכי התורה.

זאת ועוד, כי כדי לתקן הפגם השני של נח, שלא התפלל על בני דור המבול להצילם מכליה, מסר משה את נפשו להציל את ישראל גלגולם של דור המבול מכליה אחרי חטא העגל, באופן ששני הגלגולים, הגלגול של נח במשה וגלגולם של דור המבול בבני ישראל, עולים בקנה אחד כפתור ופרח.

חמישים פעמים יציאת מצרים כנגד נ' שערי בינה

הבה נמשיך במסע הקודש, להתבונן בעוד תיקון נפלא שזכו בני דור המבול שנתגלגלו בנשמות ישראל במצרים על ידי משה רבינו גלגול נח, על פי המבואר בזוהר הקדוש פעמים רבות (פרשת יתרו פג:, שם פה:, תיקוני זוהר תיקון ו כב. ועוד) כי בתורה נזכרו חמישים פעמים יציאת מצרים, לרמז שהקב"ה הוציא את ישראל ממצרים בחמישים שערי בינה.

וזהו שכתוב (שמות יג-יח): **"וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים"**. ומפרש ב"ספר הקנה" (דף ל.): **"שלא היה נגאלין מיד מצרים, אילמלא הבינה שנפתחו נ' שערי בינה, וזהו וחמשים עלו בני ישראל, אלו החמישים שערי בינה"**. וכבר עמלו המקובל האלקי הרמ"ק ב"פרדס רמונים" (שער יג), והגר"א בביאורו לתיקוני זוהר (תיקון לב עו:), לכוון החשבון של נ' פעמים יציאת מצרים שנזכרו בתורה.

ונראה לבאר הטעם שהוציא הקב"ה את ישראל על ידי נ' שערי בינה, על פי מה שכתוב ביציאת ישראל ממצרים (שמות יב-לט): **"ולא יכלו להתמהמה"**. וביאר בסידור האריז"ל [שסידר המקובל האלקי רבי שבתי] (הגדה של פסח ד"ה מצה זו שאנו אוכלים): **"כי יש נ' שערי טומאה, ואם היו ישראל מעוכבים רגע אחד, לא יצאו לעולם והיו נשקעים בשער הנ"**. הנה כי כן מטעם זה האיר הקב"ה לישראל נ' שערי בינה, כדי להתגבר באמצעות השער הנוסף בקדושה על מ"ט שערי טומאה ששקעו בהם ישראל ולהוציאם משם.

אמנם לכאורה יפלא שהרי דבר זה סותר למה ששנינו בגמרא (ראש השנה כא:): **"חמישים שערי בינה נבראו בעולם, וכולן ניתנו למשה חסר אחד, שנאמר** (תהלים ח-ו) **ותחסרהו מעט מאלקים"**. אם כן איך הוציא את ישראל ממצרים בנ' שערי בינה. אולם באמת אין בזה שום סתירה, כי אמנם משה לא השיג את שער הנ', אך עם כל זאת בזכות שעתידים ישראל לקבל את התורה שיש בה נ' שערי בינה, האיר הקב"ה עליהם את נ' שערי בינה, והוציאם ממ"ט שערי טומאה ששקעו בהם במצרים [במקום אחר הארכנו ליישב עוד על פי המבואר בדברי האריז"ל, כי במתן תורה השיג משה נ' שערי בינה, אלא שבחטא העגל נחסר ממנו].

יומתק לבאר בזה שיח סוד בין משה להקב"ה (שמות ג-יא): **"ויאמר משה אל האלקים מי אנכי כי אלך אל פרעה וכי אוציא את בני ישראל ממצרים"**. פירוש, **מ"י** בגימטריא **נ'** שהוא רמז על נ' שערי בינה. וזהו שאמר משה **"מי אנכי כי אלך אל פרעה"**, הלא לא השגתי נ' שערי בינה כי אם מ"ט שערים. ואם תאמר שיש לישראל זכות שיתגלו על ידם נ' שערי בינה, שאלתי היא, **"וכי אוציא את בני ישראל"**, איזו זכות יש בידם.

על כך השיב לו הקב"ה: **"ויאמר כי אהיה עמך"**, אני עצמי אהיה עמך להאיר לישראל נ' שערי בינה, והוסיף לפרש באיזו זכות, **"וזה לך האות כי אנכי שלחתיך בהוציאך את העם ממצרים תעבדון**

רם התורה
לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה
RAMAPOST MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

הבריות שעמו". והרי ברור כי הרבה דרכים למקום להצילו בלי שיהיה סגור בתוך התיבה.

אך דבר זה היה עונש לנח משום שלא הוכיח את בני דורו, והרי זה על דרך ששנינו בגמרא (שבת לג:): **"משפט רשעים בגיהנם שנים עשר בחודש"**. כי אף שנח היה צדיק תמים, אולם הלא כלל גדול הוא (יבמות קכא:) שהקב"ה מדקדק עם צדיקים כחוט השערה, לכן נענש נח להיות סגור בתיבה י"ב חודש.

והנה מה שמצינו עוד בענין זה בדברי רבינו משה ה"ישמח משה" זי"ע (ד"ה או יאמר), שמבאר הטעם שגם על נח נחתך גזר דין, על פי המבואר בזוהר הקדוש (פרשתנו סז:) כי אף שהיה נח צדיק תמים, היה בו פגם גדול שלא התפלל על בני דורו להצילם מכליה, כמו שהתפלל משה על ישראל אחרי חטא העגל, באומרו להקב"ה (שמות לב-לב): **"ועתה אם תשא חטאתם, ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת"**. לכן נקרא המבול על שמו של נח כמו שכתוב (ישעיה נד-ט): **"כי מי נח זאת לי אשר נשבעתי מעבור מי נח עוד על הארץ"**.

הנה כי כן מטעם זה נחתך גזר הדין של המבול גם על נח, משום שהיה לו להתפלל על בני דורו. על פי האמור מפרש ה"ישמח משה" כמין חומר סמיכות הכתובים מסיום פרשת בראשית להתחלת פרשת נח, כי פרשת בראשית מסתיימת: **"ויאמר ה' אמחה את האדם אשר בראתי מעל פני האדמה... ונח מצא חן בעיני ה'"**, אשר מזה למדו בגמרא שגם על נח נחתך גזר דין אלא שמצא חן בעיני ה'.

לכן פותח הכתוב את פרשת נח לפרש הטעם שגם על נח נחתך גזר דין: **"אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היה בדורותיו"**, אם כן מצד צדקתו היה יכול להתפלל לפני ה' להפוך מדת הדין למדת הרחמים, אולם הוא לא עשה כן, אלא אדרבה **"את האלקים התהלך נח"**, שהסכים עם מדת הדין משם אלקים להעניש את בני דורו, לכן גם עליו נחתך גזר דין, כי הקב"ה מדקדק עם צדיקים כחוט השערה, אלא שכאמור מצא חן בעיני ה'.

מעתה יאירו עינינו להבין איך זכה נח למצוא חן בעיני ה', שלא נענש יחד עם גזר הדין של בני דורו על שני הפגמים שהיו לו, שלא הוכיח את בני דורו ולא התפלל עליהם, כי מה שנמנע מלעשות כן לא היה מפאת העצלות, אלא בגלל היותו עניו ושפל רוח חשב שאינו ראוי להוכיח את בני דורו ואינו ראוי להתפלל עליהם.

נמצא לפי זה כי מדת ענוותנותו ושפלות רוחו, שגרמה לנח שלא להוכיח ושלא להתפלל על בני דורו, וכתוצאה מכך נחתך גם עליו גזר דין של המבול, היא עצמה גרמה לו למצוא חן בעיני ה' להצילו מהמבול, אלא שבכל זאת נענש על שני הפגמים, שהצילו הקב"ה רק על ידי שנסגר בתוך התיבה שנה שלימה.

גמרא: "אף על נח נחתך גזר דין, אלא שמצא חן בעיני ה'"
למה היה ראוי לעונש ואיך מצא חן בעיני ה'

אור החיים: נח היה עניו ושפל רוח, כמו שדרשו בגמרא "תמים בדרכיו", ופירש רש"י: "עניו ושפל רוח"

ארחות צדיקים: בין המעלות הגדולות של מדת הענווה: "העניו יש לו חן, שנאמר ולענווים יתן חן".

דברי ישראל: "ונח מצא חן בעיני ה'", נ"ח שהתנהג בענווה בבחינת נ' כפופה מצא ח"ן בבחינת ן' פשוטה

"ונח מצא חן בעיני ה'" שנתגלגל במשה רבינו

רחש לבי דבר טוב לבאר הרמז הנפלא של ה"דברי ישראל", **"ונח מצא חן בעיני ה'"**, שבזכות מדת ענוותנותו בבחינת **נ'** כפופה של **נ"ח**, הפכו הקב"ה לצירוף **ח"ן** שיש בו **ן'** פשוטה, על פי מה שגילה רבינו האריז"ל ב"לקוטי תורה" (פרשת כי תשא), כי נח נתגלגל במשה רבינו כדי לתקן מה שלא התפלל על בני דורו, הנה הדברים בלשון קדשו:

"מחני נא. דע כי נח היה בחינת משה ולא התפלל על דורו, לכן אמר מחני"י [אותיות] **מ"י נ"ח זאת לי, כי הוא גרם** [למבול על ידי שלא התפלל עליהם] **לכן נקרא על שמו, ואף שלא התפלל עליהם, מכל מקום בזכותו נתלה להם ק"ך שנים כמנין שני משה. וזהו** (בראשית ו-ג) **בשגם הוא בשר והיו ימיו מאה ועשרים שנה וכו', ומשה חזר להתפלל עליהם לתקן את אשר עיוות, ועל כן אמר 'מחני נא' לשון מיחוי כמו מי המבול, וכל ימיו לא היה אלא בתפלה על הדור, לתקן מה שעיוות** [בגלגול נח, ובפרט] **באותן הימים אשר חטאו בעגל".**

נמצינו למדים מדבריו הקדושים, כי משה רבינו היה תיקונו של נח, שלא התפלל על בני דורו ומטעם זה נקרא המבול על שמו, כמו שכתוב (ישעיה נד-ט): **"כי מי נח זאת לי"**. לכן כדי לתקן פגם זה התפלל משה על ישראל בחטא העגל ומסר נפשו להצילם, כמו שכתוב (שמות לב-לב): **"ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת". מחני"י** הוא אותיות **מ"י נ"ח**, לרמז כי מה שאמר **מחני"י** נא היה כדי לתקן הפגם של **מ"י נ"ח**.

יומתק להבין בזה מה שאמר הקב"ה למשה (שם י): **"ועתה הניחה לי ויחר אפי בהם ואכלם ואעשה אותך לגוי גדול"**. כי ענין זה הוא ממש כמו שהיה אצל נח, שכילה הקב"ה את כל העולם ועשה מנח גוי גדול, שיצאו ממנו כל בני העולם שאחרי המבול, לכן הציע הקב"ה גם למשה גלגול נח לכלות ח"ו את ישראל ויעשה ממנו גוי גדול, כדי לבחון אותו אם יסכים לדבר זה, כפי שהסכים נח ולא התפלל על בני דורו, או שימסור נפשו להתפלל על ישראל לתקן את אשר פגם נח, ומשה שהשיג רצון ה' מסר נפשו להציל את ישראל מכליה.

כאשר נתבונן נראה כי ענין זה מתקשר להפליא עם מה שנתבאר כי נח היה תמים בדרכיו עניו ושפל רוח, וזה גרם לו שלא הוכיח את בני דורו ולא התפלל עליהם, לכן התיקון שלו היה שנתגלגל במשה שהכתוב מעיד עליו (במדבר יב-ג): **"והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה"**. אך עם כל זאת לא נמנע מלהוכיח את בני ישראל, ואחרי חטא העגל יצא מצד אחד בהכרזה של קנאות (שמות לב-כו): **"מי לה' אלי"**, ומצד שני מסר נפשו להתפלל עליהם להצילם מכליה, ובכך תיקן את שני הפגמים של נח איש צדיק תמים.

"כי אותך ראיתי צדיק לפני" בדורו של משה

בענין זה מצינו נפלאות התורה בספר "כתפות האפוד" [להרה"ק ר' פנחס אריה אבדק"ק טורקא זצ"ל] בפרשתנו בפסוק (בראשית ו-יג): **"ויאמר ה' לנח בא אתה וכל ביתך אל התיבה, כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה"**. ויש לומר שהקב"ה רמז בכך על משה רבינו שהיה בדור השבעה עשר מנח, כמו ששנינו במשנה (אבות פ"ה מ"ב): **"עשרה דורות מנח ועד אברהם"**. ומאברהם ועד משה שבעה דורות: **אברהם, יצחק, יעקב, לוי, קהת, עמרם, משה**, הרי סך הכל י"ז דורות.

זהו שאמר הקב"ה לנח: **"בא אתה וכל ביתך אל התיבה"**, על אף שיש בך פגם גדול שלא התפללת על בני דורך, **"כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה"**, כי בדור השבעה עשר בגימטריא **הז"ה**,

רם התורה
לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה
RAMAPOST MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

שבילי פנחס

"ונח מצא חן בעיני ה'"

בזכות מדת הענוה של נח בבחינת נ' כפופה זכה להתגלגל במשה לתקן גם בחינת ן' פשוטה

בפרשתנו פרשת נח (בראשית ו-ט): **"אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היה בדורותיו את האלקים התהלך נח"**. שנינו על כך בגמרא (סנהדרין קח.): **"תנא דבי רבי ישמעאל, אף על נח נחתך גזר דין, אלא שמצא חן בעיני ה', שנאמר** (בראשית ו-ז) **ניחמתי כי עשיתים, ונח מצא חן בעיני ה'"**.

ידוע מה שתמהו המפרשים, מאחר שהכתוב עצמו מעיד: **"נח איש צדיק תמים היה בדורותיו"**, ולא היה לו שום חלק ונחלה בהשחתת דרכם של בני דורו, מדוע נחתך גזר דין גם עליו. זאת ועוד, אם גם על נח נחתך גזר דין מפאת איזו סיבה, איך מצא חן בעיני ה' להצילו, הלא מקרא מלא דיבר הכתוב (דברים י-יז): **"אשר לא ישא פנים ולא יקח שוחד"**.

נח זכה לקיים מצוות המסוגלות למצוא חן בעיני ה'

פתח דברינו יאיר בדברות קדשו של ה"אור החיים" הקדוש (סוף פרשת בראשית) שמיישב את שתי השאלות, כי הן אמת שנח היה צדיק תמים, אולם צדקתו לא הספיקה לבטל מה שהתחרט הקב"ה כביכול על אשר ברא את האדם, וגזר אומר להחריב את כל העולם. אך עם כל זאת זכה נח לקיים כמה מצוות ידועות, שיש להן סגולה מיוחדת למצוא חן בעיני ה', ועל ידי זה אמנם מצא חן בעיני ה' שיחזור בו מגזר דינו להחריב את כל העולם, והציל את נח ובני ביתו לבנות מהם עולם חדש.

אלא שעתה מוטלת עלינו החובה לחקור, מהי המצוה המיוחדת שקיים נח שגרמה לו למצוא חן בעיני ה', עד כדי כך שבזכותה הציל נח לא רק את עצמו ובני ביתו אלא גם את כל העולם מכליה, וכך נזכה גם אנו להינצל מן המים הזידונים הגשמיים והרוחניים המאיימים לשטוף את כל העולם.

ונראה למצוא פתרון לחידה זו בדברי ה"אור החיים" הקדוש עצמו, שמפרש מה שכתוב בתחילת הפרשה: **"אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היה בדורותיו"**, על פי מה שדרשו בגמרא (עבודה זרה ו.) מקרא זה: **"תמים בדרכיו, צדיק במעשיו"**. ופירש רש"י: **"תמים בדרכיו, עניו ושפל רוח. צדיק במעשיו, בלא חמס"**. הרי מבואר כי מה שזכה נח להיקרא בתואר **"תמים"** הוא משום שהיה עניו ושפל רוח.

וזהו פירוש הכתוב: **"נח איש צדיק תמים היה בדורותיו"**, אפילו בדורותיו שכל בני דורו היו רעים וחטאים לה', אם כן בהיותו צדיק הרי היה יכול בקלות לבוא לידי גאוה שהוא טוב מכולם, עם כל זאת החזיק עצמו בענוה ושפלות רוח. הנה כי כן הרווחנו להבין איך זכה נח למצוא חן בעיני ה', על פי מה שכתב ב"ארחות צדיקים" (שער ב) בין המעלות הגדולות של מדת הענוה: **"העניו יש לו חן, שנאמר** (משלי ג-לד) **ולענוים יתן חן"**.

"ונח מצא חן בעיני ה'" נ' כפופה נעשית ן' פשוטה

דבר בעתו מה טוב להעלות על שלחן מלכים פנינה יקרה שמצינו ב"דברי ישראל" להרה"ק ממודז'יץ זי"ע לפרש מה שכתוב: **"ונח מצא חן בעיני ה'"**, על פי מה שדרשו בגמרא (שבת קד.) האותיות הכפולות באל"ף בי"ת, ובאות נ' דרשו: **"נו"ן כפופה, נו"ן פשוטה, נאמן כפוף, נאמן פשוט"**. ופירש רש"י: **"נאמן כפוף, אדם כשר צריך להיות כפוף ועניו, וסופו להיות פשוט וזקוף לעולם הבא"**.

נמצינו למדים מזה כי נ' כפופה רומזת על מדת הענוה, שאדם מכופף את עצמו בענוה ובשפלות רוח לפני ה', ואילו ן' פשוטה רומזת על השכר שהקב"ה משלם לו להיות פשוט וזקוף, הנה כי כן זהו פירוש הכתוב: **"ונח מצא חן בעיני ה'"**, כי בשם **נ"ח** שתחילתו באות נ' כפופה, רמוז שהתנהג במדת הענוה ובשפלות רוח, לכן זכה שהפך הקב"ה הצירוף של **נ"ח** לצירוף **ח"ן** שיש בו ן' פשוטה, שהעמידו להיות פשוט וזקוף על ידי שהצילו מן המבול.

ויש להוסיף פרפרת נאה לפרש בזה **"ונח מצא חן בעיני ה'"**, על פי מה ששנינו בגמרא (מגילה לא.): **"כל מקום שאתה מוצא גבורתו של הקב"ה אתה מוצא ענוותנותו"**. וביאר ה"מגלה עמוקות" על ואתחנן (אופן קעט) כי מטעם זה בחר הקב"ה להיקרא בד' אותיות השם **הוי"ה**, כי האותיות הללו במילואן הן במספר הנמוך ביותר מכל אותיות האל"ף בי"ת, כי **יו"ד** עולה כ', **ה"י** עולה ט"ו, **וי"ו** עולה כ"ב, **ה"י** עולה ט"ו, אבל שאר האותיות **אל"ף בי"ת גימ"ל דל"ת** וכו' מספרן מרובה.

הנה כי כן זהו פירוש הכתוב: **"ונח"** שהתנהג בענוה בבחינת **נ'** כפופה, **"מצא חן"**, שהפך הקב"ה אותיות **נ"ח** לאותיות **ח"ן**, שתהיה לו זקיפה ועמידה בבחינת **ן'** פשוטה, כי בשעת המבול כשכל בני העולם טבעו במים עמד נח פשוט וזקוף בתיבה, בזכות שמצא חן **"בעיני הוי"ה"**, שנקרא בשם גדול וקדוש זה כדי להורות על מדת הענוה.

גם על נח נחתך גזר דין שלא הוכיח ולא התפלל על דורו

בדרך זו במסילה נעלה לבאר, איך זכה נח בזכות מדת הענוה להינצל מגזר הדין שנחתך עליו, על פי מה שכבר הבאנו כמה פעמים בשם רבינו משה ה"חתם סופר" זי"ע (פרשתנו כב. ד"ה או יאמר) שמבאר הטעם שגם על נח נחתך גזר דין: **"כי היה חטאו של נח, על שהיה נח לשמים וגם לבריות, ובאותו הדור שהיו רשעים בעלי חמס וגזל היה מצוה להתאכזר עליהם, על דרך** (תהלים יח-כז) **עם נבר תתברר ועם עקש תתפתל... ומה שמצא חן בעיני ה' הוא משום כי עם האלקים התהלך נח"**.

בהמשך הדברים הוא מבאר בזה הטעם, שהציל הקב"ה את נח ממי המבול על ידי שסגרו בתיבה שנה שלימה עם חיות ובהמות, שדבר זה היה קשה לו מאד כמבואר במדרש תנחומא (פרשתנו סימן ב): **"אמרו רבותינו, י"ב חודש בתיבה לא ראה שינה לא ביום ולא בלילה, שהיה עוסק וזן**

רם התורה
לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה
אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה
RAMAPOST MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

בבכיות נוראות, והמהרש"א נצרך כמה פעמים לבקשו שלא יבכה כל כך ויסדר היטב את טענותיו, ויהי המקום לחרדת אלקים!

לאחר גמר טענות התובע, פרש המהרש"א עם חבר הדיינים להתייעצות קצרה, ולאחר מכן חזר לפסוק את הדין.

המהרש"א נעמד על רגליו, והחל להרצות את דברו, דע לך! פתח וחיבר בישירות אל המת, כי כל מה שקיבלת רשות לבוא ולקרוא את הנתבע דנן לבית דין של מעלה, אין זה אלא מהתחכמות ותחבולת השטן כנגדך! לפי שרוצה לסבב על ידך שתגרום למיתתו של זה האיש קודם זמנו, כדי שאחר כך יוכל לטעון ולקטרג כנגדך שמחמת שגרמת מיתתו של יהודי אחר בטרם הגיע זמנו, נמצא ממילא שעבירה מכבה מצוה, ובכך תפסיד את כל מה שהרווחת בעקבות אותה הצלת נפשות שהצלת את התלמיד חכם מטביעתו. שהרי כל זכותך כאן היא רק בשכר הצלת אותו תלמיד חכם, ועתה שתגרום למיתתו של יהודי אחר, הרי זה יבטל ממך את זכותך הגדולה.

לפיכך סיים המהרש"א, אבקשך לטובתך שתסיר את תביעתך מזה האיש, כי הוא גרם טובה לנשמתך באותם ביזיונות שביזה אותך, ובכך לא תפסיד חלילה את כל מה שזכית בגין אותה הצלה מעלייתא!

כאשר נשמעה אוושה קלה מאחורי הפרגוד, נשמע אותו נפטר כמהנהן ומסכים, ומקבל עליו את הדין, ותיכף פרח וחזר למקומו בעולם הנשמות. ומאותו יום ואילך חדל והפסיק להגיע עוד אל האיש, והכל על מקומו בא בשלום!

*

הלימוד מוסר הנלמד לנו מטיב מעשה נורא זה, עד כמה נוקב ויורד שכר מצוה אחת! ובפרט שכר הצלת נפשות, ואי אתה יודע שכרן של מצוות.

לפעמים יכולה מצוה אחת בלבד, להציל מן הדין אפילו את הקל שבקלים, ובפרט מצוה עצומה ונפלאה כזו של הצלת נפשות! ויש קונה עולמו בשעה אחת.

לפיכך אין לזלזל חס ושלום בשום מצוה ודבר טוב הבא לפני האדם, וימהר לחטוף מצוות ומעשים טובים בעולם הזה, התקן עצמך בפרוזדור כדי שתיכנס לטרקלין בכי טוב, אמן.

['פרטיות' קובץ 38927]

->•<-

סיפר לי איש חסיד, יהודי יקר מזקני חסידי בעלזא בירושלים ת"ו, ה"ה מוהר"ר ישראל קליין זצ"ל, טיב מעשה יקר ונפלא.

רבי ישראל היה יהודי של צורה, ניצול שואה, שעבר 'שם' את כל שבעת מדורי גיהינום, ועמד בכולם בגבורה! וזכה לשרוד ולהימנות בין המעטים שבמעטים שנשארו בארץ החיים.

באחת השיחות שהיו לי עימו בסיפור קורות חייו מימות הזעם, נפתח ליבו, ושח ואמר: דומני לפי עניות דעתי, שאולי אוכל לכוון טעם הזכות שעמדה לי, להינצל מן התופת הנוראה. [על דרך שמצינו בחז"ל ובספרים (עי' זוה"ק ח"ג קכב.), שהיו אומרים: "דין הניא לי" וכיוצא].

וטיב גופא דעובדא כך היתה, שפעם אחת פגש רבי ישראל במחנה העבודה הנאצי [לאגר] ביהודי חלוש ותשוש, שהיה 'נפוח כפן' ל"ע. כאשר היה זה מצוי רבות במחנות, אנשים שגוועו ברעב רח"ל. והיה אותו יהודי על סף 'בולמוס' קשה, כנראה שזה כמה ימים שלא בא שום דבר מאכל אל פיו, ועמד בשאירית כוחותיו האחרונים על יד 'פח אשפה' גדול שבקצה המחנה, וגבר וחיפש בתוכו, אולי יעלו בידו טיפין שיריים של אוכל...

נכמרו רחמיו של ר' ישראל על שפל הנורא של איש ישראל קדוש, שבקושי מחזיק נשמתו באפיו! הוא ניגש אליו ברוב חמלה ואהבה, ושאלו: אמור נא איש יהודי! במה אוכל לעזור לך? - היהודי המסכן הופתע לגלות זיק של רחמים וחמלה בתוך ים אדיר של אכזריות שטנית והתנכרות מוחלטת... וענה בלחישה כשבקושי מצליח להניע בשפתיו: אָפָּעס עָסָען... [משהו לאכול!].

הצטער מאוד ר' ישראל שלא היה בידו אותה שעה ולא כלום, שאף הוא היה איתו עימו באותה צרה... אך ליבו יצא מקרבו למראה איש ישראל המתייסר כל כך, ומעיו המו עליו.

הוא פנה אפוא אל האיש, וכה אמר לו: ראה נא אחי יקירי, אהובי כנפשי! לדאבוני אין לי כלום ממש, אף לא גרגר אחד להצלתך, הלא שנינו יחדיו כאן נתונים באותה סירה... ובאותה צרה. אבל דבר אחד כן יכול אני להעניק לך, ואף בשפע רב! - אהבה עזה ושופעת [ליב-שאף!], על היותך איש ישראל קדוש, ועל שאתה יהודי כמוני, ונשמותינו אחת הם!

ותיכף תפסו לאותו מסכן בישא בשתי ידיו, חיבקו ונשקו באהבה עזה ועצומה, עד שהחלו שניהם בוכים ברוב דמעות והתרגשות, ותוך כדי בכייתם היה זועק לו: איך האב דיר ליב! דו ביזט א'יודי! איך האב דיר ליב! [אני אוהב אותך, אתה יהודי, אני אוהב אותך!].

כך עמדו שניהם יחדיו מתרפקים זה בזרועותיו של זה, ומוצאים לעצמם פיסה קטנה של אנושיות ורחמים בתוככי הגיהנום הנורא!

לאחר מכן כשעזבו, הדגיש לו שוב: תדע נאמנה, שאף כאן בשפלות היותר גדולה של ישראל, הקב"ה אוהב אותנו מאוד, כי אנחנו בנים יקרים ואהובים שלו!

והנה לפלא גדול היה, שמכוח אותה אהבה גדולה וחמימות הלב, התאזר עוז אותו יהודי שהיה כבר ממש על סף מוות, ומכוח אותו חיזוק עצום שנטע בו החזיק מעמד עד שהגיע איזה דבר מאכל לפיו.

ומאז כמו נכרתה ברית אהבים ביניהם, ונעשו חברים קרובים בדם ונפש כל ימות הזעם, ויחדיו עמדו בכל הגזירות הקשות, ומחזקים זה את זה!

שניהם יחדיו שרדו את התופת, ונשארו בארצות החיים בחסדי השי"ת הנאמנים עליהם, והקימו משפחות גדולות וענפות בדור התקומה שלאחר המלחמה.

מכאן ראיתי, סיים רבי ישראל את סיפורו המרתק, גודל המצוה של הצלת נפשות, שכשמרחמים ואוהבים איש ישראל באמת ובתמים, הרי זה ממתיק את כל הדינים הקשים. כמ"ש (שבת קנא:): "תניא רבן גמליאל ברבי אומר, 'ונתן לך רחמים ורחמך והרבך' (דברים יג, יח), כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים, וכל שאינו מרחם על הבריות אין מרחמין עליו מן השמים".

ובכן היה תולה ר' ישראל, שבזכות אותה אהבה ורחמים שהיה ביניהם במחנות, ניצלו ושרדו לחיים.

->•<-

כשהתבוננתי בדבריו הגעתי למסקנא, שגם כיום נתונים אנו במצב של כעין 'שואה רוחנית' רחמנא ליצלן כידוע ליודעים. ובמה אפוא נוכל לחזק עצמנו, ולהינצל ולשרוד ברוחניות, ולחיות כאיש ישראל ישר ונאמן? - בכוח 'אהבת ישראל', כאשר נאהב ונקרב איש את רעהו באהבת חינם, לחזק ולעודד תמיד "איש את רעהו יעזורו, ולאחיו יאמר חזק!" (ישעיה מא, ו).

ובדרכי אהבת חינם ושלום ורעות נזכה מהרה לצאת מגלות המר, להחיש גאולתנו ופדות נפשנו, בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו, אמן.

[קובץ 'כלליות', מתוך שיחה בכולל "מעדני השולחן" בית שמש, כ"ח טבת]

על הברכה יעמדו

ניתן להצניע את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליארצייט | התורמים להפצת העלון | לקבלת העלון בפייל (דוא"ל) נא לשלוח לפייל המצו"ב

יז"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 078-3331109 05276-10455 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך מוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור מגוריך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. המעוניינים יקבלו את העלון בפייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zeligk@gmail.com or text 718-249-7173

רם התורה

לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה
אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה

RAMAPOST MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

טיב המעשיות

שכר הצלת נפשות!

במדרש (ב"ר פרשה לג) נדרש פסוק זה שלפנינו, בזה"ל: "כשזכרתי לו, לא לבדו זכרתי, אלא לו ולכל מה שיש עימו בתיבה, הה"ד 'ויזכר אלקים את נח ואת כל החיה ואת כל הבהמה אשר אתו בתיבה'".

"עיר קטנה ואנשים בה מעט, ובא אליה מלך גדול, וסבב אותה, ובנה עליה מצודים גדלים. ומצא בה איש מסכן חכם, ומלט הוא את העיר בחכמתו, ואדם לא זכר את האיש המסכן ההוא' (קהלת ט, יד-טו). - 'עיר קטנה' זה העולם, 'ואנשים בה מעט' זה דור המבול, 'ובא אליה מלך גדול וסבב אותה' זה הקדוש ברוך הוא, 'ובנה עליה מצודים גדולים' עקמן וכמנן. 'ומצא בה איש מסכן וחכם' זה נח, 'ומלט הוא את העיר בחכמתו, ויקח מכל הבהמה הטהורה וגו' (בראשית ח, כ), 'ואדם לא זכר את האיש המסכן ההוא', אמר הקדוש ברוך הוא אין לית אתון מנהרין ליה, אנא מנהר ליה, ויזכור אלקים את נח וגו'" ע"כ.

וביארו המפרשים, שכל זאת נזקף לזכותו של נח הצדיק, ושכרו עצום ורב, אחר שטרח בכל אותם י"ב חודש בהצלת כל באי התיבה, ודאג לכל מזונותיהם וצרכיהם. - ולפיכך נחשב לו כמי שהציל הוא בזכותו את כולם, והצלת כל אשר אתו בתיבה נזקפת כולה לזכותו, וכל המציל נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא.

ואת זכות 'הצלת נפשות' עצומה זו, מזכירים אנו בברכת הזיכרונות במוספין של יומא דרבא דראש השנה:

"וְגַם אֶת נֹחַ בְּאַהֲבָה זָכַרְתָּ, וַתִּקְקָדֵהוּ בְּדָבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים, בַּהֲבִיאֲךָ אֶת מֵי הַמַּבּוּל לְשַׁחֵת כָּל בָּשָׂר מִפָּנֵי רֹעַ מַעַלְלֵיהֶם. עַל כֵּן זְכרוֹנוֹ בָּא לְפָנֶיךָ ה' אֱלֹקֵינוּ, לְהַרְבּוֹת זַרְעוֹ כְּעַפְרוֹת תֵּבֵל, וְצֶאֱצָאָיו כְּחוֹל הַיָּם".

-> • <-

בעירו של רבינו המהרש"א זצוק"ל התגורר יהודי אחד, שהיה ידוע בכל רחבי העיר בתור 'לץ' מפורסם. בכל מקום בואו התגודדו סביבו תדיר אנשים ריקים ופוחזים, והוא היה שופע בפניהם דברי ליצנות, ועושה שחוק והיתול מכל הקדוש והיקר.

לאחר פטירתו מן העולם, בעת שהתעסקו עמו אנשי החברא קדישא בעסק ה'טהרה' והתכריכים והכנתו לקבורה, היה אחד החברים מתנהג עמו בביזיון גדול, ובכל דבר שנצרך לעשות בו היה מבזהו ואומר, זה סופו של ליצן!

ואם לא די בזאת, הרי בטרם הכניסו לחדר הטהרה, סטר לו לנפטר על פניו בחוזקה, באומרו: הא לך כמנתך, למען ישמעו ויראו, ולא יתלוצצו עוד כלץ נבזה זה!

והנה בלילה הראשון שלאחר קבורתו הגיע הנפטר אל אותו איש שביזהו, בחלומו, ותבע ממנו על שזלזל בו. וטען לפניו שעבר על עלבון תלמיד חכם! וקרא אותו לדין תורה לפני בית דין של מעלה. מתחילה לא התייחס האיש לכך ברצינות, וחשב לעצמו 'כל החלומות שווא ידברון'...

גם כאשר הופיע שוב בחלומו למחרת, חשב לו האיש, שכנראה כך הוא טבעם של לצים, להתלוצץ תמיד אף לאחר פטירתם מן העולם... שכן מה זה שקורא עצמו 'תלמיד חכם' הרי מעולם לא פתח ספר?

אך אותו הנפטר לא הרפה ממנו, ומדי לילה בלילה הופיע בחלומו בתביעה נחרצת והזמנתו לדין תורה בפני בית דין של מעלה, עד שכבר התיירא האיש ללכת לישון כי תיכף אחר שעצם את עיניו הופיע המת ואיים עליו.

ערב אחד בעלותו על יצועו הגיע המת כשמראהו מפחיד ונורא מאוד, ועצק עליו בקולי קולות על שאינו מתייחס לתביעתו, עד שתפס אותו בחזקה בצווארו, וצעק עליו, אם לא תתייחס לבקשתי אקח אותך בכוח!

האיש התעורר בבהלה גדולה, כשהוא עדיין חש כאב חד מאוד בצווארו מלפיתתו של אותו בר-מינן. הוא כמובן לא חזר יותר לשנתו, רק נטל את ספר התהלים לידו, והמתין עד שייעור השחר. תיכף עם בוקר רץ האיש בבהלה גדולה אל מורו ורבו המרא דאתרא, רבינו המהרש"א זצ"ל, וסיפר לפניו את כל הענין מתחילתו ועד סופו על בוריו.

> "וַיִּזְכֹּר אֱלֹקִים אֶת נֹחַ, וְאֵת כָּל הַחַיָּה וְאֶת כָּל הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּבָה, וַיַּעֲבֵר אֱלֹקִים רוּחַ עַל הָאָרֶץ, וַיָּשֹׁכּוּ הַמָּיִם" ח,א

נחרד המהרש"א מעומק דין של מעלה, והזהיר לאיש לבוא אל ביתו בלילה הבא, וציווהו לשכב על מיטתו שלו, וכאשר יופיע שוב המת בחלומו יקרא לו מיד.

ואכן תיכף משנשכב האיש במיטתו של המהרש"א נפלה עליו התרדמה, ומיד ראה את המת זועק כנגדו בקול, ושוב הכאיב לו בלפיתת צווארו, עד שצעק מרוב כאב, ומחמת הצעקה והכאב התעורר תיכף משנתו.

רבינו המהרש"א שעמד הכן והמתין לבואו של הנפטר, תיכף כששמע את צעקתו רץ פנימה אל החדר שבו שכב האיש על מיטתו, והחל לדבר עם נשמת הנפטר שהיה מוכר לו היטב.

במהלך שיחתם שאלו המהרש"א לפשר תביעתו בדין 'ביזיון תלמיד חכם', והלא מעולם לא פתח ספר, ומעודו היה עם הארץ גמור!

ענה לו הנפטר שמשום מעשה שהיה קיבל שם 'תלמיד חכם', כאשר פעם הלך לטייל על שפת הנהר, והנה בדרך הילוכו אנה ואנה ראה פתאום איש יהודי אחד שנכנס לטבול בנהר, ובעודו בטבילתו שטפו גל גדול, הנהר החל גואה וגועש, והאיש הסתבך במערבולת קשה שבין הגלים, וכמעט שטבע בנהר הסוחף.

כראות אותו לץ את היהודי טובע בנהר, חש תיכף לקראתו קפץ פנימה היישר אל תוככי הנהר השוצף במסירות נפש, בכוחות עצומים נלחם כנגד הזרם האדיר, משך את האיש בידיו מתוך המים, עד שהצליח להצילו מן השטף הגדול, ולהעלותו אל שפת הנהר. שם טיפל בו במסירות עצומה, עד שחזר לחיותו ולאיתנו.

ובהיות שאדם זה שטבע בנהר היה תלמיד חכם, והוא הציל את חייו, הרי דין של מעלה נותן שכל התורה והמצוות שפעל ועשה אותו תלמיד חכם מאותו יום והלאה, הכל נזקף גם לזכותו של המציל, שכן בזכותו עשה התלמיד חכם את כל תורתו ועבודתו.

כענין דקיימא לן בפרק אלו מציאות (בבא מציעא כד.): "המציל מן הארי ומן הדוב, ומן הנמר ומן הברדלס, ומן זוטו של ים, ומשלולית של נהר, הרי אלו שלו".

ובכך נמצא אותו 'לץ' מכונה גם הוא בשם 'תלמיד חכם', אחר שכל אותה תורה נזקפה על שמו, וממילא נמצא זה האיש שביזה אותו נידון כדין המבזה תלמיד חכם, שאין תרופה למכתו! (שבת קיט:).

לאחר ששמע המהרש"א את טיעוניו, אמר שהלכה פסוקה היא בידינו שהתובע הולך אחר הנתבע (חושן משפט סי' יד ס"א). ולפיכך אין בכוחו לכפות את האיש להיגרר אחריו לפני בית דין של מעלה, כי אם בהיפך ייגרר הוא אחר הנתבע, ויבוא לפני בית דינו של המהרש"א, ושם ייפסק הדין כהלכתו.

ואכן קבעו להם זמן לדין תורה בבית מדרשו של המהרש"א, אולם בית המדרש הוכן בחיל ורעדה לקראת 'דין תורה' מופלא שכזה, ומחיצה לבנה של בוץ נפרשה בפינת בית המדרש עבור נשמתו של הנפטר.

בהגיע העת שלח המהרש"א את משמשו, נתן בידו את מטהו, וציווהו לילך לבית החיים אל קברו של אותו פלוני, שם ידפוק עם המקל על הקבר, ויאמר אל המת שהגיעה שעתו לבוא להתדיין בפני בית הדין.

קהל רב מכל בני העיר התאסף באולם הגדול של בית מדרשו של המהרש"א, והכל התייראו על נפשם, וציפו בחרדה לראות כיצד יפול דבר.

והנה לפתע נשמע קולו של הנפטר שהיה מוכר היטב לכל בני העיר, והוא החל מדבר אל המהרש"א שישב בתור אב בית הדין, וסידר לפניו את טענותיו, הוא בכה הרבה

המשך בעמוד ד' |>

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

'הבוטח בהם חסד יסובבנו'

במוצאי שבת ושמחת תורה שמעתי הבדלה בבית הכנסת עם עוד חברים רבים שנשארו להמתין להקפות שניות שנמשכו עד לשעות המאוחרות של הלילה.

כדי לא לבזבז זמן יקר התיישבתי עם החברותא שלי ללמוד בבית המדרש. כעבור זמן מה רציתי מאוד לשתות כוס קפה להחיות את נפשי, אבל היכן מוצאים עכשיו קפה? חבר שלי אמר לי שאין סיכוי למצוא קפה עכשיו באזור ואני כאשר אני שומע שאין סיכוי, המשפט הזה מספיק לדרוך אותי כקפיץ ותיכף השבתי לו כי אין עוד מלבדו ואם בורא עולם רוצה יהיה לי קפה ובשפע!!! תיכף התחלתי לחשב לו את הדרכים שיכול ה' לשלוח לי קפה ואחרי פלפולים סיכמנו שבסוף ה' ישלח את הקפה אך בדרך שלא חשבנו עליה.

אחרי עוד לימוד יצאנו להתאוורר מעט ומה גדול היה הפלא שצמוד לבית המדרש היה 'קאווע שטיבל' (חדר קפה) ערוך ומסודר, אלא שהשלט הורה כי מחיר לכוס קפה הינו שקל אחד... הייתי עם בגדי שבת ולא היה עלי שקל, חברי הפנה את תשומת ליבי לעוד מודעה קטנה בה נכתב: "הקפה הלילה מוקדש ללומדים, בחינם!!!" שמחתי שמחה גדולה והודיתי לה' מאוד על רוב חסדיו.

חברי שמח אף הוא שמחה גדולה והזכיר לי כי לפני חודשים אחדים היה אותו סיפור בעת שלמדנו ולא היה חלב לקפה, אמרתי לו שה' ישלח והוא בשלו שזה לא 'קרה'... שאלתי אותו: "היד ה' תקצר?" הוא אמר שלא אבל על פי דרך הטבע לא נראה שיהיה חלב לקפה...

כעבור דקות אחדות התקשר אלי יהודי מבוגר שאני עוזר לו כשצריך וביקש טובה, עליתי אליו הביתה לרגע וכאשר פניתי ללכת ביקש שאעשה לו טובה ואתרום את החלב שלו לישיבה כי הוא לא אוכל חלבי והוא קיבל את זה בחבילת מזון...

איזה התרגשות היתה לי אז!!! זה כמו חיבוק שה' אומר אני אתך, או במילים אחרות אני משגיח עליך וככל שהאמונה יותר חזקה כך ההשגחה של ה' משתנית והופכת להשגחה ניסית מעל הטבע ממש.

בעל המעשה: א.א.

הפעונין לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית
פונזן לשלוח אל ר' שפחה ספואלס
בפקס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה
אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה
רם התורה
RAMAPOST MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

טיב הלכה

נכתב ע"י הר"ר מאיר רבינביץ שליט"א

הלכות הזכרת ושאלת הגשם ב'

א. מי שמסופק אם הזכיר מוריד הגשם בתפילתו, (במקום שאין מזכירין טל בימות החמה), עד שלשים יום הרי הוא בחזקת שהתפלל כהרגלו עד עתה בימות הקיץ ולא הזכיר גשמים, וצריך לחזור, לאחר שלשים יום אינו צריך לחזור, שכבר נתרגל לשונו לומר כהלכה, ומן הסתם אמר כהרגל לשונו (סי' קי"ד ס"ח ושו"ע הרב ס"י).

ב. אם ברור לו שהיה בדעתו להזכיר מעין המאורע בתוך התפלה, ולאחר זמן מופלג נפל ספק בלבו אם הזכיר בתפלה או לא, אין צריך לחזור, אבל אם נתעורר הספק מיד אחר התפלה הרי זה צריך לחזור (מ"ב סקל"ח).

ג. אם מתפלל מתוך הסידור וקיפל שם הדף שלא ישכח להזכירו, הרי זה זריז ונשכר ומועיל (כה"ח סקנ"ז).

ד. אם אמר תשעים פעמים 'מחיה מתים אתה רב להושיע משיב הרוח ומוריד הגשם', (ולא יתחיל מאתה גבור כדי שלא יאמר השם לבטלה), שוב אינו צריך לחזור, ואפילו אם נפל ספק בליבו הרי זה בחזקת שהזכירו (ס"ט מ"ב סקל"ט).

ה. וכן הדין לענין שאלת 'ותן טל ומטר', אם אמר תשעים פעמים 'ואת כל מיני תבואתה לטובה ותן טל ומטר', (ולא יזכיר מתחילת הברכה כדי שלא יאמר השם לבטלה) הרי זה בחזקת שהזכירו (מ"ב סק"מ).

ו. אם יש לו ספק אם אמר תשעים פעמים, לא נעקר החזקה, ולכן באופן כזה אם יש לו ספק הרי זה צריך לחזור (הליכות אבן ישראל).

ז. יש מי שכתב שיש לאמרו לכתחילה מאה פעמים ואחד (מ"ב סקמ"א בשם החת"ס), ומכל מקום בדיעבד אם לא אמר רק תשעים פעמים אינו חוזר ומתפלל (מ"ב שם).

ח. אם הרגיל עצמו מ"ה פעמים שהם כנגד חמשה עשר יום, משעברו אח"כ עוד חמישה עשר ימים, יש לו חזקה שאמר כהוגן (מ"ב סקמ"ב).

ט. ולפי זה אין צריך שיהיו שלשים יום שלימים, אלא כיון שהשלים תשעים תפילות ממילא הורגל לשונו לומר כהלכה (מ"ב סקל"ז).

י. ואם היה ש"ץ וחזר התפילה בשחרית ומנחה, די לו בשמונה עשר יום להשלים התשעים תפילות, ואם חיסר כמה תפילות מוסיף עוד יום או יומיים כפי מה שחסר לו (כה"ח סקנ"א).

יא. והנה לענין שאלת טל ומטר, אע"פ שבגמר שלשים יום עדיין אין לו תשעים תפילות, אף דנחלקו הפוסקים בזה, מכל מקום נקטינן לקולא דשוב אינו חוזר ומתפלל, דספק ברכות להקל (מ"ב סקל"ז).

יב. אם שגג או פשע יום או יומיים ולא התפלל כלל, אעפ"כ לא הורע חזקתו בזה, אלא כל שהוחזק ברוב אלו הימים דיו בכך, דכיון שלאחר שלא הזכיר איזה יום חזר אח"כ והזכיר עד תום שלשים יום, הרי זה בחזקה של שלשים יום, וכ"ש אם שאל טל ומטר בשומע תפילה וכדומה דודאי עולה לו (מ"ב סקל"ז).

יג. שאל טל ומטר אחר החג קודם ז' בחשון, אינו חוזר התפילה (הל"ש תפילה פ"ח ס"ח), וי"א דחוזר (מבית לוי), וי"א שיחזור ויתפלל ויתנה שאם אינו צריך לחזור תהא תפילתו בתורת נדבה (מרא דשמעתתא).

יד. המסופק אם הזכיר מעין המאורע, וקטן אומר לו שהזכיר כהלכה, הרי זה נאמן, אע"פ שאינו כשר לעדות, מפני שאין כאן אלא גילוי מילתא בעלמא, ומה שיש כאן חזקה שמסתמא אמר כהרגלו לא הוי חזקה גמורה (הל"ש שם סכ"ג).

טו. אם לאחר שאמר תשעים פעמים רצופים, הרגיש שוב בלשונו שהוא טועה, אעפ"כ לא נשתנה ההלכה הקבועה בשו"ע שיכול לסמוך על הרגל לשונו, ומכל מקום אם הרגיש כך ג' פעמים ברציפות שהוא טועה בלשונו, אפשר שאינו מועיל לו מה שאמר תשעים פעמים רצופים, ואפשר שבאופן כזה יש לחוש גם לאחר שעברו שלושים יום, ומ"מ אם נזכר תוך כדי דיבור שטעה י"ל דדינו כמי שלא טעה ויכול לסמוך על הרגל לשונו (אשל אברהם תניינא קי"ד ס"ח).

טז. יש מי שכתב דמי שיודע בבירור שדי לו בעשרים יום כדי להרגיל לשונו, אינו צריך שלשים יום, שלא אמרו שלשים יום אלא מפני שכן שיערו חז"ל דלסתם בני אדם די בכך, אבל ודאי אם ימצא מי שהוא יוצא מן הכלל, הסברא נותנת דמודדין בשלו (עיקרי הד"ט סי' ה' אות נ"ב).

טיב התחזקות

• טיב הפטרות •

הספר שמרומם את אמירת ההפטרה מדי שבת בשבת

ספרים הרבה אין קץ

עם הגיע לידינו הספר החדש 'טיב הפטרות' שזה עתה יצא ממכבש הדפוס לא יכולנו לכבוש את התפעלותנו, יצירת פאר של ממש, זאת על אף שארון הספרים היהודי מלא במאות אלפים של ספרים כמים שאין להם סוף, ובפרט בדור האחרון שהוא ממש אכשר דרא כשספרים חדשים אינם חזון נדיר, מדי יום ביומו יוצאים לאור ספרים חדשים ומשובחים, בין אם זה חיבורים עתיקים שמוהדרים מחדש בפאר פנימי והדר חיצוני, ובין אם זה ספרים חדשים שמחבריהם עמלו עליהם ימים כלילות עד שזכו לראות את פרי עמלם יוצא לאור עולם.

אם פעם היה זה חזון נפרץ למצוא יהודים כשרים שהיו מלאים ביראת שמים בפנימיותם אך יחד עם זאת לא ידעו צורת ספר מהו, היום השתנו הדברים מן הקצה אל הקצה, אין לך שום תחום בעולם הספר היהודי שלא יצאו עליו לפחות כמה וכמה ביאורים השווים לכל נפש ומקרבים את התורה לכל מי שרק משתוקק ללמוד, ואם בעבר הייתה התורה מונחת בקרן זוית ורק יחידי סגולה זכו להגות בה הרי שהיום אין לך אדם ישראל שיאמר רוצה אני ואינו יכול.

כהיום הזה אין שום תירוץ להשתמט מן הלימוד, הכל מובן לכל אחד, בשלל אופנים ודרכים, בין בספרים מבוארים שנדפסים בפאר והדר ובצורה המושכת את עין הקורא בו, ובין בשיעורי תורה לאלפים ולרבבות, מכל נקודה ברחבי הגלובוס אפשר להתחבר ולשמוע שיעור על כל נושא שהוא, כמובן שאין גבול לאיכות הלימוד ועומק העיון, אולם פשטות הדברים מובנים לכל אחד ואחד בלי יוצא מן הכלל, וזהו תופעה מבורכת ומעלה גדולה שלא היה במשך כל הדורות, בבחינת ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים.

המצב המבורך הביא שכמעט ולא נותר מקום לחדש חידושים בעולם הספר, כל מה שרק יעלה אי מי על דעתו להוציא בוודאי כבר נמצא דוגמתו, צריך הרבה מקוריות מהולה בשאיפה פנימית ואמתית לָזְפּוֹת את כלל ישראל בכדי להצליח ולהוציא לאור עולם דבר חדש נאה ומתוקן, דווקא בשל כך השתוממנו לראות את הספר החדש 'טיב הפטרות' שיש בו הרבה מאד מן החידוש, ספר שהוא יצירה אמתית ומקורית שבוודאי תביא תועלת רבה להוגה בו, וכפי שיוסבר להלן על קצה המזלג ממש.

צריך להגות בהפטרה כבפרשת השבוע

המנהג להפטיר בנביא ביום השבת קודש לאחר קריאת התורה הוא מנהג קדום ביותר ("א שהוא מתקנת עזרא), והטעם העיקרי המובא בראשונים (אבודרהם ועוד) הוא מחמת גזירה שגזרה מלכות הרשעה שלא לקרוא בתורה, לפיכך התחכמו בני ישראל וקראו בספרי הנביאים בעניינים שהם מענין המאורע של פרשת השבוע, מנהג שנמשך אף לאחר שבחסדי הש"ת התבטלו הגזירות, עד שנשתרש הדבר כהלכה גמורה וכחובת השעה לא פחות משמיעת קריאת התורה (ראה שו"ע הרב סימן רפד סי"א ומשנה ברורה שם סי"ב).

ואם כי בפרשת השבוע מרבים להגות בה וללמדה כראוי, כבר בהגיע העולל הרך לבן חמש למקרא מתחילים ללמוד עמו את פרשיות התורה, עד שכל אחד מבין את פסוקי התורה על בורים ויודע את תוכנם, כמו כן מדי שבוע בהגיע שבת קודש משתדל כל אחד ואחד ללמוד את פרשת השבוע על פי פרד"ס התורה, ומתחמם לאורה בוועדטער נפלאים המעוררים את הלב ומחדדים את הלשון, הרבה דיו נשפך והמוני גווילים נפרשים מדי שבוע בכדי לבאר ולדרוש את פרשת השבוע בכל מיני אופנים, בין מספרים הקדמונים ובין מבעלי דרשנים בני זמננו שמלקטים כל מיני ביאורים ומגישים אותם לכל בשפה השווה לכל נפש.

אולם לא כך הם פני הדברים בכל מה שקשור ללימוד ההפטרה שבו רבתה העזובה, כמעט אין לך מי שמכיר היטב את המאורעות עליהם מדבר הנביא בהפטרה, הרבה אנשים קורים את ההפטרה כמעשה קוף בעלמא ללא הבנה וללא שום ידיעה במה שהם אומרים עד שאין פיהם וליבם שווה כלל, חבל מאד שזהו המצב, ההפסד כולו שלנו, הרבה ידיעות בתורה אנו מחמיצים בשל כך, כמו גם בלי סוף רעיונות של מוסר ודבקות בהש"ת שמבצבצים ועולים מבין השיטין שמחמת חוסר הידיעה וההבנה אין אנו זוכים להרגיש בהם ולהתחמם לאורם.

ביאור משולב של פשט עם הדרכות בעבודת ה'

לכן מה מאד שמח ליבנו ותגל נפשנו על הופעת הספר הנפלא 'טיב הפטרות' אשר כשמו כן הוא, מיטיב ומשביח את תוכן ההפטרות של כל פרשיות השנה כולל ההפטרות הנקראות בזמנים מיוחדים, ומגיש אותם לכל אחד ואחד בטוב טעם ודעת, הספר נערך באופן מפליא ביותר ובצורה משולבת, כך שהוא מביא את ההפטרה עצמה בראש הדף, ולמטה, בחלק התחתון יותר, מגיש קודם כל את הפירוש הפשוט וביאורי המקראות, למען יבין הקורא את אשר לפניו ולא ישוטט כסומא באובה, פעמים שחסר מעט הסבר ורקע מקיף על מה נסובים דברי הנביא אשר בלעדיהם כמעט ואי אפשר להבין למה מכוונים דברי הנביא, ואף את הצורך הזה מספק לנו הספר בצורה מעוררת השתאות על ידי הקדמות קצרות והסברים בין ענין לענין.

אך ללא שום ספק גולת הכותרת של הספר הינם הרעיונות הנפלאים והגיגי הקודש שיצאו מפי הגה"צ מורנו ורבנו שליט"א ושולבו בין הפסוקים, בכל פסוק ופסוק מוצא רבנו שליט"א את הרעיון שטמון בו להלכה ולמעשה, ומתרגם את כתבי הקודש להליכות עולם ולדרך של חיים במשנתם של רבותינו הקדושים והליכותיהם, כל אחד ימצא בין בתרי הספר את שאהבה נפשו, דיבורים של חיזוק ואמונה כמים קרים לנפש עייפה, כמו כן הדרכות ישרות והוראות מפורטות בעבודת הש"ת, ואילו לא ראינו את הספר במו עינינו לא היינו יודעים עד היכן הדברים מגיעים ועד כמה אפשר ללמוד אורחות חיים ומסילות יושר מתוך ההפטרה שאנו קוראים מדי שבוע והרבה פעמים בלא שימת הלב הראויה.

בטוחים אנו שכל ההוגה בספר זה יהיה לו חיזוק גדול באמירת או שמיעת ההפטרה, שלא יהיה יותר כמצוות אנשים מלומדה, אלא מעתה יאמר אותם במתינות יותר ובהבנה מרובה, ומתוך כך יפיק מן ההפטרה תועלת גדולה לנפשו, בין בעצם הבנת פשטות הדברים, שעל ידי זה זוכה ללמוד כהוגן את דברי הנביאים ונותן לדבריהם את כבודם הראוי להם, ובין שמתוך העיון וההתבוננות במקראות הקדושות יזכה להפיק מהם דרכי חיים ונתיבות יושר, להתקרב אל הש"ת ביתר דבקות ואמונה ולחיות חיים רוחניים טפח וטפחיים מעל הקרקע החומרי.

רם התורה

לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה

RAMAPOST
MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

בס"ד

טיב הקהילה

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'
בנשיאות עורנו ורבנו הרה"צ
רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

פר' נח
ו' חשון תשפ"א

הזמנים לפי אופק ירושלים

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

הדה"נ	5:23
מוצש"ק	6:34
ר"ת	7:09

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סוזק"ש א'	8:51	סוז"ת א'	10:02
סוזק"ש ב'	9:36	סוז"ת ב'	10:32

הזמנים לפי שעון קיץ

גליון מס':
538

טיב הפרשה

בתחבולות תעשה לך מלחמה

תָּמִים הָיָה בְּדֹרֹתָיו (ו, ט)

ברש"י: יש מרבותינו דורשים אותו לשבח, כל שכן שאילו היה בדור צדיקים היה צדיק יותר, ויש שדורשים אותו לגנאי, לפי דורו היה צדיק, ואלו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכלום:

לכאורה קשה, שאם יכולים לדרוש את נח לשבח למה שידרשוהו לגנאי? ועוד יש להבין כוונת רש"י בלשונו הסתום 'יש מרבותינו' מבלי לפרש שמותיהם בו בשעה ששמות הדורשים מופיעים בפירוש בגמרא (סנהדרין קח.) הלוא המה ר' יוחנן וריש לקיש, וגם אם היה לו לרש"י איזה כוונה לסתום ולא לפרש מי הם הדורשים, יש להבין מדוע לא אמר בזה הלשון: 'פלוגתא היא בגמרא חד דורש לשבח' וכו', שהרי ממשמעות לשונו 'יש מרבותינו' יכולים לטעות ולחשוב שרבים מרבותינו נטלו חלק בצדדי הפלוגתא, ולאמיתו של דבר לא נחלקו בדבר כי אם שניים מחכמי הגמרא.

ואפשר לומר שבא רש"י להורות לנו את דרכי העבודה הרצויים. דהנה, מאז ומעולם נחלקו גדולי וגאוני אומתינו איזהו דרך ישרה שיבור לו האדם בדרכי העבודה, יש מרבותינו שאמרו שעל האדם להחשיב כל פעולה שהוא עושה להקב"ה ולעורר בכך את שמחתו על שזכה בקיומם, כי בכך יתעודד להרבות בהם כהנה וכהנה, ויש מרבותינו שאמרו שעל האדם להקטין כל פעולה ולחשוב מחשבות שעדיין לא נגע כמלוא נימה בעבודה האמיתית, רבותינו אלו שוללים את דעת רבותינו דלעיל, מתוך טענה שמהלכם עלול להביא את האדם לידי גיאות.

וזהו שרמז רש"י בדבריו 'יש מרבותינו הדורשים לשבח', כי הללו אומרים שיש להחשיב כל מעשה טוב שהאדם עושה, ולדעתם היה גם נח בעצמו דורש לשבח שמעשיו חשובים מאוד, והוא בעצמו היה אומר, אילו הייתי בדורו של אברהם הייתי צדיק יותר, כלומר, מלבד מה שהנני שמח בחלקי על שזכיתי לעורר נחת רוח להקב"ה במעשיי, יש בי מעלה נוספת בזה שברצוני להיות בדורו של אברהם, כי אז היה אברהם מאיר את עיני ושכלי, והיה ביכולתי לעבוד את השי"ת ביתר שאת, והייתי צדיק יותר, ומכח רצון זה מתעלים מעשיי ונחשבים כלפי שמיא כאילו אכן קיימתים בשלימות כבדורו של אברהם, שהרי הנני בכלל אלו שעליהם אמרו חז"ל (ברכות ו.) 'חישב לעשות מצוה ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה', כך היה נח נוהג לדעת רבותינו הדורשים לשבח כדי לעורר חשקו להרבות עוד ועוד מעשים טובים. אולם 'ויש מרבותינו הדורשים לגנאי' כי על האדם להקטין מעשיו, שמא יבוא ח"ו לידי גיאות, ולדעתם היה גם נח מקטין עצמו באמרו שלעומת מדרגת אברהם אין מעשיו נחשבים לכלום.

והביא רש"י את שתי הדיעות כדי להורות שבימינו מן הראוי שנדרוש כשתיהם, כי לפעמים יש צורך לעבוד את השי"ת בדרך זו ולפעמים בדרך זו, ורק על ידי האחיזה בשני הדרכים ינצל ממזימות היצר.

דהנה בימי קדם היו בעלי נפש שאכן ידעו היטב להבחין בין התחזקות להתפארות, ורק בימיהם היו שנטו לומר שהדרישה בשבח הינו נחלת הכלל, ואין לחוש שמא יערבו ההמונים התחזקות עם התפארות, שונים פני הדברים בימינו שנתקטנו המוחין, וכתוצאה מכך עלולה הדרישה לשבח לעורר גיאות, ועל כן יש לשקול שלא להחזיק שוב במידה זו, אולם מאידך יש לומר שדוקא הקטנות נותנת טעם שלא להרפות ממידה זו, כי אם יחזיק רק במידת ה'דורשים לגנאי' ויקטין מעשיו בעיני עצמו, תביאנו הקטנות לידי עצבות, ועל כן אין מנוס מלהחזיק בשניהם יחד, וכשרואה שיצר העצבות מעורר בו עצלות יתחזק בשמחה על שהינו זוכה לעשות נחת רוח במעשיו, ויחשיב כל פעולותיו עד מאוד, אולם בראותו שכתוצאה מכך מבקש היצר לכבדו בגיאות, אז תיכף ישנה השקפתו להמעיט בעיניו את ערך פעלו. והדברים חוזרים חלילה כי אז ישנה גם היצר את עורו ומתוך נימה של עצבון יסכים גם הוא לדעתו שאין מעשיו נחשבים לכלום, ואז תיכף ימלט את נפשו מצפרניו, ויגבה לבו בדרכי ה' לדרוש שוב לשבח, ויעורר השמחה על שזוכה להקדיש את זמנו להשי"ת ולתורתו, כנ"ל. ועל זה הדרך ינצל מכל היצרים.

וכמו ששמעתי מהגה"צ רבי נטע פריינד זצ"ל, על מה שכתוב בתורה שאמר ה' לקין (בראשית ד, ז) 'הלוא אם תיטיב שאת ואם לא תיטיב לפתח חטאת רובץ', דהביאור הוא כך: 'אם תיטיב' - אם האדם מחשיב את עצמו שהוא עושה טוב, אז מגיע הוא ל'שאת' היינו 'גאווה', שהיא אם כל חטאת, ואם כן לכאורה מוטב שלא להחשיב את מעשיו. 'ואם לא', שמחשיב את עצמו ועבודתו כ'לא' הגמור, היינו שאינו מחשיב את מעשיו לכלום - הרי שהוא עוד יותר גרוע, שהרי 'לפתח חטאת רובץ', כלומר, אז מתעורר יצר העצבות ומשברו על שאינו בר הכי לעשות איזה עבודה רצויה לשמים. ונמצא שאין דרך להינצל מן היצר, ומהי העצה לזה? - 'נע ונד תהיה בארץ' (שם יב), עליו להיות תמיד נודד ממחשבה למחשבה, אם היצר אומר לו שאינו כלום עליו להחשיב את מעשיו, ואם אומר לו שהנו בר הכי עליו למצוא דופי במעשיו, ואז יהיו תורתו ועבודתו רצויים לשמים.

עבודה כזאת ראיתי אצל מחותני הרב הגאון רבי זונדל קרוזר זצ"ל, רבי זונדל היה נוהג שלא לאכול בשר בימות החול, ונימוקו עמו כי אמרו חז"ל (פסחים מט:) שעם הארץ אסור לו לאכול בשר. ומי שהכיר את רבי זונדל היה יודע שהיה איש אמת, ואילו לא החזיק את עצמו לעם הארץ לא היה מחזיק במנהגו זה, כי מושג של ענוה חיצונית היה ממנו והלאה.

פעם נזדמן לי שעת הכושר ושאלתי אותו, ילמדינו רבינו! האיך הנכם יכולים להחזיק עצמכם לעם הארץ? הרי חיברתם חיבורים על כל מקצעות התורה, והרי ספרי 'אור החמה' על התורה ועל הש"ס מונחים לפנינו ומעידים על התואר הראוי לכם, והאיך יכולים אתם להתקיים עם השקפה זו שהנכם עם הארץ?

והשיב לי רבי זונדל: 'בכל פעם שמתעורר בי מחשבות כעין אלו מיד הנני נותן את דעתי להביט אחור בצדיקי אמת מהדורות שעברו, והנני חושב לעצמי שהחיבורים שלי הם אכן חיבורים המסייעים לבני דורינו, אך אילו היו ספרים אלו בשנים קדמוניות, ואפילו רק בדורו של החזון איש לא היו אלו נחשבים לכלום'. כך השיב לי רבי זונדל בענוותנותו, בענוותנותו אמרנו, כפי שיעיד כל המעיין בספריו, כי האמת הוא שדבריו מתוקים ומאירים עינים, והיה ראוי להעלות גם על שולחנם של התלמידי חכמים שבדורות הקודמים.

טיב המערכת

• ויהי הגשם על הארץ •

מעשה במלך אחד שבנו חביבו חטא לפניו, כעס המלך על בנו, וציוה לגרשו אל ארץ גזירה, אחר הדברים האלה נתעוררו רחמי האב על בנו ורצה להמתיק לו את הגזירה, מיד ציווה על עבדיו לבנות לו ארמון מיוחד המוסתר כולו בעפר ואדמה, וכל הרואה את המקום חושב שהינו נמצא במקום מדבר שממה, בנו העבדים את הארמון כמצוות המלך, והמלך העתיק את מקום משכנו לאותו ארמון ומשם היה משגיח על בנו לראות ששלומו טוב ושלא חסר לו דבר, ובן המלך היה יושב באותו מקום כשהוא עצוב ודואב, ובכל פעם ש'במקרה' עבר שם אדם, היה הבן מספר לו כיצד גרשו אביו למקום זה ולא ריחם על בנו..

יום אחד עבר שם 'במקרה' אחד מחכמי המלך, ניגש אליו בן המלך וסיפר לו כיצד השליכו אביו המלך לארץ גזירה זו, אמר לו החכם, ומדוע אינך מבקש ממנו רחמים? מדוע אינך נופל לרגלי המלך ומבקש את סליחתו בבכי ובתחנונים? התפלא הבן: כיצד זה אפול לרגליו כשהוא שלחני אל מקום נידח זה והוא רחוק ממני כרחוק מזרח ממערב? ענה החכם ואמר: דע לך כי באמת אינך רחוק כלל מהמלך, ההיפך, הנך נמצא קרוב מאוד אל המלך, והוא יושב ומשגיח עליך כל רגע ורגע, דבר אליו ואני בטוח שהוא ברוב רחמיו יסלח לך.

גם כשהחליט הקב"ה להביא כליה על דור המבול, הוא המתין מאה ועשרים שנה עד שנוח בנה את התיבה, ואח"כ חיכה עוד שבעה ימים אחרי שמת מתושלח, וגם אז כשכלו כל הקיצין ואנשי הדור לא חזרו בתשובה, התחיל המבול לרדת בצורה של גשם, כדי שאם יחזרו בתשובה יהיו אלו גשמי ברכה.

לפעמים אנחנו חושבים ואפילו בטוחים כי חלילה 'כלתה הרעה מאת המלך', אבל האמת היא שגם כשנראה שכלו כל הקיצין, הקב"ה נמצא שם איתנו בכל מצב ומחכה לתשובתנו, גם אם המבול כבר התחיל לרדת, עלינו להאמין כי אם נחזור בתשובה יתהפך הכל עלינו לטובה, ומי המבול יהפכו להיות גשמי ברכה.

(ע"פ טיב התורה-נח)

טיב ההודעות

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א ○ במספר מיוחד וישיר
באידיש: 073-2951321 ○ בלשון הקודש: 073-2951320

יו"ר הוועדה הרוחנית: ר' יעקב רבינוביץ | עורך: ש. גולדשטיין

RAMAPOST
MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה
אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה

רם התורה

ואין אנו יודעים הטעם, ואפשר לתת קצת טעם ,,לפי שאין נפשו של אדם קניינו אלא קנין הקב"ה שנאמר הנפשות לי הנה" (יחזקאל פ' יח' פסוק יד'), הילכך לא תועיל הודאתו בדבר שאינו שלו, **ומלקות פלגא דמיתה הוא, אבל ממונו הוא שלו, ומש"ה אמרינן הודאת בעל דין כמאה עדים דמי**, וכי היכי דאין אדם רשאי להרוג את עצמו **כן אין אדם רשאי להודות על עצמו שעשה עבירה שחייב עליה מיתה לפי שאין נפשו קניינו**.
ועם כל זה אני מודה שהיא גזירת מלכו של עולם ואין להרהר. עכ"ל הרדב"ז.

יז. וכדבריו של הרדב"ז לכאורה מוכח גם ברמב"ם להדיא הטעם שכתב, שהרי בפ' א' מהל' רוצח הלכה ד' כתב וז"ל:
ואפילו רצה גואל הדם לפטרו (את הרוצח אינו מועיל) **שאין נפשו של זה הנהרג קנינו, אלא קנינו של הקב"ה**...ע"כ.
(ואם כי כאן קאמר הרמב"ם שאין נפשו של זה הנהרג קנינו של ההורג אלא קניינו של הקב"ה, בר"י מגאש הדגיש ביותר דלא רק דאינו קניינו של ההורג אלא גם איננה קניינו של האדם עצמו.
ובשו"ע הגר"ז חו"מ הל' נזקי גוף ונפש סעי' ד' הוסיף עוד חדוש גדול יותר **דאף לגבי הכאה הדין כן**, וז"ל: ...**אסור להכות את חבירו, אפילו הוא נותן לו רשות להכותו, כי ,,אין לאדם רשות על גופו כלל" להכותו**...ע"כ.

ומשמיא קא זכו להרדב"ז ולהגר"ז לכוין ממש לדברי הר"י מגאש שבשו"ת סי' קפו' וז"ל:
...**והתורה לא התירה לאדם שיצער עצמו ואין הפרש בין מי שמצער נפשו או מי שמצער חבירו, ולסיבה זו אין האדם חייב במה שמודה על עצמו במה שהוא חייב מיתה או מלקות, כמי שהוא חייב במה שמודה על עצמו ממון**...ע"כ.

* * *

יח. ואמנם כן יסוד זה שאין חיי האדם ענין שלו או ברשותו עולה להדיא גם מעוד מקום בלשון הרמב"ם, דכנראה דס"ל כצד א' בחקירתנו דהיינו דהמאבד עצמו לדעת ילפינן מקרא דאך את דמכם לנפשותיכם אדרוש דהוא נכלל בכלל רוצח.
דז"ל הרמב"ם בפ' ב' מהל' רוצח: ...**וכן ההורג את עצמו**...כל אחד מאלו **שופך דמים הוא ועון הריגה בידו** ...ומנין שכן הוא הדין ...**שהרי הוא אומר**... **את דמכם לנפשותיכם אדרוש זה ההורג עצמו**... ע"כ.
הרי דהרמב"ם לשיטתו אזיל, ולפי שיטתו כל דיני רוצח שוים הם, הן רוצח אחרים והן רוצח עצמו.

יט. ולפ"ז כל יישובנו לתרץ דלכאורה מקופיא הוי סתירה בין הגמ' בע"ז יח' לגבי רחב"ת, לבין מה שהרג דוד המלך את הנער העמלקי אינה מיושבת. וצ"ע.

לתגובות, קבלת העלון, פולמוס ושיעורים בצפיה msanachum@gmail.com | לשמיעת שיעורים 072-373-0606

רם התורה
לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה
אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה
RAMAPOST MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

יד. ולאחר שזכינו לכל זה בס"ד יאיר לן נתיב להבין בס"ד את הסתירה בין מה שרבי חנינא בן תרדיון עצמו לא רצה לקרב את מיתת עצמו אף ע"י פעולה קלה ביותר, אך הקלצטריוני הורשה לכך ע"י רחב"ת, ואף זכה לחיי העוה"ב על שקירב את מיתתו של רבי חנינא בן תרדיון, לבין הנער הגר העמלקי שדוד הרגו על שקירב מיתתו של שאול המלך.

ונראה לומר **דרבי חנינא בן תרדיון הוא היה אסור לו לשלוח יד בנפשו ולקרב מיתתו משום דבישראל נתחדשה הלכה דחוץ מאיסור רציחה דהוא חיוב לחבירו, בנוסף לכך יש גם איסור של מאבד עצמו לדעת,** על אף דבאופן זה שרוצה לאבד עצמו לא שייך שום חיוב כלפי חבירו עם כל זאת **אסרה תורה בישראל אף דלא הוי משום לתא דחיוב בין אדם לחבירו.**

ברם בב"נ החדוש הזה של מאבד עצמו לדעת ליתא,- כפי שכתב המנ"ח-, ממילא **נמצא דאצל ב"נ היכא דמרשה לו חבירו להרגו, דאז השאלה הזו של כלפי חבירו איננה קיימת ומותר לו בכה"ג אף להרוג את חבירו לפי בקשתו.** ואמטו להכי **לרבי חנינא בן תרדיון עצמו היה אסור לו לעשות זאת מכח ההלכה המחודשת של אך את דמכם לנפשותיכם אדרוש** שקיימת רק אצל ישראל, **משא"כ אצל ב"נ לא קיים סוג איסור כזה – רציחה שאין לה את הגדר של גזל מחבירו שעל זה אינו מצוה בן נח כלל ואין זה אצלו עבירה.**

אך אצל הנער הגר העמלקי שדינו כישראל לכל דבר כדמוכח ברמב"ם בהל' סנהדרין שעכן והגר העמלקי חל עליהם דין ישראל שאינו נהרג בהודאת עצמו, לא מהני כלל מאי דנתן לו שאול רשות להרגו, דהרי הגר העמלקי חל עליו הדין דגם ההריגה שאין בה משום גזל חבירו חייב מיתה, א"כ וודאי מחמת שעבר על אותו גדר של איסור מאבד עצמו לדעת שהוא איסור כלפי חבירו, אצל ישראל קיים איסור זה אף כשניתן לו רשות דזהו מה שחידשה תורה לגבי ישראל. ואתי שפיר.

טו. יצויין שלאור דברינו ברור היטב חדוש דין נוסף שמצאנו במנ"ח שמאבד עצמו לדעת אין חיוב להצילו לא חיוב מצוות „והשבותו לו" ולא לאו ד„לא תעמוד על דם רעך" כיון שהפקיר את עצמו וכמו מאבד ממונו לדעת. והסברא בזה היא כנ"ל דסברתו היא דאבוד עצמו לדעת הוא דין בפני עצמו ולכן כיון שהפקיר את נפשו אין דינו כדין חייו של כל אדם מישראל שצריך להצילו.

* * *

טז. מכל דברינו דלעיל עולה דשיטת הר"ן והמנ"ח היא דבעצם יש בעלות לאדם על עצמו הן לישראל והן לבן נח.

ברם מצינו דמדברי הר"י מגאש, הרמב"ם, הרדב"ז ושו"ע הגרש"ז עולה דחלוקים הם מן השיתין ביסוד הדבר, ולדעתם אין בעלות לאדם כלל על עצמו, וממילא לא שייך ואין נפ"מ אם נותן רשות שיהרגוהו או לא דאין מסור להם הדבר.

ונפרש שיחתנו: הנה לך הרמב"ם שעליו כתבנו את שיטתו, והוא בסו"פ יח' מהל' סנהדרין הלכה ו' כתב וז"ל: ...גזירת הכתוב היא **שאין ממיתין בית דין ולא מלקין את האדם בהודאת פיו אלא על פי שנים עדים, וזה שהרג יהושע עכן ודוד לגר עמלקי בהודאת פיהם,- הוראת שעה היתה או דין מלכות היה.**

אבל הסנהדרין אין ממיתין ולא מלקין המודה בעבירה, שמא נטרפה דעתו בדבר זה, שמא מן העמלין מרי נפש הוא המחכים למות שתוקעין החרבות בבטנם ומשליכין עצמן מעל הגגות, שמא כך זה יבא ויאמר דבר שלא עשה כדי שיהרג. **וכללו של דבר גזירת מלך היא.** ע"כ.

וברדב"ז שם וז"ל: גזירת הכתוב הוא וכו'. תניא (בעניותינו לא מצינו מקומה של ברייתא זו) **מי שבא לב"ד ואמר הלקוני אין מלקין אותו, והכי אמרינן בכל דוכתא אין אדם משים עצמו רשע.**

והטעם שכתב רבינו לא שייך גבי מלקות, ולפיכך כתב וכללו של דבר גזירת המלך היא.

לתגובות, קבלת העלון, פולמוס ושיעורים בצפיה msanachum@gmail.com | לשמיעת שיעורים 072-373-0606

רם התורה
לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה
RAMAPOST MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

ט. ונראה לומר לפ"ז דבזה חלוק ביסודו דין מאבד עצמו לדעת מדין רציחה הכללי, **דכל דין רציחה כאמור האיסור והעונש הוא לחבירו דהרגו**, וכלשון הגמ' סנהדרין ט' ב' **דהוי מיתה לזה**, משא"כ במאבד עצמו לדעת הא לא שייך בכלל לומר ד"חייב לחבירו" וא"כ ע"כ דחלוקין הם ביסוד דינם.

י. וראיה לדבר מהא דאיתא במנ"ח מצוה לד' דעכו"ם אינם מצווין על אבוד עצמו לדעת, ורק על איסור רציחה של אחר חייבים.
וסיבת וטעם הדבר הוא משום **דס"ל להמנ"ח כצד ב' בחקירה, דהיינו ששם איסור מאבד עצמו לדעת אינו נכלל בכלל רציחה, ועל זה לא נצטוה בן נח** דבשבע מצוות בני נח נכלל רק איסור שפיכות דמים של רוצח חבירו, **ולא החדוש שנתחדש דאסור גם לאבד עצמו לדעת**.
והטעם ביסוד ההנחה שהניח המנ"ח נראה לומר דהוא בפשיטות, משום דאי נימא דהוא נכלל בכלל האיסור של רציחה הרי דהוא דבר שנאמרה לפני מתן תורה וחזרה ונשנית בסיני בעשרת הדברות ב"לא תרצח", וזה קיי"ל דגם לישראל וגם לב"נ נאמר.
אך אם היא הלכה חדשה דאינה שייכת כלל לדין רציחה וללאו דלא תרצח אלא רק איסור בפני עצמו של אבוד עצמו לדעת, הרי היא מצוה שנאמרה ולא נשנית בסיני דעליה קיי"ל דרק לישראל נאמרה ולא לב"נ.

יא. (ליסוד דינו של המנחת-חינוך זכינו בס"ד להביא ראיה מחדושי הר"ן על סנהדרין, דשם בסוגיא דז' מצוות שנצטוו בני נח (סנהדרין נו' א' ואילך) דן על כך אמאי איצטריך למצוה של איסור שפיכות דמים כאיסור בפני עצמו בתוך ז' מצות של בני נח, והרי נצטוו על הגזל, ואטו גזל ממונו חמור מגזל גופו?! וראה מה שתירץ בכמה אופנים.
ואמאי לא תירץ הר"ן בפשיטות **דמדין גזל שייך רק על הורג את אחר דחייב מיתה** בב"נ, **ומה שנתחייבו בחיוב מיוחד של שפ"ד אפשר היה לומר דחייב מיתה באופן דאי-אפשר לחייבו משום לתא דגזל, והיינו בכה"ג דמאבד עצמו לדעת דנקרא כשופך דם**, ומדלא תירץ הכי **נראה דגם דעת הר"ן דב"נ אינו מצוה על איבוד עצמו לדעת**, והמנ"ח זכה לכוין למשמעות דינו של הר"ן כפי היוצא מדבריו כנ"ל).
אם כי יש להעיר דלכאורה מקופיא נסתר חידושו של המנחת – חינוך מדברי הפסיקתא דר"כ הובא **ברבינו סעדיה גאון בסה"מ שלו דדרשינן "לא תרצח – לא תתרצח"**. **דיש מן המפרשים שפירש דקאי על מאבד עצמו לדעת, דלפ"ז הוי ממש בגדר איסור רציחה.**

* * *

יב. זכינו לדין **דהחדוש הזה של מאבד עצמו לדעת אין לו כל שייכות לדין רציחה הכללי, ואף בישראל חלוקים הם שתי ההלכות, ההלכה של רוצח את חבירו דיסודו הוא מאיסור של בין אדם לחבירו לבין מאבד עצמו לדעת דאין בו משום לתא דבין אדם לחבירו** אלא רק איסור לשמים.

* * *

יג. ולפי יסוד החידוש הזה שזכינו לו בס"ד, יתבאר באר היטב ויתישב מה שהקשינו בתחילת דברינו על דברי רש"י בחומש שכתב **דיש ריבוי מיוחד ודרשה מיוחדת דמאבד עצמו לדעת חייב** לא רק כששפך דם ממש מעצמו ומת אלא **אפי' כשחנק את עצמו ומת מבלי להוציא דם**, **וע"ז הקשינו** מאי האי דנצרך לדרשה נפרדת ומיוחדת על זה, **אטו ברוצח מצינו חילוק כזה דישתנה דינו ויפטר כשלא הוציא דם והרג בחניקה**?!
אמנם לפי כל האמור מיושב היטב כמין חומר, ומשום **דכיון דהלכה זו ד"אך את דמכם לנפשותיכם אדרוש"** דמזה **ילפינן חיוב למאבד עצמו לדעת אין נכלל בדין וההלכה דרוצח**, אלא **נדרש כדרשה נפרדת** למאבד עצמו לדעת וילפינן זה מ"אך את דמכם אדרוש" **יש מקום לומר** דאין לך בו אלא חידושו **דחיוב חדש זה הוא רק כשהרג ואבד את עצמו לדעת על ידי שפיכת דם ממש ולא על ידי חניקה**, ואמטו להכי בעי לדרשה מיוחדת דגם בחיוב ובאיסור החדש הזה יש איסור גם בכה"ג שחנק את עצמו ומת ללא כל שפיכות דם.

* * *

לתגובות, קבלת העלון, פולמוס ושיעורים בצפיה msanachum@gmail.com | לשמיעת שיעורים 072-373-0606

רם התורה
לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה
RAMAPOST MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

וא"כ **קשיא טובא אמאי הרשה רבי חנינא בן תרדיון לקלצטריוני להרבות האש וליטול את הספוגין של צמר ואף זכה בגין כך לעוה"ב**, ומאי האי ממ"נ אם זה אסור לרבי חנינא בן תרדיון אף שאין זה מעשה כל כך א"כ **מהיכי תיתי הותר לעשות זה לקלצטריוני בידיים להרבות האש וליטול את הספוגין**. וצ"ע.

ו. ועוד יותר צריכים אנו לרב ליישב מאי דלכאורה מצינו מקרא מלא דההורג אדם מישראל אף דהוא לפי רשותו ובקשתו, – חייב מיתה דכתיב (בשמואל ב' א' פסוקים ט' י') בדברי הגר העמלקי, ששאול המלך אמר לו ,,ויאמר אלי עמוד נא עלי ומתתני כי אחזני השבץ כי כל עוד נפשי בי, ואעמד עליו ואמיתתהו כי ידעתי כי לא יחיה אחרי נפלו". ולהלן שם בפסוק טו' ,,ויקרא דוד לאחד מהנערים ויאמר גש פגע בו ויכהו וימת". ע"כ. ומקרא זה הוא לכאורה מקופיא סתירה גלויה לסוגיית הגמ' בע"ז מן הקצה אל הקצה, דהא שם דוד המלך פסק שעל אף בקשת שאול להורגו,- הגר העמלקי רוצח וחייב מיתה שקירב מיתתו של שאול.

וא"כ אנו צריכים לישב מאי דסתרא מן הקצה אל הקצה דהגר הנער העמלקי רוצח וחייב מיתה, שהרגו לשאול בידיים.

ולעומת זאת הקלצטריוני שמיהר את מיתתו של רבי חנניה בן תרדיון, הרי גם הוא לכאורה רוצח על חיי שעה שלו, וביותר דרבי חנניה בן תרדיון הרשהו לכך, ועוד יותר קשיא דאפי' זכה לחיי העולם הבא.

והיא קושיא אלימתא.

(ובזכרוני ששמעתי מזה שנים רבות מהגאב"ד הגאון הגדול הגרש"ב וורנר זצוקללה"ה שהעמדני על הסתירה בין המעשה דרב"ח בן תרדיון לבין הריגת הגר העמלקי ע"י דוד).

* * *

ז. ואשר יראה לומר בזה דהנה באמת יש לדון במאי **דדרשינן מקרא ד,,אך את דמכם לנפשותיכם אדרוש"** דאסור לאבד עצמו לדעת, דיש לפרש בתרי גווני:

א. דהוי גילוי שגם **מאבד עצמו לדעת הוי כרוצח ממש וכל דיני רוצח עליו ככל פרשת רוצח על כל דיניה**.

ב. דלא נכנס ונכלל בתוך פרשת רציחה, אלא **הוי איסור בפ"ע** של ,,אך את דמכם לנפשותיכם אדרוש", **מבלי כל קשר ללאו דלא תרצח ושפיכות דמים**.

(ויתכן בדרך רחוק לומר דלצד ב' אף אילו לא היה איסור לא תרצח בתורה שייך שיהיה איסור של אך את דמכם לנפשותיכם אדרוש דאסור לאבד עצמו לדעת).

ח. ולכאורה יש לנו ראיה אלימתא דהנה באמת **כל רוצח את חבירו אין הגדר דהאיסור הוא איסור לשמים כמו חילול שבת וע"ז, אלא דחיוב מיתה של הרוצח הוא מחמת דרצח את חבירו והוא חיוב מיתה לנהרג עצמו**.

וראיה לדבר אשכחן להדיא, דהנה בהא דקי"ל דכשיש חיוב מיתה וחיוב תשלומין פטור משום קלב"מ כל זה הוא כאשר המיתה והנזק לאותו אדם רק בכה"ג פטור, אולם **בכה"ג דחיוב המיתה הוה בסיבת הריגת אדם אחד וחיוב התשלומין הוא לאדם אחר** – אמרינן בגמ' סנהדרין ט' א' – **דליכא פטור דקלב"מ אלא נהרגין ומשלמין ממון**, ובגמ' שם אמרינן דטעמא **משום דהוי ממון לזה ונפשות לזה**. וברש"י שם ד"ה עדי האב נהרגין שרצו להרוג עדי הבעל ומשלמין ממון מאה כסף לבעל שבאו לחייבו שהזימו את עדיו, ובד"ה ממון לזה. לבעל: ובד"ה ונפשות לזה ונהרגין בשביל העדים, דקא סבר רב יוסף כי פטר רחמנא מתחייב בנפשו מן התשלומין היכא דמיתה וממון משום חד קא אתו עליה. ע"כ בסוגיית הגמ' ורש"י שם.

הרי לנו להדיא **דגדר חיוב מיתה וכן האיסור רציחה על הריגת אדם נחשב כחיוב נפשות לזה – לנרצח**.

(וראה במה שהאריכו בזה בתוס' בכתובות ל' ב' ד"ה רב אשי ובב"ק כב' ב' ד"ה בגדי. ואכמ"ל).

לתגובות, קבלת העלון, פולמוס ושיעורים בצפיה msanachum@gmail.com | לשמיעת שיעורים 072-373-0606

רם התורה
לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה
RAMAPOST MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

משא נחום

מתורתו של מורנו הרב הגאון **רבי נחום שיינין** שליט"א

לע"נ הרבנית הצדקנית **טובה גיטל** בת הרה"צ ר' הלל כהן זצ"ל, שמסרה נפשה על תורת בעלה יבלחט"א

גדר האיסור דרק את דמכם לנפשותיכם אדרוש

אך את דמכם לנפשותיכם אדרוש מיד כל אדם אדרשנו. (בראשית פ' ט' פסוק ה')

א. ומהך קרא ילפינן איסור דמאבד עצמו לדעת.
וברש"י שם ד"ה ואך את דמכם. אע"פ **שהתרתי לכם נטילת נשמה בבהמה**, - את **דמכם אדרוש מהשופך דם עצמו**:
ובד"ה לנפשותיכם. אף **החונק עצמו אע"פ שלא יצא ממנו דם**. ע"כ.
ודברי רש"י צ"ע במה דכתב דבעינן רבוי מיוחד מתיבת לנפשותיכם דאף החונק עצמו אע"פ שלא יצא ממנו דם גם חייב, **דהא לגבי איסור לא תרצח לא מצינו דיש לימוד מיוחד שגם באופנים של רציחה אחרת שלא היתה חבלה ולא יצא דם גם חייב**, דבכל אופן שהרג כבר חייב, **א"כ מהיכי תיתי לומר דלגבי איסור מאבד עצמו לדעת אין שם איסור אם חנק את עצמו**. וצ"ע.

ב. והנה ברמב"ם פ' ב' מהל' רוצח הלכה ב':...**וכן ההורג את עצמו**... כל אחד מאלו **שופך דמים הוא ועון הריגה בידו**... ע"כ.
ובהלכה ג' כתב: ומנין שכן הוא הדין, שהרי הוא אומר ...את דמכם לנפשותיכם אדרוש זה ההורג עצמו... ע"כ.

ג. וצ"ב מאי האי דהדגיש הרמב"ם דההורג את עצמו שופך דמים הוא ועוון הריגה בידו.

* * *

ד. וכדי ליישב קושיות אלו נקדים ביאור סוגיא עמומה במס' ע"ז יח':.... מצאוהו לרבי חנינא בן תרדיון שהיה יושב ועוסק בתורה ומקהיל קהלות ברבים וס"ת מונח לו בחיקו. **הביאוהו וכרכוהו בס"ת**, והקיפוהו בחבילי זמורות **והציתו בהן את האור, והביאו ספוגין של צמר ושראום במים והניחום על לבו, כדי שלא תצא נשמתו מהרה**. .... אמרו לו תלמידיו: .... **אף אתה פתח פיך ותכנס (בך) האש אמר להן מוטב שיטלנה מי שנתנה ואל יחבל הוא בעצמו. אמר לו קלצטונירי רבי אם אני מרבה בשלהבת ונוטל ספוגין של צמר מעל לבך, אתה מביאני לחיי העולם הבא? אמר לו הן, השבע לי,- נשבע לו**. מיד **הרבה בשלהבת ונטל ספוגין של צמר מעל לבו, יצאה נשמתו במהרה**. אף הוא קפץ ונפל לתוך האור, **יצאה בת קול ואמרה רבי חנינא בן תרדיון וקלצטונירי מזומנין הן לחיי העולם הבא**... ע"כ.

ה. ובעניותינו סוגיית הגמ' צ"ע. חדא דחזינן **דר' חנינא בן תרדיון לא רצה אף לפתוח את פיו בלבד משום דזה יקרב את מיתתו**, והיינו מקרא דאך את דמכם לנפשותיכם אדרוש **דאסור לאבד עצמו לדעת**, ומשום דזה לכאורה הוי כמו רציחה, וכיון דקיי"ל דהמעצים עיניו של גוסס הרי זה שופך דמים א"כ ה"ה כאן נאסר על רבי חנינא בן תרדיון לגרום למהר מיתתו.

רם התורה

לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה
אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה

RAMAPOST MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

כתבי תלמידים

עובדות והנהגות, פנינים ומעשה רב עם הלכות ודינים שנכתבו ממקור ראשון על ידי מקורבי תלמידי רבינו מרן שליט"א

טור זה נכתב על ידי הרה"ג ר' אהרן הלוי גרנדש שליט"א - זכרון יעקב (רשימה ב')

הערה: הדברים נכתבים לגליון 'דברי שי"ח' בלי סדר מיוחד, כפי מה שעולה בשעת הזכרון

ז. הנה במשך השנים, פעם הייתי לומד יותר ועתה פחות מרוב טרדות הבית וכו', והנני מרגיש את זה על מרן שליט"א שהוא רואה זאת עלי, ופעם בימי בחרותי התעוררתי בסדר ב' מחלום שמרן שליט"א אומר לי שהתחיל כבר הסדר ומראה לי בשעון את השעה והתעוררתי והסתכלתי על השעון וזה היה בדיוק השעה הזאת, לא היה זה איחור גדול אבל היה מעט של איחור, והיו לי במשך השנים כמה מיני חלומות כאלו שפשוט אתה רואה שמרן שליט"א יושב בביתו ברשב"ם 23 בבני ברק ויודע מה קורה איתי בזכרון יעקב, ולכן לא פלא שהנני כל הזמן רועד כשהנני נזכר בו ועוד יותר כשהנני נזכר במבטו עלי בעיניו הקדושות, וזהו כעין מה שכתוב באבות דרבי נתן על אהרן הכהן ע"ה.

ח. כשהוצאתי הספר מאור אהרן על התורה הבאתיו למרן שליט"א קודם הדפסתו ובקשתיו שיכתוב לי מילי ברכה, ואמר לי שזידא הגה"צ רבי אריה שכטר זצ"ל יכתוב והוא יוסיף על זה וכך הוה, והר"י אפשטיין שליט"א התקשר אלי שמרן שליט"א קורא לי לבוא לקחת הברכה שכתב, ומרן שליט"א הביט על תגובתי והאמת שלא הייתי בסדר ולא מספיק התלהבתי בשעתו לחוסר צדקותי ועד היום הנני מתחרט על זה כשהנני נזכר איך שמרן שליט"א הביט עלי בהתפלאות כי זה גם היה חידוש שהסכים לכתוב לי שהיה זה בתשס"ט שבכלל לא כתב כמעט, והבן הגר"ש שליט"א סיפר לי שבהליכתו עם מרן שליט"א בבוקר אחר שחרית מרן שליט"א סיפר לו שאתמול אחר שגמר את חובותיו הוא סידר כמה ענינים ואחד מהם שכתב לי את הברכה, והגר"ש אמר לי שהוא מאד התפלא על זה אז. [בספר זה גם הדפסתי תשובות, וכשהבאתי למרן שליט"א הספר [בסוף תשס"ט] מרן שליט"א עיין בו מתחילה ועד סוף ואמר לי ה- זה התשובות שהדפסת בתשובות הגר"ח [תשע"ז], כי שמתי שם גם מה שכבר הודפס מקודם וגם תשובות חדשים, וראיתי איך שמרן שליט"א שם לב לפרטי פרטים בכל דבר ודבר].

ט. לסיכומם של דברים, תדע לך הרב גולדשטוף, שהיה לי קשר נפשי עמוק ביותר עם מרן שליט"א הרבה יותר ממקורבים רבים שהגיעו גם אחרי, אלא שמן השמים כנראה נחסרתי בשלימות וכבר איני זוכה כל כך לקירוב הגדול שהיה פעם, ובודאי יתכן שזה גם בהשפעת הזמנים שאז מרן שליט"א קיבל אותי בעצמו מבלי גבאים וכו' ולא כהיום.

י. הן אמת שגם זה שהנני גר רחוק זה הביא לידי כך שאיני זוכה כבר שמרן שליט"א יזכור אותי כל כך, והעיקר הוא שמעשי כבר לא כ"כ רצויים למקום ב"ה ולכן מרן שליט"א כבר לי לא רוהא בי טוב חלילה כך הנני מרגיש ואולי יש איזו טעות מצידי אבל מסתמא שיש בזה מן האמת אחר שמרן שליט"א כולו קודש קדשים נורא נוראות.

בדברי שיח סוכות תשפ"א הבאתם רשימת ספרים של מרן שליט"א

אכתוב לך כמה תיקונים קצרים,

א. להשלים מה שנשמט - את הספר שקל הקודש העצום על רמב"ם שקלים וקידוש החודש.

ב. הודפס כותרת 'אורחות יושר' וזה טעות שמרן שליט"א קרא לספר ארחות יושר ולא אורחות יושר [זה נפק"מ כי יש ספרים ישנים בשם אורחות יושר, הנני כותב זאת לפי זכרוני כעת].

ג. קונטרס הזכרונות זה לא קונטרס, אולי קוראים לזה כך, אבל זה ספר עבה וראיתיו עם הגהות בכת"י ממרן שליט"א, ולכבודו של מרן שליט"א נ"ל שצריך להדגיש זאת.

ד. שערי אמונה אינו רק על שביעית כפי שהודפס אלא זה על כל מסכתות זרעים ועל מס' פאה זה ספר שלם ועל שאר מסכתות זה יותר בקיצור בב' חלקים נוספים, כי מרן שליט"א התכוין להאריך בכולם וכשגמר פאה אז היה האירוע מוחי בסוכות תשס"א כמדומה, ואחר כך כשמרן שליט"א החלים, המשיך והודפס בתחילת תשס"ב כמו שכתב מרן שליט"א בתחילת הספר שערי אמונה חלק ב'.

ה. יש ספר שלם שמרן שליט"א כתב על תהילים ספר שלם פרק אחר פרק כסדר והוא נמצא אצל הבן הגראי"ש קניבסקי שליט"א, ועדיין לא נדפס, ראיתי כשמרן שליט"א עסק בזה. וזה עדיין לא נדפס.

לימוד הירושלמי

מאות לומדים מסיימים בימים אלו מסכת שבת מן תלמוד ירושלמי, ובעזי"ת ביום שני ח' חשון תשפ"א מתחילים מסכת עירובין.

ונביא כאן מה שסיפר מרבינו על המעשה הידוע שהסעיר בזמנו את העולם היהודי, והוא 'הירושלמי המזויף'.

כידוע, לפני כמאה שנה סער עולם התורה לשמע הבשורה כי התגלו מסכתות חדשות של תלמוד ירושלמי על סדר קדשים. תקופה קצרה לאחר מכן התברר כי מדובר במלאכת זיוף מתוחכמת של אדם אחד, שעיבד חלקים מדברי המפרשים בניסוח המזכיר את לשון הירושלמי.

בתחילה, כשעוד חשבו שאלו אכן מסכתות לא ידועות בירושלמי, היו מגדולי ישראל שנתנו הסכמה על הדברים.

רבינו ציין מספר עובדות הידועות לו בעניין זה:

"מספרים על רבי חיים מבריסק שמיד כשעיין בירושלמי המזויף ידע בבירור שהוא אינו אמתי. הוא נימק את קביעתו בכך שבתלמוד הירושלמי יש בכל סדר שם של תנא חדש, וכאן אין. גם אלו שלא זיהו את הזיוף מיד ונתנו בתחילה הסכמות חזרו בהם לאחר מכן. אומרים שגם המהרש"ם פרסם שהוא חוזר בו מן ההסכמה שנתן.

מכל מקום, מוסכם על כולם שהכל זיוף - אלא שהזייפן היה בעל כשרון גדול, ועשה זאת בצורה משכנעת.

בסוף ימיו חי הזייפן בירושלים. פעם שמע אנשים מדברים שעומדים להדפיס את 'הירושלמי המזויף'. אמר להם: 'למה אתם קוראים לו מזויף? סך הכל הכנסתי שם את דברי הרמב"ם הקשים'...

אני עצמי ראיתי פעם את הירושלמי המזויף, בבית הכנסת וולוז'ין ברחוב נחמיה ועברתי עליו, באמת עשה זיוף יפה"....

צריך לחזור על כל זרעים...

פעם שאל את רבינו אחד מנכדיו: "מה שכתוב 'אין מעבירין על האוכלין' – האם הלכה זו שייכת דווקא בכזית מאכל או גם בפחות מכך?" רבינו השיב לו מיד: "הרי זה ירושלמי מפורש!". היכן בירושלמי? שאל הנכד. "במסכת דמאי", השיב רבינו. "הנה, אראה לך בפנים".

הנכד הביא לרבינו את הכרך המתאים, ורבינו פתח בפרק ג' וחיפש את ההלכה המדוברת.

"זה צריך להיות כאן", שמע אותו הנכד אומר. "לאן זה נעלם?" לאחר זמן מה של חיפוש אמר רבינו: "אינני מבין לאן נעלם הקטע הזה; למדתי זרעים הרבה פעמים ואני זוכר באיזו שורה זה צריך להיות! טוב, צריך לחזור שוב על כל זרעים".

בסופו של דבר נמצא הקטע המבוקש מעט קודם, בפרק א' סוף הלכה ב', אבל הנכד יצא מכאן עם שיעור עצום: אם הדברים אינם מחודדים וברורים כביום לימודם - "צריך לחזור שוב על כל זרעים!"

רבינו הרי כידוע במקביל לתלמוד הבבלי, לומד תלמוד ירושלמי ותוספתא על סדר התלמוד הבבלי. "בעבר למדתי את כל הירושלמי בעיון", שח, "ואז רשמתי לעצמי את כל המקומות הטעונים ביאור. היום אני לומד לפי רשימות אלו". מבין המפרשים על התלמוד הירושלמי, הזכיר רבינו כי פירוש "קרבן העדה" קל יותר מפירוש "פני משה", שכן ה"פני משה" מנוסח בלשון קשה.

במסכתות שאין עליהן תלמוד בבלי, ההספק נקבע לפי דפי המשנה. כתוצאה מכך נוצר מצב שבאותם ימים על רבינו להספיק כמות גדולה של דפים בתלמוד ירושלמי. פעם אמר בשביעי של פסח: "עומד לפנינו שבוע קשה; מכיוון שלומדים עכשיו סדר זרעים צריך להספיק בכל יום חמישים דפים בירושלמי". יעזור ה' ונזכה גם אנו לכל הפחות לשאוף לדעת את כל התורה כולה...

ליצירת קשר: ig0533145900@gmail.com
רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק
053-3145900 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,
יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:
נדרים פלוס 03-7630585 **שלוחה- 1586**
קהילות 073-2757000 **שלוחה- 4310**

דברי שי"ח

ממרן רשכבה"ג שר התורה **הגר"ח קניבסקי** שליט"א

גיליון מס' 402 פרשת נח
תשפ"א שנה תשיעית

לעילוי נשמת
הרב מרדכי ליב
בן הרה"ח דוד צבי שלמה ז"ל (קאפ)
נלב"ע ללא שזכה לזש"ק
תנצב"ה

בקשו רחמים

עבור רבינו המאור הגדול מרא דכוליה תלמודיה רבינו **שמריהו יוסף חיים בן פעשא מרים**
לאריכות ימים ושנים טובות בבריאות הגוף והנפש בתוך שאר חולי ישראל
מדברי רבינו בעבר: **"אין דבר יותר מועיל מתפילה! אין עיצה טובה מלהתפלל כשיש צרה"**

פנינים על הפרשה

"ויבוא נח ובניו ואשתו ונשי בניו אתו אל התבה מפני מי המבול" (ז' ז')

ברש"י: נח מקטני אמנה היה, מאמין ואינו מאמין שיבוא המבול, ולא נכנס לתבה עד שדחקוהו המים.

פעם בסעודת ליל שבת פתח רבנו ואמר:

לכאורה פלא, הרי על נח העיד הכתוב שהוא איש צדיק תמים, ובמשך מאה ועשרים שנה בנה תבה והזהיר את כל אנשי דורו שהקב"ה עתיד להביא מבול אם לא ישובו בתשובה (כמו שכתב רש"י פסוק י"ג), ומה כונת רש"י שהיה מקטני אמנה? רק הבאור בזה:

דרכם של צדיקים לחשב טוב על הרשעים ולהאמין שיחזרו בהם לטוב, וממילא לא האמין שבסופו של דבר יבוא המבול, וכן מצינו באברהם (בראשית י"ח) שבקש על אנשי סדום אולי הקב"ה יחוס בעבור החמשים, ואחר כך בעבור הארבעים וכו', עד שראה שלא היו שם אפילו עשרה צדיקים. וגם נח היה בטוח שבודאי יחזרו בתשובה, ואם לא כלם - לפחות חלקם, ולפחות אחדים מהם, לכן המתין לראות אם מישהו חוזר.

אבל בני דורו היו רשעים ולא חזרו בתשובה, והקב"ה התחיל כבר להוריד גשם, ונח הוצרך להכנס במהירות מפני מי המבול. ולפי דרגתו נחשב עליו תביעה, דאחר שאמר לו הקב"ה שיביא מבול, למה לא נכנס לתבה מיד אלא המתין.

וכמה פעמים כשהזכירו בפני רבנו אודות פעילות של המחזירים בתשובה, הראה את דברי המכילתא (פרשת יתרו על הפסוק פקד עון אבות על שלשים ועל רבעים) כיון ששמע משה את הדבר הזה ויקד ארצה וישתחו, אמר חס ושלום, אין בישראל רשע בן רשע בן רשע (כלומר, שהודה לקב"ה שאין ארבעה דורות של רשעים ברציפות. זית רענן) וזהו כנ"ל שהצדיקים שמחים ומצפים שיחזרו הרשעים בתשובה.

וסח רבנו עוד על אביו מרן הקהלות יעקב, שפעם נכנס לפניו בחור בן תורה ואמר שקוראים לו 'טרוצקי', והוא נכד של הרשע טרוצקי הידוע, מראשי הקומוניסטים שהרגו ברוסיה המוני יהודים רח"ל, והיה חדוש בעיני מרן הקהלות יעקב, שאותו רשה זכה ויש מצאצאיו בן תורה, ונתן שמחה בלבו על זה.

(שבענו מטובך)

יומא טבא לרבנן

הופיע ויצא לאור
חלק נוסף מסדרת הספרים **"דעת נוטה"**

חלק א',
על פרשיות: בראשית, נח, לך לך,

ניתן להשיג בבית מרן שליט"א
ובחנויות הספרים

רבי יצחק אהרן שפירא במחיצת רבינו שליט"א

הרה"ג רבי יצחק אהרן שפירא זצ"ל

מיחידי סגולה שבדור שזכו להיות בצוותא חדא בלימוד הקבוע של מרן רבינו שליט"א עם גיסו הגאון הגדול ר"י זילברשטין שליט"א, ביום שישי, היה הגאון רבי יצחק אהרן שפירא זצ"ל, מי שעמד במשך שנים רבות מחלוצי המחנה בהקמת מפעל שינון משניות לילדי ישראל, ומראשי ישיבת משכן יעקב (חיפה), ומלפנים מעיר הקודש נתניה.

רבי יצחק ז"ל היה מתקבל כל אימת שהיה מגיע לקודש פנימה, בחביבות יתירה, רבינו היה מאיר לו פנים ודורש תדיר בשלומו. מעניין לציין, כי שובו של רבי יצחק לארץ אחרי תקופה ששהה בחו"ל מאימת חוקי המדינה, כרוכה בעובדא מענינת, כפי ששמענו מידידים.

במשך זמן רב נמנע ר"א שפירא לשוב לארץ ישראל כי חשש משלטונות וחוקי המדינה, שהערימו עליו קשיים רבים, אבל מכיון שרצה מאוד לעלות לארץ ישראל, שלח אל רבינו שליח שיעתיר בידו, רבינו שמע את הבקשה, התפלא ואמר, ממה הוא חושש, לא יקרה לו כלום.

הדבר היה נראה תמוה, שכן כל מי שהכיר את ה 'תיק' שהתנהל בענינו, סבר כי עדיף שלא יעלה בשלב זה לארץ, אבל רבינו היה נחרץ, ור"א זצ"ל שמע את הדברים, הוא היה בטוח בכוחו של הצדיק, וקם ועלה לארץ ישראל.

ההמשך כבר ידוע, הוא חזר לארץ, וזכה להתיישב פה ברוגע, ושום צרה וצוקה לא באה אליו בחסדי השי"ת.

כאמור, במשך שנים רבות זכה להשתתף בלימוד השבועי של רבינו והגר"י זילברשטין, גם בתקופות האחרונות שכבר סבל מיסורים רבים, וכל יציאה מביתו היתה כרוכה בהרבה קשיים, לא נמנע מלבוא לבית המדרש, והיה מגיע במאמצים אדירים.

זכויותיו וצדקותיו הולכים לפנינו, ויהיו הדברים לעלוי נשמתו הטהורה.

העתירו ובקשו רחמים עבור ידידנו החשוב שזכה לקרבה גדולה אצל רבינו שליט"א הרב ר' **שמעון בן הניא רייזל** לרפו"ש אשר רבים ממחברי הספרים בדורינו חייבים לו הכרת הטוב ואלפים רבים זכו להנות ממתנת ידו בהסתר ובצנעה להרחבת עמלי התורה, נבקש מכולם לומר בשעת קריאת דברים אלו פרק תהילים לרפואתו השלימה בתושח"י.

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com
ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"נ, לרפואה ולהצלחה וכד', **נשמח לקבל** עובדות, הנהגות, ושו"ת מרבינו.

רם התורה

לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה
אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה

RAMAPOST
MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

RAMAPOST
ESTABLISHED 2009
MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL
"ESSENTIALLY" ABOVE & BEYOND!

info@ramapost.com | www.Ramapost.com
P: 845.369.9600 | F: 845.369.9601
382 Route 59 Suite 264, Airmont, NY 10952

ו' חשון תשפ"א · 24 אוקטובר 2020 · **מאנסי:** הדלקת נרות - 5:45 · מוציש"ק - 7:14 (72 דקות) · Vol. 3 | Issue 5 | No. 104 · בסייד

רם התורה

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"

דברי תורה מודפסים ומופצים בחופשיות על ידי ראמָפּוסט

פרשת נח

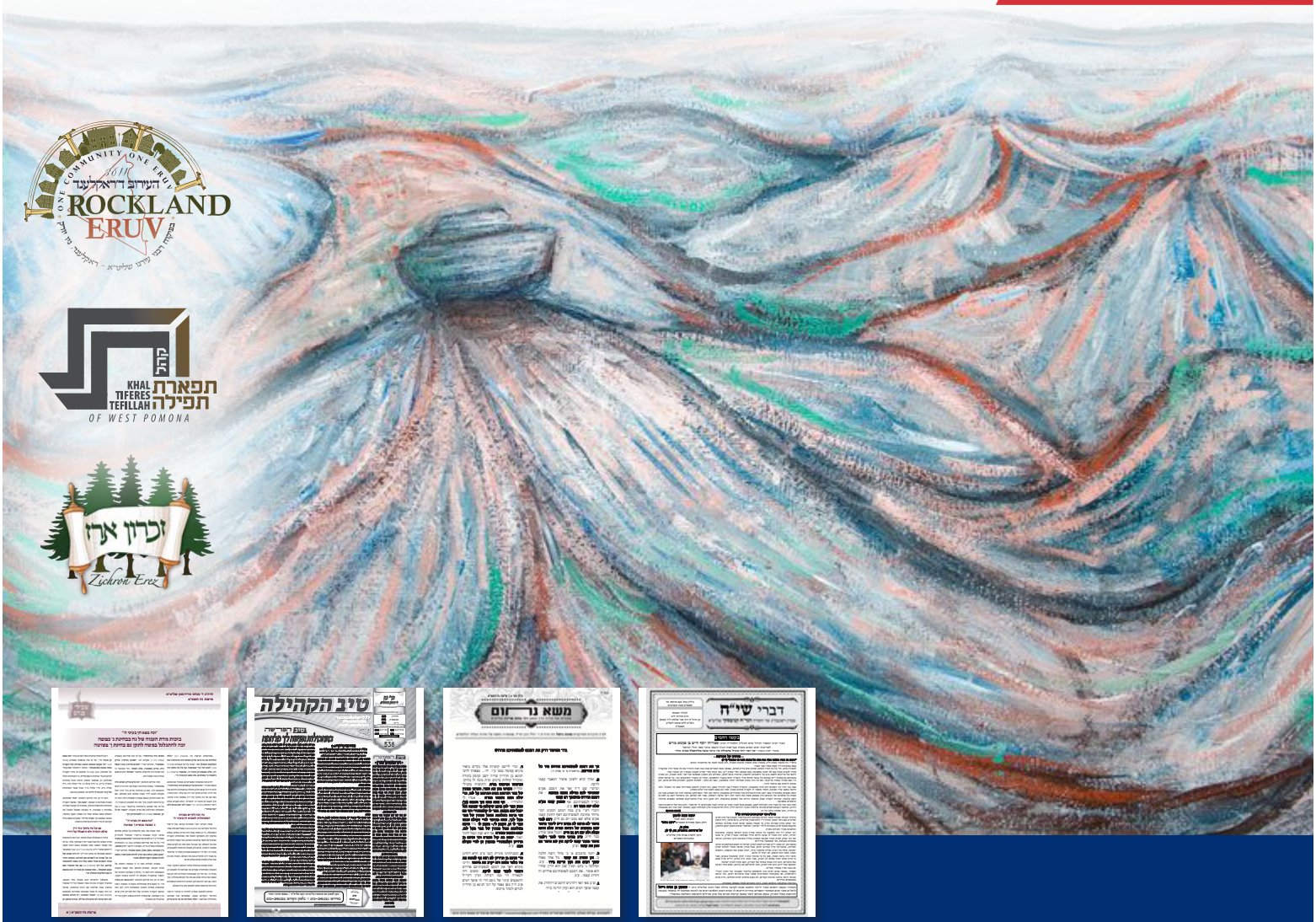

דברי שי"ח • משא נחום • טיב הקהילה • שבילי פנחס

דברי תורה **עברית**

FOR SPONSORSHIP OPPORTUNITIES, CONTACT MITZVOS@RAMAPOST.COM SEE INSIDE FOR DETAILS >>